

**Zborník vybraných súťažných prác
účastníkov 43. ročníka
Celoslovenskej literárnej súťaže
mladých prozaikov
JAŠÍKOVE KYSUCE**

Milý čitateľ,

prihováram sa ti v mene organizátorov 43. ročníka Celoslovenskej literárnej súťaže mladých prozaikov Jašíkove Kysuce (v mene Spolku slovenských spisovateľov, Literárneho fondu Slovenskej republiky, Kysuckej kultúrnej nadácie a Kysuckej knižnice v Čadci).

V ruke držíš výber najúspešnejších súťažných próz tohto ročníka. **Odborná porota**, ktorá pracovala v zložení **Gabriela Mihalková, Marián Grupač, Pavel Rankov (predseda)** posudzovala v literárnej súťaži Jašíkove Kysuce 2011 práce 70 autorov a podala organizátorom návrhy na udelenie ocenení, ktoré sme akceptovali bez výhrad.

Odborná porota navrhla udeliť ceny takto

Hlavná cena: Dashiella (pseud.)

Prémie Literárneho fondu:

1. prémia: Anežka Guziarová
2. prémia: Marianna Koliová
3. prémia: Katarína Vargová

Cena Jozefa Hnitku: Vanessa Jóriová

Čestné uznanie: Martin Bednařík, Marián Kičinko, Miroslava Kulková, Radovan Potočár, Katarína Želinská, Katarína Gecelovská, Ria Gehrerová, Pavel Knapko, Katarína Košarišťanová, Viktória Laurent Skrabalová, Matej Maxa, Lukáš Mano, Dominika Moravčíková, Mária Stanková, Oliver Zajac, Lubo Žársky, Michal Žgrada.

Zborník, ktorý držíš v rukách je informačný zborník, ktorý uvádza len ukážky. Všetky súťažné texty zaslané do 43. ročníka JK nájdeš na webových stránkach, kde si ich môžeš prečítať celé spolu s ďalšími, nie menej zaujímavými prácami, a utvoriť si na ne vlastný názor / www.jasikovekysuce.sk – „súťaž 2011“

Želáme príjemné čítanie

zostavovateľka

Obsah

Dashiella/Vystrelím ti ružičku	5
Anežka Guziarová/... Odísť	8
Marianna Koliová/Umlčanie roka	19
Katarína Vargová/Srnčie dni	23
Vanessa Jóriová/Canis lupus	29
Martin Bednařík/Ak ťa na hriech zvádza moje pravé oko	41
Marián Kičinko /Najdlhšia a najkrivšia priamka	45
Miroslava Kulková /Štyri prikázania jari	49
Radovan Potočár/Čumide man	53
Katarína Želinská /Vianočné rozprávky	57
Katarína Gecelovská/Podzemné miestnosti pod obývacími priestormi	61
Ľubo Žárský/Quasipotens	66
Pavel Knapko/A šachovnicu zavialo snehom	70
Katarína Košarišťanová/Výber z tvorby	73
Ria Gehrerová/Ryšavý Robo zo štvrtej ligy	77
Viktoria Laurent – Skrabalova/Jean a cintorín	81
Matej Maxa /Sen pondelku: Mt. McKinley	84
Lukáš Mano/Dych tvojej tváre	89
Dominika Moravčíková/Šťastná hodinka	93
Mária Stanková/Zmoknutá asimilácia	97
Oliver Zajac/Zabil som Krista	101
Michal Žgrada/Krátky príbeh človeka	104

Dashiella
vek 23 rokov, Rozkvet

Vystrelím ti ružičku

Dobrá mušku som vraj zdedila po pradedovi Paľovi. Bol to vychýrený strelec, dostal za svoje zásluhy aj akýsi metál ešte v prvej svetovej. Ja som už od malička zbožňovala prehrabávať sa prstom v diabolkách, ktoré mával otec v dielni. Keď strieľal na vrabce, čo zobali sliepkam zrno, stála som pri ňom a učila sa nabíjať vzduchovku. Prvýkrát mi dovolil vystreliť z nej, keď sa hárala naša fena. Bol to jediný čistokrvný pes z množstva dedinských orechov, preto sme ju vozili do mesta, kde sa páčila s tučným lenivým kokeršpanielom ako bola ona.

Psy sa motali okolo nášho plotu a stačilo, aby otec vystrelil do vzduchu a všetci sa rozprchli. Špinavý Belo s večne zapálenými očami už dávno nikomu nepatril a ničoho sa nebál. Skákal do plotu, zatiaľ čo naša fenka nervózne prestupovala priviazaná k búde.

Otec priniesol vzduchovku, nabil a podal mi ju. Chcela som vystreliť do vzduchu, tak som pozrela, či náhodou nevystraším aj vrabce, čo zvykli sedávať na streche humna. Otec mi však sklopil hlaveň a povedal, že ak sa aj do Bela trafím, obyčajná diabolka mu neublíži. Zamierila som na nepokojného psa a vystrelila. Ten slabo zavyl, stiahol pod seba prednú labu a so spusteným chvostom ušiel preč.

Otec na mňa spočiatku pozeral pobavene, potom zostal prekvapený. Chladnokrvne som hľadela za porazeným psom a keď mi otec s pochvalou bral vzduchovku z ruky, sucho som prehodila, že zanáša doprava.

Na drevenú dosku som si potom pribila obrázok diviaka z detskej omaľovánky, postavila ju na stolicu oproti humnovým vrátam a učila sa strieľať s väčšou presnosťou. Keď otec videl ako sa mi darí, doniesol vzduchovku svojmu priateľovi poľovníkovi, aby ju prečistil a dobre vyvážil. Strieľala potom takmer sama a otec, veľmi pyšný na mňa, mi na narodeniny daroval veľkú škatuľu diaboliek.

Keď u nás v dedine bývali hody, všetky deti hneď leteli na kolotoče a húpačky. Mňa otec nechal pri pojazdnej strelnici a vedel, že si môže dať aj desať pív, lebo ma nájde na rovnakom mieste. Stretávala som tam svoju kamarátku Božku, čo mala vrásčitú brázdnu medzi veľkými prsiami. Tam jej chlapi občas zo srandy strkali peniaze a ona si ich potom odkladala do samostatnej plechovky, ktorú neukazovala svojmu mužovi.

Kým som strieľala na plechové kačice, dávala mi rady do života. Tvrdila, že sú aj tak cennejšie než krepové ruže. O tie som ja nikdy nestála, na čo by mi bol kus stočeného papiera. Božka bola veľká feministka. Kázala mi, aby som do školy nosila len nohavice, lebo do tých sa chlapi dostanú ľahšie než pod sukňu.

Mňa sa chlapi v škole buď báli alebo sa mi smiali. Božka hovorila, že aj tí druhí majú strach, len si to nevedia priznať. Žiaden z mojich spolužiakov sa neopovážal priblížiť ku strelnici, kým som pri nej stála ja. Z diaľky sledovali ako so zatvorenými očami nabíjam a zostreľujem jednu plechovku za druhou.

Vždy, keď prišiel ku strelnici Rasťo, čo býval dole pri stanici, Božka s ním odišla preč a mňa nechala strážiť. Postavila som sa za pult so širokým úsmevom. Chalani za mnou poslali Adama, lebo vedeli, že sa mi páčia jeho jamky v lícach. Dala som mu vystreliť asi desaťkrát, netrafil však ani raz. Hodil vzduchovku na zem a nadutý odišiel preč. Nikdy som nechápala ako niekomu môže tak veľmi záležať na nejakej papierovej ruži.

Rok na to bola v strelnici babka, čo predtým predávala lístky. Dovolila mi kúpiť iba pätnásť brokov, potom ma vyhnala preč. Ešte stihla povedať, že Božka už v strelnici nikdy robiť nebude, lebo ju v zime našli zabitú pri maringotke. K babke sa nahrnuli všetci chlapi z dediny. Ona sa na nich usmievala a zakričala mi, že dievča aj tak nemá čo strieľať po kačiciach.

Na narodeniny som dostala od otca úplne novú lesklú vzduchovku a sadu na jej čistenie. Mama sa chytala za hlavu, čo zo mňa bude a gratulanti ma pobádali, aby som im niečo predviedla. Otec ukázal na najvyšší konár vysokého orecha. Viseli tam dva plody, ešte v zelenej šupke. Sľúbil mi sto korún, ak ich trafím. Pomaly som zamierila, potom som tuho zatvorila oči, na čo sa všetci razom rozosmiali. Vystrelila som a moja teta zhĺkla. V hrnci s guľášom pristáli dva orechy a oprskali jej blúzku. Položila som tých sto korún pred ňu na stôl, nech si kúpi novú a odišla som strieľať za humno.

Onedlho na to som v sebe objavila ďalšiu zvláštnu schopnosť. V škole sme mali spojenú telesnú s chlapcami a keďže sme sa nemohli pomestiť do malej telocvične, šli sme hrať von futbal. Strelila som do Adamovej bránky dva góly a premenila som jedenástku. Telocvikárka bola naša suseda, tak to povedala otcovi. Mama len gúľala očami, keď ma opitý objímal a radoval sa, že som rodený strelec.

Chodila som na staré zarastené ihrisko, v batohu som si nosila loptu a terč, na pleci mi visela vzduchovka. Otec ma prihlásil do žiackeho futbalového družstva. Nehrali sme podľa komplikovanej taktiky a mňa samotná hra ani tak veľmi nebavila. Mojou špecialitou bolo kopanie penált. Premieňala som ich chladnokrvne a bez zaváhania, chlapi v bráne sa často rozplakali

a diváci ich vysmiali, kým mne tleskali aj hostia. Ocovi kamaráti mi vždy po zápase kupovali džúsy a cukríky. Nechávala som ich len tak položené v šatni a odišla som von. Chalani by si priamo odo mňa nezobrali, o pár minút tam však nezostal ani papierik zo žuvačky.

Počas ďalších hodov sa konal aj futbalový turnaj. Otec ma zapísal do súťaže v kopaní jedenástok a stavil sa s naším strýkom, že vyhrám detskú kategóriu. Prvá cena boli nádherné lesklé kopačky. Všetci chlapi sa na ne chodili pozeráť ako na sviatosť oltárnu a Adam sa nad nimi rozplakal. Bol totiž brankár a preto musel chytať a zakázali mu kopať. Ja jediná som však videla jeho slzy a vtedy som sa rozhodla, že preňho tie kopačky vyhrám.

Keď starosta pred večernou zábavou slávnostne vyhlasoval moje meno, s úsmevom som si kráčala pre cenu. Chalani stáli tesne pod pódium a niečo si šepkali. Ešte ma fotografovali do okresných novín a kým som zišla dole, všetci boli preč aj s Adamom.

Šla som sa ku strelnici presvedčiť, či ma šedivá babka minulý rok neoklamala. Za pultom však stál úplne cudzí opitý muž a nadával, že mu zmizla jedna vzduchovka. Cestou domov som si predstavovala ako nasledujúci deň nechám Adamovi tie kopačky na okne.

Pri dome, čo bol dlhé roky opustený a chalani tam mali niečo ako klubovňu, sa predom mnou zjavil Adam. Zvláštno sa usmieval a zavolať ma dnu. Myslela som si, že sa budeme bozkávať a bola som rada, že mám nohavice. V dome čakali ostatní chalani. Ihneď mi vytrhli kopačky a jeden z nich mi ich hodil do hlavy. Mali tam tú ukradnutú vzduchovku a snažili sa ju nabiť.

Kričala som na Adama, že tie kopačky sú pre neho, že im všetkým môžem na strelnici niečo vystrieľať. Zhodili ma na zem a nasilu mi vystrelili pravú ruku. Adam pritláčal moju dlaň k podlahe, ostatní mi sedeli na chrbte a nohách. Ktorýsi z nich mi priložil vzduchovku k lakťu a vystrelil. Prudko to zabolelo, v prázdnom dome doznievala ozvena výstrelu ešte niekoľko sekúnd.

Po dedine sa niesol zvuk z kolotočov a doliehal aj dnu. Chalani sa rozutekali, kopačky nechali pohodené pri mne. Vyšla som z domu a povracala sa do priekopy. Kopačky som otrela o trávu, aby na nich nezostala krv, odložila som ich Adamovi ku bránke a dopotáčala sa domov.

Doktori mi ruku zošrobovali, no už nikdy som nebola schopná ju poriadne ohnúť. Mama vzduchovku predala a zakázala mi chodiť na futbal. Adam prišiel na telesnú v nových kopačkách, vraj mu ich otec kúpil za dobré známky. Ja som dostala na narodeniny sukňu.

... Odísť

S hlavnou postavou sú problémy večne. Čitateľ ju nesmie milovať a nemusel by ju ani nenávidieť. Pozitívne vlastnosti jej nikto nezozerie a tie zlé sú pomaly ale isto riadne kliše. Prílišné stotožnenie s osudom hlavného hrdinu psychike oslabených jedincov určite nepomôže. Hlavne, keď mu diagnostikujú sexuálnu anorexiu, psychicky vyhorí alebo začne premýšľať nad kurióznou samovraždou. Alebo všetko naraz. A presviedčať ľudí a samú seba, že každý deň končí happyendom, sa mi ozaj nechce. Postave musia uveriť. Musí to byť človek z mäsa, kostí, ani zdravé slepé črevo nezaškodí. Nieкто ako Boža, ktorá sa túla autobuskou v Žiline a kradne študentom tašky s notebookmi. Alebo Lukáš, ktorý sa prezlieka za Luciu len keď má opratú béžovú podprsenku. Nieкто ako ja. Len ma s ňou prosím nestotožňujte.

Z kuchynskej linky z IKEA visí pár bielych nôh v pásikavých ponožkách. Kmitajú v rytme nováčika hitparád Cluesa. Z dreveného perináka po babičke prevísa podobná dvojica v dúhových farbách. Hýbu sa pomalšie, hrá tuším oprášený Lehotský.

-Neprídeš?

-Čo by som tam robila? S tou mojou nemčinou.

-Náhodou! Vždy ti išla lepšie ako mne.

-Netrep! Z teba je teraz hotová Berlínčanka.

-No taaak, prííid!

-Was ist da los?

-Ále, všetko je fajn. Len nevládzem. Šéf nemá ľudí do kuchyne. Makáme ako fretky. Posila by sa zišla.

Hana sa zahľadí na nástenku nad posteľou. Pomedzi čiernobiele fotky v zázraku retuše z oznamiek bývalých spolužiakov preráža exotika. Destinácie zo všetkých svetových strán, prechodné bydliská priateľov a známych, ktorí zdúchli za prácou či dobrodružstvom. „Slnečný/ srdečný pozdrav zasiela...“

-Tak teda dobre. Čakaj ma!

Dostaňte postavu na strom, hádžte do nej kamene a potom ju dajte dole.

Hana stojí na stanici s väčšou cestovnou taškou pri nohách. Pára nitky na textilnej rúčke a premýšľa, ako by vyzeral jej bežný deň. Vstať o šiestej, rýchla sprcha, nakúpiť domov pečivo a čerstvé maslo, utekať do práce. V chladničke zabúda obed v plastovej miske, ktorý si nachystala večer. Kukuricový šalát. Mama jej ho prinesie, keď pôjde okolo obeda vyvenčiť psa. Zdanlivo vyspatá po nočnej. Zdanlivo v dobrej nálade. Čo keď ju stretne spolužiačka zo strednej? Nestretne. Vo dverách stávkovej kancelárie na námestí sa zrazí akurát s Igorom. Igor začne chváliť účes budúcej svorky. Budúcou svokrou ju volá len on a ona sa pritom zakaždým smeje identických smiechom. Hana ich počuje, hoci sa so zákazníkom nevie dohodnúť na kombinovanej ponuke zajtrajších zápasov. Aký účes, preboha? Je po nočnej! Igor sa ani neukáže. Mamička ho zabaví. O hodinu jej napíše sms, že sa večer zastaví. Lebo jej sľúbil, že sa pozrie na fén. V práci Hanu nikto nenaštve. Dokonca zavolá šéf, že s tým voľnom koncom júla nebude problém.

Hane zvoní telefón. Čaká meškajúce ECčko a ďalšie pokyny od Dievčaťa.

-Nemám ťa ako vyzdvihnúť na stanici. Posielam ti moje zlato, ok?

-... o...okeeej? A... spoznáme sa?

-Jasné! Videl ťa na fotkách!

-Preboha!

-No nič, utekám do práce. Teším sa!

Neviem, či je Hana dobré meno pre hlavnú postavu. Chcela som niečo jednoduché, slovenské. No nech to ani v cudzine nepíli uši. Stačí, že bude píliť prízvukom. Vedľajšia postava môže mať prezývku. Najlepšie akúsi nezvyčajnú, nech pôsobí mierne exoticky a nech má pre všetkých v talóne príhodu, ako k nej prišla. Ego mi vraví, pomenuj hrdinku, ktorú máš rada, svojim menom. Nemám rada ani jednu. Všetky sú to riadne... Nestotožňujte ma so žiadnou z nich.

Hana vystupuje z vlaku. Nikto ju nečaká. Staršej panej dorazila dcéra s vnučkami. Podávajú babičke uslinené chrumky. Babička má slzy v očiach. Dcéra si oddýchne aspoň na týždeň. Fešáci v pásikavých svetoch z H&M si navzájom opatrne hladia paže. Vyšší želá šťastnú cestu tomu v okuliaroch. V nedeľu som naspäť, pôjdeme do tej novej vegánskej! Nástupište sa vyprázdni. Rýchlik pokračuje do Hamburgu. Hana premýšľa, čo bude robiť. Usadí sa na lavičke a loví v batožine. Niekde si tú adresu zaznačila. Počká na schodoch, kým Dievča neskončí v práci.

-Neviete náhodou, ako by som sa dostala asi do štvrti, čo sa volá asi

Hellersdorf alebo tak nejako?

Ťukajúc prstom do mapy hovorí k nohám, čo zastali pri lavičke, na ktorej zúfalo sedí.

-Hana?

Daniel neveriacky porovnáva Haninu podobu s fotkou zo strednej.

-To som ja!

-Neverím!

Hana nechotne predvedie grimasu, s ktorou zvykli s Dievčaťom v zadnej lavici očakávať výsledky z písomiek.

-Vyzeráš dobre!

-Ďakujem.

-Tak poďme!

-Ďakujem.

Hana sedí na strome. Spokojne si kope nohami. Dnes nebude pršať. K stromu hore kopcom mieri Dievča. Zdá sa, že nasleduje Daniela, ktorý je kúsok pre ňou. Volá na neho, no ten ju nepočuje. Očami žmúri cez slnko medzi konáre stromu.

Hana zloží tašku povedľa priestrannej postele v izbe, ktorú jej Daniel ukázal. Otvorí okno a pozrie dolu na ulicu. Deti z bytovky sa naháňajú so sáčkami napustenými vodou, ujúkajú a smejú sa, kým niekto z rodičov netresne balkónovými dverami. Daniel mizne v kuchyni. Hana sa unavene zloží na posteli. S hlavou vnorenou do vankúša sa cíti akási sama. Stratená počúva krik z ulice a syčiacu rýchlovarnú kanvicu. Obráti sa na chrbát. Pozerá do stropu. Machule zosilnenej maľovky na miestach, kde stará pukala, vyzerajú ako zdvihnuté prsty. Hana má pocit, že sú to prostredníky. Vo dverách zazrie Daniela s horúcim nápojom v rukách.

-Achtung, heiss!

Daniel podáva Hane šálku. Myslí na čaj.

-Zvládnem to.

Hana myslí, že zvládne všetko. Položí šálku povedľa postele a začne sa pypytovať na posádku bytu. Daniel si prilahne k nej. Obaja ležia na chrbtoch, očami upretými na plafón. Daniel prudko gestikuluje.

-Silvia býva v izbe oproti. Bacha na ňu, je na baby. Aby sa do teba nebuchla. Vedľa nej má zas izbu Max. Max je fajn týpek. Trochu nesmelý a zakríknutý, ale keď ťa bližšie spozná, rozkecá sa. Bacha, aby si sa do neho nebuchla ty. No a Dievča, ktoré poznáš asi lepšie, ako my všetci dokopy, je tuto vedľa.

Daniel pozrie na hodinky.

-Čochvíľa by mala dôjsť z roboty. Konečne bude aspoň na chvíľu spokojná. Veľmi sa potešila, keď si sa rozhodla prísť.

-A inak, čo je s ňou?

Hane sa niečo nezdá. O Dievčati nepočula nikdy ako o tej, ktorá by bola nespokojná a potrebovala dvíhať náladu. Daniel sa prevráti na bok tvárou k Hane. Hane sa zdá, že je bližšie, ako sa v deň zoznámenia patrí. Dľaňou jej akoby nechtiac prejde po paži cez brucho. S rukou okolo Haniných bokov zamrmle do vankúša.

-Je to ťažké.

Hana sa nebráni. Danielove dotyky sú jej príjemné. Celou cestou metrom k ich bytu, aj tu ležiac na posteli, kde sa predtým cítila tak stratená, je jej s ním dobre. Machule na strope teraz pripomínajú dva zdvihnuté palce.

-Aj ty tu bývaš?

-Nie. Navštevujem.

V zámku vchodových dverí zašramotí kľúč. Daniel sa rýchlo zdvihne z postele, usadí sa do tureckého sedu vedľa Hany. Tá sa zohne k posteli po šálku. Buchnutie dverí prehluší nadšený krik Dievčaťa.

-Haniiii! Vitaaaj v Berlíne!

-Danke!

Hana v dusivom objatí kamarátky vo vzduchu manévruje so šálkou.

-Aká bola cesta? Čo vravela mamina? Igor ti už volal? Postaral sa tento tu o teba dobre?

Daniel nerozumie. Usmieva sa.

-Postaral.

Hana ukazuje na čaj, núka ním Dievča.

-Neprosím si, vďaka. Pozri, čo pre teba mám. Šéf ti rovno posielal uniformu, zajtra sa zaúčáš.

Nadšenie Dievčaťa neupadá. Ukazuje na obal na šaty, ktorý pri príchode prehodila cez stoličku. Hana sa unavene usmeje.

-Som unavená, skúsím si pospať, keď sa nenahneváš.

-Netrep! Som rada, že si tu.

Zamotať do príbehu lásku, je to najľahšie. Rozhodnúť sa o tom akú, je zase ako skladať puzzle. Začnete s tými dielikmi, ktoré každý pozná. Tie s výraznými farbami, ostrými rohmi, s písmenkami, aké na zvyšku skladačky nie sú. Kamarátky zo školskej družiny. Chlapec a jeho prvá korytnačka písmenková. Dojatá mamina a privesok na pupočnej šnúre. Machule vyzerajúce ako oblaky a pena na kapučíne zároveň či neidentifikovateľný objekt niagarské vodopády/ babičkina hriva si zakaždým nechávame na neskôr. Na potom. Keď už všetko,

čo poznáme, začne nudiť a trúfneme si na niečo, čo nepôjde ako po masle.

Hana sa budí pomerne skoro. Zabudla sa Dievčaťa opýtať, o kolkej mienia vyraziť do práce. Má z nej trochu obavy, ale teší sa. Dobre sa jej spalo. Ak sa jej spí dobre v novej posteli, znamená to, že bude dobre. Pamätá si to z prázdnin u babičky aj z detských letných táborov. Hore bola len nadránom. Prebudili ju vzrušené vzdychy z vedľajšej izby. Dievča neznelo nešťastne. Zrejme ani tak skoro nevstane.

Hana musí na večko. V kuchyni ktosi šramotí, ale vie, že to Dievča nebude. Tá dupe ako kôň, nie ako dievča. Hana však musí. V kuchyni stojí útla dievčina v pánskych trenírkach. Radostne sa usmieva a podáva Hane bledunkú ručičku.

-Morgen! Ich heiße Silvia!

-Morgen! Hana. Ich muß pi-pi machen.

Silvia sa zvonivo zasmieje a ukáže rukou k toalete. Keď sa Hana vráti, ponúkne ju kávou a sadnú si k stolu v improvizovanej jedálni. Silvia je veľmi milá. Je albínka a je na baby. Má blondavé vlasy najsvetlejšieho odtieňa, aký existuje. Mihalnice jej takmer nevidieť. Pracuje v kozmetickom salóne v centre Berlína. Vraj dá Hane zľavu. Urobila by ju úplne zadarmo, keby nemala za šéfkou semetriku z Hamburgu. Hana usúdi, že sa Silvii páči. Vlastne sa jej rovno opýta, či nie je na baby.

-Oh, nein!

Trochu zosmutnie.

-Ani bi?

Aj na to jej Hana musí odpovedať, že 'leider' nie. Odvetí, že nevádi. Na melír môže prísť aj tak.

Hana sedí na strome. Usmieva sa do slnka. Pod stromom sedí Daniel. Usmieva sa do stromu. Vonia pečivom. Pod stromom sedí aj Dievča. Neusmieva sa.

Dievča vstane až okolo deviatej a nestíha. Má namrzený výraz tváre a ochká, že do roboty nejde. Hana k nej opatrne prisúva šálku s kávou, keď sa rozospatá maľuje v malom zrkadielku za stolom. Pýta sa jej, čo bude v reštaurácii robiť.

-Uvidíš!

Mrmle si jazykom, ktorý Hana nevie identifikovať ani ako nemčinu, ani slovenčinu. Nechá ju tak. Nieкто zvoní. Daniel priniesol raňajky. Dievča sa trochu rozžiari. Môžu vyraziť.

Postava musí pracovať v zaujímavom prostredí. Najlepšie niekde, kde sa premelie veľa ľudí. Veľa ľudí skrýva veľa príbehov. Môže byť predavačkou v obchode s plyšovými medvedmi. Alebo robiť v kratučkých šortkách na benzínovej pumpe. V call-centre by ju to moc nebavilo a písať do novin si netrúfa. Mohla by kŕmiť šimpanzy v ZOO. Možno rosiť chodníky v horúcich dňoch. Hana si moc nenavyberá. Dievča robí vo fastfoode, musí aj ona. Nevie, či to bude lepšie ako stávková kancelária, kde presedela 10 hodín denne, ale nebude sa sťažovať, keď to neskúsila.

Hana sa zaúča už štyri hodiny. Najprv len hľadá Dievčaťu cez plece, kam sa otočiť, čo natukať do kasy, odkiaľ vyberať hračky k detským menu. Nie je to nič zložité, asi siedmi zákazníci sa opýtajú, akým exotickým jazykom hovoria, traja rozhodne prehlásia, že Rusky sú ozaj také krásne, ako sa o nich hovorí. Všetko beží veľmi rýchlo. Keď si s Hanou Dievča vymení miesto, Hana to zvláda len tak tak.

-Dobre?

Otáča sa smerom k dievčaťu každú chvíľu.

-Hej, hej!

Dievča je čoraz otrávenejšie. Šéf sa pri nich pristaví raz. Hanu pochváli a zhodnotí, že jej to určite pôjde.

-Wir kriegen das irgendetwas hin!

Potom ich príde vystriedať akýsi Christian. Hana môže ísť domov, na prvý deň to vraj stačí. Dievča má prestávku na obed a službu do pol deviatej. Kým sa Hana prezlieka, pýta sa na Christiana. Vraj je tiež nový. Prišiel minulý týždeň. Hana si ho obzrie, keď odchádza domov. Suverénne klepe do displeja na kase, zvrta sa vpravo vľavo a pomedzi to so zákazníkmi žartuje o včerajšom futbale. Hana sa zasmieje, aj keď jej ušiel začiatok vtipu.

-O týždeň.

Postava zvykne byť hladná, smädná, nadržaná, bežné ľudské potreby. Niekedy ich má ešte viac, ako obyčajní ľudia. Niekedy jej ich zo závidosti ani plniť netreba. Nech jej škvírka v bruchu, nech ju štekli v podbrušku. Postavu treba držať vo forme. Miesto obeda si kúpi veľké non-fat latte so sebou v kaviarni na stanici. Kelímok s telefónnym číslom od fešáka za pultom, hádže po dopití do koša. Keď príde domov, bude to ľutovať. No a čo. To škvíranie nemusí byť počuť.

Hana dúfa, že keď dorazí domov, bude mať chvíľu sama pre seba. S nohami na stole však v jedálni posedáva Max. Hladne hryzie do bagety a kruší

si na tmavomodrú mikinu. Keď zbadá Hanu, nohy zloží zo stola a bagetu naň. Utiera si rukou ústa, no majonézu v kútiku nemotorne obchádza.

-Hier.

Hana mu ukazuje miesto, kde je zababraný na svojej tvári. Max si však siaha presne na druhú stranu.

-Hier!

Hane to príde komické. Max zhrnie omrvinky na zem a mizne vo svojej izbe. Hane zvoní telefón. Mama. Igor vraj sedí vedľa nej. Vraj ani jeden z nich nechápe. A najväčšie vraj, chcú, aby sa vrátila.

-Ostanem tu nejaký čas. Dnes bol prvý deň v práci. Je to fajn. Berlín je úžasný.

Predstavuje si, ako sa mama rozpráva sama so sebou. Igor vedľa nej odpadol. Alebo plače. Nie, odpadol. Mama točí svoje stále dookola. Vraj na to Hana doplatí. Vraj tam dlho nevydrží. A ďalšie vraj s výkričníkom, vráti sa s chvostom medzi nohami.

-Čo?

Hana sedí na strome. Odniekiaľ na ňu letí kameň. Hana sa nahne po labilnejší konár neďaleko. Pevnou rukou ním kameň odrazí. Slnko zase príjemne hreje. Hana spokojne kope nohami.

Okolo ôsmej sa v byte zase zjaví Daniel. V dobrej nálade chce chystať večeru. Hana ho však prebehla. Kuracie na horčici vonia od sporáka. Daniel prispeje aspoň vínom. Po víne Hana hovorí nemecky oveľa lepšie. Daniel po víne sleduje Hanine pery. O deviatej obaja s lesklými očami vítajú Dievča. Dievča nemá náladu ani na príhodu, ako prišla k prezývke. Ani na víno. Chce sprchu a spať.

-Prečo ju voláme Dievča? To znamená Mädchen, oder?

-Ja, Mädchen.

Hana príhodu rozpráva tými istými slovami ako Dievča. Počula ju asi stoštrnásťkrát. Bola aj pritom, keď sa Dievča k prezývke dostalo.

-Mali sme vtedy s Dievčaťom asi dvanásť. Dievča sa buchlo do chalani z deviatky. Zistili sme si o ňom všetko. Vedeli sme, že jeho rodičia majú stavebnú firmu, že za školou tajne pofajčieva so svojou bandou, v telefónnom zozname sme si našli jeho telefónne číslo. Volali sme ho Jazvec. Samozrejme sme si mysleli, že sme strašne nenápadné, keď sme ho sledovali cestou z atletického tréningu domov. Dievča však tajne dúfalo, že on ju pozná tiež tak dobre. No, až kým raz z balkóna nezakričal: „Hej, dievča, čo keby si ma už nechalo na pokoji?!“ Vtedy Dievča prehlásilo, že bude Dievča pre každého, kým nenájde chalana, ktorý ju bude ľúbiť tak ako ona jeho. Hm... infantilné,

viem. Ale akosi tak jej to prischlo.

-Ahaaa... a ako sa volá normálne?

Vtedy sa otvorila dvere kúpeľne. Namosúrené Dievča mieri rovno do izby. Bosými nohami dupe po podlahe. Daniel sa dvihne, že ide za ňou. Hana ho chytí za ruku, priblíži sa k jeho uchu a pošepká mu odpoveď. Daniel si meno nepodareným prízvukom po tichu zopakuje.

Na Hanu letí nový kameň. Odráža ho. Ďalší letí o niečo nižšie. Hana je privysoko. Kameň trať Dievča do laktá. Daniel potichu vyslovuje Hanine meno. Kameň mieriaci na Dievča si nevšímne.

Hana sa necíti unavená. V duchu si opakuje kombinácie zvýhodnených menu. Na cenu špenátových taštičiek si nevie spomenúť. Akurát, keď sa jej oči začnú zatvárať, prikradne sa do izby Daniel. Vlezie pod perinu, dôverne ju chytí za plece. Hana sa pokúša o „zobudíme ju“, aj o „nemôžem, keď je hneď vedľa“, no Daniel vonia príliš dobre.

-Myslela som, že bývaš inde.

Posledná zrozumiteľná veta, ktorú zašepká. Daniel len na súhlas vzdychne do ucha.

-Doch!

A ráno ho Hana aj tak nájde v jedálni. Žehlí im uniformy. Hana s Dievčaťom vyjdú z izieb naraz. Daniel si pri práci popiskuje. Vyrušia ho. Kým ho Dievča bozkáva na dobré ráno, Daniel žmurkne na Hanu.

-Moju si nemusel!

Hana mu ťahá spod rúk uniformu.

-Však je to poklad?

Dievča sa ovesí na priateľa. Zdá sa byť v lepšej nálade ako deň predtým. Hana si poklad pamätá hlavne z noci.

-Ozaj že je...

Hana sa oháňa konárom len z času na čas. V korune stromu fúka jemný vánok. Nižšie je to búrlivejšie. Dievča má vo vlasoch suché lístie, v očiach piesok. Stále viac kameňov mieri na Dievča. Daniel si s hlavou vytočenou k Slnku píska známu melódiu. Na Hanu letí riadny šuter. Odráža ho konárom. Šuter triafa Dievča rovno do tváre.

Dnes nemajú naponáhlo. Stihnú raňajky aj kávu. Nemusia ju dokonca chystať samé, Daniel ich berie do mesta. Kráča medzi nimi. Uživa si, že si galantne vedie dve slečny (krásne ako Rusky), každú z jednej strany. Keď na-

stupujú do metra, Hane sa zazdá, že ju chytil za zadok. Dievčaťu sa nezazdá nič. Hana pobavene opisuje, ako sa stretla s Maxom.

-S kým?

Dievča nechápe. Maxa Maxom nenazvala, odkedy ho pozná. Vždy ho volajú Panic. Daniel prikyvuje a dobre sa na tom smeje. Vraj Panic aj sám seba volá Panicom. Hľadá si dievča, no vždy to vypáli presne tak, ako keď sa stretol s Hanou. Zmizne.

-Ale inak je strašne fajn. Neboj nabudúce pokecáte.

Hane sa v práci darí stále lepšie. Dievča je stále viac nabrúsené. V novinách každé ráno prebehne inzeráty s ponukou pracovných miest. Hana po týždni ovláda všetko, čo treba, má už dvoch štamgastov. Chudučký matematik Kevin na dvojité cheeseburger zavíta vždy po škole, tanečnica Zoe na mliečny shake zas každý večer pred prácou. Hana so zákazníkmi preberá filmovú ponuku v kine za rohom. Starších posielajú na životopisnú drámu o Goethem, mladým odporúča nový film so Schweigerom.

-Kto by sa chcel krstným volať Tilman Valentin?! Jeho rodičia museli byť opití...

Väčšina zákazníkov sa na tom baví. Nahlas sa smejú. Len jeden nie. Keď platí kreditkou, Hana si všimne, ako sa volá. Tilman Herz sa nezasmial.

Na postavu, ktorú spomenieme raz, netreba zabúdať. Aj keby nemala kľúčovú úlohu. Čitateľ by mohol byť smutný, že ju už nevidel. Mohol by sa prelaknúť, že pre ňu nie je miesto v poviedke. Ani vo svete. Čitateľ sa môže stotožniť s akoukoľvek postavou. Len s akoukoľvek postavou nestotožňujeme autora.

Panic má novú nádej. Nádej sa volá Uli a do strát a nálezov prišla hľadať kabelku. Uli sa ešte zastaví. Aj keby kabelku nenašiel. Panic sa jej páči. Vyzerá skormútené, keď mu opisuje, ako ju zabudla v poslednom metre. Panic vyzerá skormútené vždy, keď sa rozpráva so ženou. Uli je žena a jeho nádej. Panic sa nevie dočkať, kedy sa opäť príde na kabelku opýtať. Pripravil si skormútené „bohužiaľ“.

Hana sedí na strome. Konárom odrazí každý kamienok, ktorý zamieri jej smerom. Zdá sa, že sa zamračilo. Na Dievča už padli prvé kvapky. Dievča sa nevie brániť. Netuší, odkiaľ sa berie dážď ani kamene. Daniel vonia kakaom. Hana ešte stále natešene kýva nohami.

Hana vie, že Dievča má nočnú. Čakali na ňu s Danielom celý týždeň. Daniel v šálkach natopí čokoládu a čaká, kým sa Hana osprchuje. Sedí za stolom v izbe Dievčaťa a vraští čelo.

-Bojím sa skúšok!

Hana v nohavičkách a veľkej mikine vojde do izby.

-Netrep! Pobijú sa o teba.

-Veď ja viem, len chcem, aby to pôsobilo dôveryhodne.

Konverzácia plynie mimo nich. Hana si sadne na jeho stehná, chrbtom sa oprie o hrud'. Vezme mu ruky do svojich dlaní. Posúva ich po svojom tele, od krku nižšie. Vojde pod spodný lem trička, zamieri k prsiam. Daniel sa rukami dotýka iba miest, na ktoré ich Hana nasmeruje. Jednu ruku mu vyberie spod trička a sťahuje ňou zips na mikine. Druhá mieri od prsníka cez pupok k rozkroku. Daniel jej hlasno vzdychá do ucha. Postaví ju na nohy, otočí tvárou k sebe a tisne ju k posteli. Potiahne Hanu za vlasy. Hana si všimne, že maľovka na strome jej nedáva žiadne znamenie.

-Odmietam s tebou sexovať v jej posteli.

Hana potiahne Daniela k dverám. Stále sa jeho rukami hľadá po tele. Na chodbe začínajú tiché kroky. Silvia. Obaja sú príliš rozpálení, aby prestali. Hana sa vracia k posteli, stiahne Daniela k sebe na koberec. Demonštratívne uvoľní jeho dlane zo svojich. Daniel preberá iniciatívu. Pod posteľou si vzdychajúca Hana všimne zhúžvané pásikavé ponožky. Tie, čo si s Dievčaťom poštou zhodne vymenili minulé Vianoce, kedy kvôli chorobe nemohla prísť domov. Hana sa s Danielom rozlúči hneď po orgazme. Jeho. Zamkne sa v svojej izbe, spod postele vyberie kufor a hádže doň veci zo skrine. Na plafón sa ani len nepozrie.

Poriadne sa rozpršalo. Do dažďa lietajú menšie aj väčšie kamene. Daniel pod stromom hlasno vzdychá. Hana nevie, čo robiť. Zoskočí zo stromu a uteká preč. Odlomený konár zhodí neďaleko doráňaného Dievčaťa.

Keď sa o ôsmej Dievča vráti z roboty, nečaká ju čerstvé pečivo. Silvia si na vani lakuje nechty na nohách. Daniela videla odísť ešte v noci. Dievča má nové správy. Klope na dvere do Haninej izby. Klope, potom trieska. Hana neatvára. Dievča so Silviou nakuknú do izby. Hana tam nie je. Na stole leží lístok. Silvia nechápavo predčíta, čo sa tam píše.

-Was bedeutet „MUSÍM...“?

Dievča zosmutnie. Nechápe. Silvia si mrmle sama pre seba.

-Ani na ten melír stále nebola.

Postava sa vždy môže vrátiť na začiatok. Nemusí sa odtiaľ vôbec pohnúť. Môže precestovať pol sveta a byť stále na tom istom mieste.

*Marianna Koliová
vek 24 rokov, Nitra*

Hana sa s kufrom trmáca železničnou stanicou. Volá s mamou. Igor jej vraj dá druhú šancu. Vraj ju napriek všetkému ľúbi. To „vraj“ tam znamená všetko. Hana o druhú šancu neprosí. Ani od mami. Zastane pred kaviarňou. Od kávovaru na ňu máva fešák z minula. Možno tie druhé šance nie sú až také zlé.

-Hana!

Hana sa otočí a zbadá Panic.

-Ahoj! Čo ty tu?

-Čau! Straty a nálezy, veď vieš. Akurát mám obednú pauzu.

Panic ukazuje o poschodie nižšie. Hanu zarazí toľko rozvitých viet z jeho úst. Na prvý pohľad pôsobí inak.

-Tak? Aké to bolo?

Panic očervenie.

-No taaak...

-Hm... super! Také... intímne.

Hana sa zasmee. Vie, že Panic ostane Panicom.

Happyend nezaškodí. Aj keby sme ho tušili len niekde medzi riadkami. Žiadne „žili spolu šťastne až...“ nie je nutné, no keby skončila dobre aspoň jedna postava, bolo by fajn. Nemusí to byť tá hlavná. Stačí, že dobre dopadne futbalový zápas, na ktorý staval Christian svoju prvú výplatu. A Tilman Herz zloží chytľavú zvučku k reklame na HARIBO. Alebo prídu na koncert Cluesa všetky berlínske pätnástky. Stačí. Hlavná postava je v podstate nepodstatná. Rovnako ako ja.

Daniel sa ukáže až okolo obeda. Sám bude prekvapený, že Hana odišla. Dievča má pre neho viacero správ.

-Dala som výpoveď!

Daniel neverí. Hlavne tomu, ako Dievča odrazu žiari spokojnosťou.

-Ich liebe dich, Dievča!

-Volaj ma ozajstným menom!

Daniel sa zasmee. Privonia jej k vlasom.

-Ako to bolo? Anežka?

Umlčanie roka

Pán Eduard bol v opustenej miestnosti. Opustená miestnosť, to vám nie je iba prázdna miestnosť. Je veľký rozdiel medzi prázdnu a opustenou miestnosťou. Opustená miestnosť, to je miestnosť, v ktorej boli predtým ľudia a tí ľudia z nej následne odišli. Opustili ju, takpovediac. Mohli mať na to rozličné dôvody. Možno už chceli ísť domov, alebo iba na záchod a potom sa do nej vrátiť, ale niečo im prišlo do cesty. Alebo im bolo tak dusno a otupno v nej, že začali dúfať v lepší vzduch niekde tam vonku.

V takejto miestnosti sa nachádzal aj pán Eduard, a to v tme s čelom opretým o sklo, dívajúc sa na veľký, okrúhly a nadmieru spokojný mesiac. Nechajme pána Eduarda stáť tam, kde je; v tme. On nám neutečie, nemôže utiecť a my sa k nemu ešte vrátíme, ale predtým sa trochu poobzeráme.

Kde je jedna miestnosť, tam väčšinou bývajú aj iné miestnosti, v našom prípade dokopy tri. A kde sú miestnosti, tam sú aj ľudia. Ľudí bolo veľa. Ženy a muži. Dámy a páni. Pekne vyobliekaní. V šatách, sukniach, smokingoch a frakoch. Načerveno namaľované pery, vodeodolná maskara na riasach, sukňa končiaca tesne pod kolenami alebo tesne nad kolenami, saká, ktoré dokážu zvýrazniť mužské plecia, topánky s vysokými opätkami, ktoré klopajú do taktu chôdze nízkych žien.

Skrátka, všade páchla vyobliekaná a dobre navoňaná človečina, ktorých spájala jedna vec. Udalosť. Áno, udalosť vždy spája. Už bolo po oficiálnej časti a teraz nasledovala tá časť, ktorá sa nazýva neoficiálnou, ale riadi sa presne vymedzenými pravidlami a je možno ešte striktnejšia ako tá takzvaná oficiálna časť.

Ľudia sa zoskupujú do menších celkov, tvoria také malé strapce, také malé zrazeniny roztrúsené po celej miestnosti a štrngajú si pohárikmi naplnenými lacnou napodobeninou šampanského. A potom sa rozprúdi civilizovaný rozhovor typu: „Agneska, tak ako to je s tou knižkou?“ Alebo: „Jožo, musíme sa dakedy stretnúť na to pivo.“ Či: „Čo nového u vás doma?“ Tie rozhovory nikomu neublížia, nikomu nepomôžu, ale musia odznieť. Tieto rozhovory upchávajú škáry v oknách, cez ktoré by mohlo nepríjemne ťahať. Najväčším nepriateľom je ticho a najhoršou vecou je byť sám.

Tak prečo pán Eduard stojí sám a mlčky v opustenej miestnosti? Pán Eduard mal vlastne mnoho známych. Bol veľmi obľúbený. Žoviálny pán na

počiatku pokročilejšieho veku so začínajúcim bruškom a s hladkým bezstarostným čelom, ktoré je momentálne opreté o sklo. A predsa, rozhodol sa byť sám. Totižto odišiel do opustenej miestnosti, aby bol sám. Táto miestnosť sa pred hodinkou ešte hemžila ľuďmi, ktorí mu tleskali a následne z nej odišli, lebo v nej už nemali čo hľadať. Iba pán Eduard sa zas do nej vrátil.

Udalosť ho viac zasiahla, ako si bol myslel. Ale to tak býva, väčšinou nás niečo naozaj zasiahne nečakane. Kto nepozná pána Eduarda, by povedal, že sa na jeho tvári mihol tieň zatrpknutosti. Kto ho pozná (aj keď iba povrchné), by tento nečakaný záchvev jednoducho odignoroval, lebo sa tak vôbec nehodí k nemu, k jeho tvári.

Predstavme si pána Eduarda pred rokom. Nie, ešte lepšie bude, ak si predstavíme pána Eduarda pred rokom a pol, lebo vtedy bol ešte naozaj taký, aký býval po celý čas. Neskutočne spokojný sám so sebou, neskutočne sebavedomý a neskutočne úspešný. Prirodzene, iba v istých kruhoch. Nemožno byť extrémne úspešným všade a vo všetkých oblastiach. To nemožno čakať od nikoho, ani od pána Eduarda.

Pán Eduard je spisovateľom. Teda vlastne bol. Písal veľa a niektorí ho aj s obľubou čítali. Vtedy odpovedal s obrovskou dávkou žoviálnosti na jemu často kladenú otázku, prečo píše, takto: „Ja, hahaha (mal neprijemný zlozvyk smiať sa uprostred vety), ja píšem, hahaha, len tak.“

Povedzme si to na rovinu. Pán Eduard bol zlým spisovateľom. To slovo „zlé“ tu možno používať v pravom slova zmysle a s úplne pokojným svedomím, nič sa tu nedá relativizovať. Pán Eduard bol neskutočne spokojným, sebavedomým a úspešným človekom, ale, a to treba zdôrazniť, neskutočne zlým spisovateľom.

Preto sa objavil aj na tej listine. Trochu ho to vtedy prekvapilo a možno že aj zamrzelo. Áno, urazená samolúbošť. Myslel si, že to aj dlho nevydrží, tá celá nadácia, či čo to vlastne bolo. Vtedy to fungovalo iba rok alebo dva a musíme so zadosťučinením skonštatovať, že to riadne prečistilo literárny život. Celá tá akcia bola akousi dialézou celého literárneho diania.

Pán Eduard bol nútený zareagovať. Ach, ako sa len trápil. Pán Eduard má dobrý spánok, ale keď sa objavil na tom prekliatom zozname, tak ho to vyciavalo, spánok mu nie a nie sadnúť na viečka a prsia mu dlávila celá ťažoba jedného jediného rozhodnutia.

Boli s tým spojené veľké peniaze. To je jasné, ináč by to pána Eduarda tak nerozhodilo. Ale musíme byť féroví, tá suma by vyviedla každého z miery, nielen pána Eduarda. Dlhو rozmýšľal, myšlienky sa mu zrážali, splietali do malých uzlíkov a tie uzlíky sa mu zas splietali do veľkých uzlov a všetko bolo tak strašne, strašne zamotané. Navonok sa to prejavilo mlčanlivosťou, ktorá

vôbec nebola typická pre pána Eduarda.

Napokon prišlo to, čo muselo prísť, rozhodnutie. Súhlasil a podpísal. Prvé dni po tom mal veľkolepý pocit. Myslel si, že sa mu podaril ohromný podvod. Odžubal všetkých a všetko, presne to si myslel. Zas pokojne spával. Tvrdo, dlho, bez kompromisov. Bolo to, akoby sa regeneroval po dlhej a neprijemnej chorobe. Lenže takéto stavy blaženosti netrávajú večnosť, bohužiaľ. Choroba sa vrátila a so skrytou nekonečnou silou ochromovala pána Eduarda. Pomaly, postupne a rafinovane mu otravovala život.

Teraz naozaj písal len tak. Lenže to ho neuspokojovalo. Prestal s tým. Len tak. Hahaha. Tento smiech už nepatrí pánu Eduardovi ale nám. Už sa nemsial, ale teraz sa môžeme pre zmenu smiať my, a to s celou škodoradosťou, ktorá nám je vlastná, no zároveň skrytá a vďačná za každú príležitosť pri ktorej sa môže prejaviť. My sa smežeme a všetko okolo pána Eduarda mlčí. Mlčia jeho kamaráti, jeho početné milenky, jeho štyri steny pekného bytu. A mlčia preto, lebo mlčí on, pán Eduard.

Ráno sa budil neskoro po dlhej a nepokojnej noci. Začali ho trápiť sny, hlavne jeden, ktorý konečne stojí za to, aby bol vyrozprávaný:

On, čiže pán Eduard, stojí na velikánskej lúke, ktorej stred tvorí obrovská kopa sena. V tejto kope je skrytá ihla, to on vie a vie aj to, že ju musí bezpodmienečne nájsť a dokonca už aj vie, že sa mu to podarí. Tá lúka na ktorej stojí, je nadmieru divná, lebo sa vôbec nepodobá na lúku. Je príliš upravená a pravidelná. Skôr sa podobá futbalovému ihrisku, jeho pravidelnému obdĺžnikovému tvaru a starostlivo upravenému trávniku. Ale v sne pán Eduard jednoducho vie, že to je lúka, aj keď sa na ňu vôbec nepodobá. Stojí presne v pravom rohu, takmer v oute. Vykročí a blíži sa k senu, ktoré omamne a hrozivo rozvoniava. Začne sa v ňom kutrať. Stebielka ho bezočivo štekli a pichajú, natiskajú sa mu pod košeľu, do topánok, do vlasov a napokon i do úst. Hrabe sa, hrabe sa a vtom uvidí niečo úzke a ligotavé. Správne, je to ihla. Veľmi pozorne ju chyť medzi ukazovák a palec. Díva sa na ňu ako na nejaký exotický hmyz. Prvá časť úlohy je úspešne splnená. Teraz musí niečo zašit a zas sa začína hrabať v sene, ale s oveľa väčšou zúfalosťou, lebo tak ako naisto vedel, že v kope sena je ihla, ktorú nájde, tak s určitosťou mohol povedať, že v sene nenájde to, čo má zašit. To, že sa v tom sene začal hrabať, bolo iba sebaklamom a úbohým pokusom vyhnúť sa tomu, čo ho čaká. Už dávno vedel, že si tou ihlou má zašit ústa. Konečne sa prestal hrabať v sene, lebo nadobudol dosť odvahy. Vytrhol si vlas, ktorý mu mal poslúžiť ako niť. Lenže v momente, keď chcel vlas traslavými prstami navliecť, v momente, keď sa predsa ešte malo všetko rozriešiť v jeho prospech, mu začala pomaly miznúť

ihla. S opravdivou hrôzou zisťoval, že jej je čoraz menej. Najprv začal miznúť jej nebezpečne ostrý špicatý koniec a nasledoval zvyšok, akoby ju napadla nejaká infekcia. Až mu na dlani ostala iba dieročka z nej. Z ihly mu ostala iba dierka; diera veľká ako svet a vtedy sa pravidelne budil, lebo už nebolo iného východiska. Sen ho bezohľadne kopol do zadku, lebo v ňom už nemal čo hľadať. Zlyhal.

Po tomto sne ešte niekedy zaspal, inokedy sa už len nepokojne prehadzoval v posteli z boku na bok ako ryba na suchu. Mal vo zvyku vstávať okolo dvanástej na obed. Slnko ešte svietilo cez žalúzie a v ústach mával sucho. Chvíľu sa díval neprítomne na harmoniku svetla, potom sa v rozgajdanom pyžame – alebo čo práve mal na sebe – odšuchtal do kuchyne, sadol za stôl a otvoril si pivo. Tak sedel, chudák, do noci pri pivách na tvrdej stoličke, sám a mlčky. Svetlo poludňajšieho slnka vystriedalo šero neskorého popoludnia a neskôr svetlo halogénovej lampy, ak ju vôbec zažal. Potom sa zas odšuchtal do postele, aby opäť sníval o ihle.

Na konto mu pravidelne chodievali peniaze, pekná suma. Narastala. Narastala tak ako mlčanie pána Eduarda, ktoré nebolo veľavýznamné, ale iba zúfale a preto dojemné. Vlastne jediná dojemná vec v živote pána Eduarda, škoda, že neprišlo skôr a samo od seba.

A teraz bol tu; s čelom opretým o sklo. Pred hodinkou ho v tejto miestnosti ocenili. Jemu, pánu Eduardovi, bola udelená prestížna cena *Umlčanie roka*. Ovácie, potlesk a oslepujúce svetlo. Nemal žiaden príhovor. Vydržal.

Gratulujeme.

Katarína Vargová
vek 18 rokov, Banská Bystrica

Srnčie dni

Žijem v takom malom meste, že na balkóne chováme srnky. Jedna je hnedá a druhá strakatá. Ako mačence, ktorým moja stará mama leje v zime do misiek mlieko.

Už si ani nepamätám, ako sa k nám dostali. Myslím, že nás čakali, keď sme sa pristahovali. Z ostrova obklopeného morom.

Milovala som ho. Jeho nástojčivý hluk, autobusy plné detí, kamienkové pláže a diskotéku, na ktorú som bola primladá. Určite som sa volala inak. Cudzokrajne. Exoticky. Zvláštne. Ale premenovali ma. Aby som v malom meste nevytŕčala.

Srnky sú jediné, ktoré ma ako tak počúvajú. Sú mojou jedinou útechou. Ponúkajú sa, že pôjdu so mnou naspäť na ostrov. Že spolu začneme podnikat' s ovocím. Vtedy tvrdím, že malé mesto nie je až také zlé. Ako sa mi páči jeho jediná úzka ulička a prezradené tajomstvá. Tak že nechcem ujsť. Že sa nechcem na jeseň pobrať do teplých krajín.

Na ostrove by srnky nik netoleroval. Nesmú sa to dozvedieť, nechcem im ublížiť.

***

Na letisku je rušno. Ľudia tlačia vozíky s kuframi smerom k odbavovacím pásom, vyhadzujú z kabeliek nožničky, pilníky a iné nebezpečné predmety. Vyzliekajú si opasky, snubné prstene hádžu do košíkov spolu so snúbencovými hodinkami, aby sa počas kontroly nerozpípali stroje.

Letisko je krásne miesto. Živo dýcha. Pulzuje ľuďmi. Estel práve to pri-náša pokoj.

Jej batožinu netreba ani vážiť. Narýchlo si zbalila dve tričká a do tepla sandále, šortky a letné šaty. Spodné prádlo úplne zabudla. Sama pre seba sa červená.

Do lietadla nastupuje medzi prvými. Mladý steward jej podľa letenky ukazuje, kde si sadnúť.

„Už ste s nami niekedy leteli, slečna?“

„Ja som ešte nikdy neletela.“

Nestíska nervózne sedadlo, ani si nepýta víno na upokojenie. Zauja-

to sleduje, kde sú únikové východy, dva vpredu, dva v strednej časti lietadla a dva vzadu, všetky označené svetelnými značkami. Ako si nasadiť masku na dýchanie, prehliadne.

Lietadlo sa zdvihne do vzduchu, tlak stúpa alebo klesá, Estel netuší.

„Kávu, čaj? Niečo sladké alebo radšej slané?“

„Kávu. Iba kávu.“

Najradšej by vyskúšala celý letecký jedálničiek, ale hanbí sa. Je skromná, z malého mesta.

***

Moje mesto je také malé, že srnky mi dávajú dobré ráno. Na svitaní im plním krmidlo jablkami, ktoré sme s mamou pokradli zo sadu na konci mesta. Kým sme ich vložili do košíka, prežehnali sme sa a odrecitovali Zdravas.

Srnky sú vďačné. Kopytami vyklopkávajú moju obľúbenú melódiu. Trú si o mňa papule a občas ma odprevadia do školy, aby som sa necítila sama.

Cítim sa sama skoro stále. Mám všade prázdno. Som automatická.

Mohla by som sa tu vydať minimálne za ôsmich mužov. Za dvoch sa vydať určite nemôžem, lebo sú už sľúbení mojej susede. Ani jeden z tých ôsmich nie je pekný a ani jeden nechodí na vysokú školu. Každý by so mnou chcel mať aspoň tri deti.

Ja by som chcela takého frajera, ktorý by mal štyri pehy na nose a samovražedné sklony. Bol by strašne dramatický. Nosil by mi praženicu do poste a hovoril milé klamstvá.

Mohol by byť astronóm. Každú noc by ležal pri srnkách na balkóne a pozoroval hviezdy. Rozdeľoval by súhvezdia na letné a zimné. Severka by mu rozbúchala srdce. Vtedy by sme sa na balkóne milovali a srnky by odvracali pohľad.

Alebo astronaut. Lietal by medzi súhvezdiami a nikdy by nebol doma. Najmä, keď by som ho najviac potrebovala.

Taký frajer by sa mi páčil.

***

Estelina domáca sa volá Corina a je plná slnka, života a mužov. Vonia morom a lacnými cigaretami. Hovorí lámanou angličtinou so silným prízvukom. Je skutočná.

Na svitaní spolu sedia na balkóne a fajčia. Estel dusí, škriabe v krku. Z jej prvých cigariet.

Corina sa smeje, tlapká ju po chrbte.

„Ok, darling?“

„Sure, sure,“ vykašľava Estel dym.

Corina jej hovorí o svojich mužoch, opisuje ich vlasy, ústa, hrudníky. Máva pri tom rukami a kreslí ich do vzduchu. Corina mala v živote kopy mužov. Meno toho osudového si nepamätá. Ale slnko mu vraj vždy na jar vyťahalo pehy. Obesil sa veľmi dávno.

Corina je Estel blízka. Poznajú sa celé dva večery.

O siedmej sa Corina náhle zdvihne a chystá deťom raňajky s cigaretou v ústach. Na dobré ráno ich pobozká do vlasov a deti štebocú v zvláštnom jazyku. Corina prikyvuje a pozýva Estel ku stolu. Znie Estelina obľúbená melódia.

Konečne sa začína cítiť.

***

Verejný bazén malého mesta je takmer v centre, u susedov sprava, na záhrade. U tých, od ktorých dcéra mi prebrala dvoch ženíchov. Myslím, že si ju vybrali práve kvôli bazénu. Naše srnky nikoho nezaujímajú.

V lete sused oblečený v prepotenom tielku vyberá od každého dobrovoľné vstupné. Na vodu. Moja mama mu dá všetky drobné a hovorí, akí môžeme byť susedovi vďační za športové vyžitie.

Drobné dá aj každému bezdomovcovi v meste a zvyšné medenáče vhoďí v kostole do zvončeka. Podľa mňa si len vylepšuje karmu, žehlí hriechy. Moja mama nakoniec porušila všetkých desatoro. Minulý rok utopila mačence starej mamy.

Bazén pre verejnosť nie je jediné športové vyžitie v meste. Zvyknem vyšlapať okolo tisíc schodov denne. Aby som mala pekný zadok do plaviek k susedovi na bazén. Aby som si našla pehatého frajera.

A okrem toho, všade musíte ísť pešo. Za roh do školy, za dva na mestskú políciu, kde môžete nahlásiť krádež jabĺk, alebo oproti cez ulicu na trh. Je priamo pri ceste. Všetko ovocie je ku koncu dňa zadymené.

V našom meste máme aj posledné pôvodné autokino. Vždy raz za pár mesiacov, keď sa nazbierame aspoň piati, naskáčeme do auta a ideme štyridsaťsedem kilometrov do najbližšieho väčšieho mesta na film. Kúpime si pukance, ktoré nik nenazve popcornom. A spoločnú veľkú kolu.

Akurát minulý týždeň sme ja a moji štyria potenciálni osudoví muži vzali auto a išli do kina. Každých pätnásť minút som musela zmeniť sedadlo, aby ma každý z nich mohol držať za ruku. Bol to akčný film. Nemám také filmy rada, ale chalani ma prehlasovali.

***

Estel tu nechodí pešo. Je priteplo na chôdzu. Okrem chôdze po pláži. Tá je pre ňu výnimočná.

*V autobusoch je stále plno. Okná sú pootvárané a vodiči sa neobťažujú zatvoriť ani predné dvere. Nápis **na vlastné riziko** im svieti nad hlavou. Nik z domácich si nápis nevšimne. Estel si ho raz určite odfoto. Na pamiatku, namiesto suveníru.*

Dnes si musí kúpiť ovocie. Vodný melón, pomaranče, alebo len biele hrozno. To sa jej zdá najvhodnejšie.

Vystúpi a okolo prejde konský záprah. Estel sa smeje. Miluje kone, ľahký dupot kopýt na prašných cestách jej je známy.

V zelovoci pracuje Aštar. Má zvláštne meno a dlhé prsty na nohách. Estel si to všimla hneď v prvý deň, ako ho stretla.

Aštar ovocie miluje. Každé ráno si k nemu privoniava a ochutnáva ho. Estel si vyberá celkom malý vodný melón. Aštar hovorí, aká je cena výhodná, dužina šťavnatá a štava sladká. Utierra melón a odfukuje z neho prach. Estel mu podáva do dlane drobné.

„The rest is yours.“

Odchádza s vylepšenou karmou a kone ešte stále počuť.

***

Muži v meste pijú. Chodia vysedať do krčmy a manželky ich v noci ťahajú až domov. Môj otec sa vracia po vlastných, mama pozerá z balkóna a občas pošle srnky, aby mu pomohli po schodoch. Ja mu nepomáham nikdy.

Ženy v meste majú hnedé vlasy. Prirodzené. Nefarbené. Od spánkov im vyrastajú šediny. Strihajú sa podľa zrkadla a vlastného vkusu.

Nevytrhávajú si obočie, neholia sa. Moja mama stále nosí rifle z Tuzexu, lebo tie sú najkvalitnejšie. Ja nosím oblečenie po sestre, sestra po mne, keď ho opäť vynosím. Alebo ho dáme požuť srnkám, aby sme donútili mamu zísť s nami na nákupy.

Túžim po plastike nosa, pírsingu do obočia a ešte by som chcela aj tetovanie cez celé kríže. Tetovanie by bolo v celkom zvláštnou jazyku, ktorému by nik nerozumel. Ja by som ho preložila iba frajerovi. Takému, ktorý by trval na hladkých nohách a najradšej by ma mal namaľovanú.

***

Estel má od slnka vyťahané vlasy a rada hovorí, že majú teraz platinovú farbu.

Požičiava si na ne od Coriny žehličku. Estel sa chystá na diskotéku, po ktorej túži od mala. Chce mať dokonalú ofinu. Zaberie jej to iba pár sekúnd.

„This is incredible! I love it!“ Estel sa smeje a ďakuje.

Je skutočne horúco. Estel má oblečené biele šaty, za ktoré by sa jej doma smiali, že sú to svadobné. A naliehali. Nech si vyberie toho pravého. Ovieva sa sukňou a nohavičky si stále nekúpila. Oholila si aj stehná.

Cestou do centra sa dá pomaľovať henou. Chce nápis, ktorému by doma nik nerozumel. Niečo v malštine.

„Something in maltese.“

„Like what? Do you know any phrase you like?“

Žena, ktorá sa jej chystá na kríže nakresliť nápis, nie je z Malty. Je to Talianka a trávi tu každé leto.

„It tip-jib joqtol.“

Talianka vyťahuje krabičku marlboriek presne s týmto nápisom. Smeje sa.

„Smoking kills? You 're crazy!“

Estel nenapadá nič, čo by jej domov pripomínalo menej, ako cigarety.

Muži na ostrove sú snedí, na alkohol pozývajú iba ženy a po schodoch ich nosia do izieb. Estel sa necháva pozývať a hladkať po oholených stehnách. Prezrádza, že má tetovanie na krížoch. Že je falošné, zatají.

Esteliní muži sa chvíľku dohadujú, každý jej kúpi ešte po dvoch tequilách a dávajú jej na výber.

„You are choosing. You 're the lady.“

Matne jej prebleskne hlavou autokino a byť tou čo vyberá, sa jej páči viacej. Podáva ruku najopálenejšiemu, on ju nesie po schodoch a na oplátku mu Estel ukazuje svoje tetovanie.

***

Žijem v takom malom meste, že priestor na voľné dýchanie, nie je ani na balkónoch. Srnky mi skáču do reči, do myšlienok, do snov.

Často chcem z mesta odísť. Vrátiť sa k starým zvykom. Zavoňať morom. Hovoriť s ľuďmi jazykom, ktorý som zabudla. Chcem si spomenúť. Na cit v rukách. Pritlačí ma to, začnem si baliť veci do kufra a na spodné prádlo zabudnem. Prestrihnem preukazy totožnosti a spálím ich.

S nikým tu by som sa nerozlúčila. Otca by som na jeho ceste z krčmy

obišla. Mame by som nezakývala. A susede by som kľudne prenechala všetkých mužov mesta.

Oželela by som kúpanie v chlórovej vode, zaprášené dyne, lebo v malom meste tak volajú melóny, aj autokino.

Utekala by som sedem kilometrov k najbližšej zastávke, ťahala za sebou kufor a v duchu by už sedela v lietadle. Srnky by spoza zábradlia len čumeli a vzápätí si šepkali.

Vanessa Jóriová
vek 12 rokov, Diakovce

Canis lupus

Našlapoval tichým lesom, nohy sa mu zabárali do snehového baldachýnu až po členky. Kvôli hustému sneženiu si nevidel ďalej od nosa. Sťažka odfukoval, dych sa mu pred očami menil na obláčiky pary, uzímené prsty si pod rukavicami takmer necítil a prudký vietor ho štípal v očiach. Neobdivoval krásy panenskej prírody – v tej chvíli vnímal iba chlad a biely zmätk pokrývajúci les.

Triasol sa, telo mu znečitlivo, zmáhala ho neuveriteľná únava. No predsa sa jej nepodvolil, zveril sa do opatery potreby ísť čoraz ďalej a ďalej – až pokiaľ nedorazí do cieľa...

Nepamätal si, čo sa stalo, ako sa ocitol tu, rovno v samom srdci ľadového pekla, ale vedel, že si za to môže sám. Myslel mal ako mútnu vodu – sem tam z nej vylovil akúsi spomienku, ale zväčša len hmatal v ničote, snažil sa polapiť niečo, o čoho prítomnosti ani nevedel.

Sneh ho oberal o posledné zvyšky síl. Vietor zavýjal tak nahlas, že nepočul žiaden zvuk, jeho uzímený pohľad nezaznamenal ani najmenší pohyb – ale videl by tu, v samom epicentre snehovej katastrofy, vôbec niečo? A tak sa iba slepo potácal lesom a v duchu klial – na sneh, na vietor, na zimu, na slnko, ktorého teplé lúče akoby opustili svet...

Bol sám. Stratený. Na prahu smrti.

Nedokázal si spomenúť na nič. Ani na dôvod, prečo by si mal spomenúť.

Cítil sa ako v pekle. Ibaže toto peklo nebolo horúce.

x x x

Kus poriadneho mäsa nemal v ústach už mnoho západov slnka. Telo ho bolelo, cítil, ako z neho každým jedným nádychom vyprchá časť sily. A ešte tá zima... Zima iba znásobuje jeho trápenie...

Trápil ho hlad a zmáhala takmer smrteľná únava. Už dávno sa stali bežnou rutinou dní, rovnako ako bolesť i zúfalstvo. Cítil, ako sa okolo jeho tela zakráda smrť. Ako hladné zviera, ktoré obchádza svoju korisť, a hľadá miesto, kde by sa mohlo schuti zahryznúť. Ešte nikdy ju necítil tak blízko ako dnes. Obaľovala jeho telo ako tmavý hodvábnny zámotok motýľa, lepila sa mu

na laby. Dunela mu v ušiach, každým nádychom nasával jej pach, vnímal ju každým chladným poryvom vetra, každou snehovou vločkou. Sotva jej mohol uniknúť.

Smrť bola všade okolo neho. Obmrznuté kýpta holých stromov, tráva pochovaná v kockách ľadu – to všetko nemohlo vzdorovať zime, najkrutejšej, s akou sa kedy stretol. Ani on by nemal vzdorovať. Bolo to ako naháňať jeleňa, ktorý beží ďaleko za jeho zorným poľom. Márne.

Vedel, že tento deň bude ako všetky ostatné. Plný bolesti, strachu a zimy. Cítil to v každom nádychu, i v tom najslabšom pachu... Pach!

Poriadne potiahol nosom a ucítil jemný pach bytosti stvorenej z mäsa a kostí, ktorej srdce bilo, žilami prúdila krv – živej bytosti.

Blížil sa k nej, pomaly a obozretne. Laby sa mu zabárali do snehu, vlastným telom čelil vetru. Čím bližšie bol, tým menej si bol istý, že koná správne, až do chvíle kým bytosť neuzrel – bola krehká, slabá a uzímená, tak slabá, že necítila jeho prítomnosť. Dezorientovane sa potácala snehom. Pri pohľade na tú bytosť začali inštinky jeho zvieracej podstaty mlátiť na krehkú schránku sebaovládania, do ktorej sa obalil. Keď sledoval, ako sa koristiť potáca a padá, väčšina pochybností sa i so strachom odplavila, inštinky ho nabádali k útok. Veď koristiť, ktorá sa nezmôže na nič než na potácanie a padanie, je ľahká koristiť. V nozdrách ho páľil teplý, lahodný pach čerstvého mäsa. Jeho uši vnímali pravidelný dych a tlkot srdca. Všetko to bolo také lákavé... Vyhrnul pery, poodhalil ostré tesáky. Až teraz, v prítomnosti potravy, pocítil zdrvujucu silu hladu. Nemohol sa ubrániť slabému, zúfalému zavrčaniu. To naňho však upriamilo pozornosť neznámej bytosti.

Obrátila hlavu a telo nesmelo natočila jeho smerom. Zdalo sa, že ho cez šlahajúci sneh nevidí. Iba pozerala utrápená hladom, omráčaná strachom. Ľahšie to ani nemohlo byť. Ale prečo sa ho nebojí? Prečo neuteká? Prečo stojí na mieste?

Vedel, že pokiaľ sa koristiť dravca nebojí, má na to dôvod. Zneistel. Má útočiť? Nemá?

A v tej chvíli sa v ňom ozvala spomienka – spomienka, ktorú tak dlho potláčal, spomienka, ktorá sa vtisla do jeho myšlienkových pochodov.

Beží lesom, sám a opustený, vyžíva sa v tichu, ktoré ho obklopuje. Spod láb mu odlietavajú úlomky kamenia, ktoré sotva vníma, a jazyk mu veselo visí z papule. Zrýchľuje do divokého sprintu, doslova uháňa s vetrom opreteký a ten okolo neho duje a strapatí mu srsť. Miluje beh. Miluje ten pocit voľnosti a slobody... Ale nie je sám...

Pazúry prudko zaryje do hliny, zabrzdí a zdvihne ňufák. Elegantne sa zvrtné, zavetrí.

Teraz to už cíti jasne. V kroví sa ktosi skrýva, a ten ktosi ho uprene pozoruje. S takým pachom sa jakživ nestretol. Možno keď sa posunie o pár metrov ďalej...naozaj! Stojí tam, pozoruje ho, zvláštne na dvoch labách, nevrčí, nehýbe sa, neježí, ale predsa z neho cíti loveckú vášeň a tlmené zvuky, ktoré od neho prichádzajú znejú čudne... a tak nepriateľsky...

Ohrnie pysk, zavrčí. Bytosť je väčšia od neho, ale nepôsobí silne. Žiadne ostré tesáky, žiadne pazúry. A tak sa zvrtné na útek a pôvabne švihne labami ....

....skôr ako naberie rýchlosť čosi zarachotí a do zadného stehna mu vystrelí prudká bolesť. Zavyje, nohy sa mu podlomí. Cíti, ako mu krv zo zadnej nohy tečie prúdom, ako sa vpija do srsti, bolesť mu zastiera zrak. A bytosť sa ani nehýbe, ale on vie, že za to všetko je zodpovedná ona. Opäť čosi zarachotí, cíti, ako mu niečo obrovskou rýchlosťou preletí okolo ucha a zaryje sa do zeme. V nozdrách ho štípe zvláštny pach, od bolesti nie je takmer schopný vstať...

Nechápe, čo sa deje. A tak, ignorujúc bolesť, vyskočí na laby a skacká preč od toho dravca... Srdce mu prudko bije, nič nechápe. A v tom opäť zarachotí ten zvuk, nad hlavou mu čosi presviští, tentoraz si to vezme i kus z jeho ucha. Zaskučí, spadne z nôh, cíti, ako sa jeho telo prevažuje na jednu stranu. Padá dolu... zo svahu. Svah nie je strmý, ale predsa náraz o zem bolí. A bolesť sa každou sekundou iba stupňuje a stupňuje...

Dvojlabá bytosť beží k nemu, čoskoro sa ocitne priamo nad ním..... Späť na laby sa mu vyškriabať nedarí, a tak sa odplazí k húštine. Potláča pri tom bolesť, po bruchu sa plazí ďalej, zanecháva za sebou krvavú stopu. Bytosť ho n sleduje, ale ten rachot je tu zas, letiace predmety sa sústreďia okolo neho. Keď sa konečne vynorí z krovia, porazí bolesť a dostane svoje ťažké telo na laby. Skacká preč, preč od tých letiacich predmetov. Kľučkuje, skrýva sa za stromami, unika preč a hoci ho i ten najmenší krôčik bolí, nevzdáva sa, bojuje z posledných síl...

Podráždene odfrkol, spomienka mu privodila už dávno zabudnutú bolesť. Hlavu obrátil dozadu, pohľad uprel k svojej labe, vykrútenej v neprirodzenom uhle, s hlbokou jazvou v mäse. Opäť sa prizrel bytosti, nasal jej pach. Už vedel, čo je zač. Je to on, zabijak, ktorý môže za jeho utrpenie. Naplnil ho strach a so zavrčaním sa vytratil.

x x x

Snehová víchrica ustávala, ale chlad ho trápil naďalej. A navyše tu ešte čosi bolo – čosi, čo naňho pred niekoľkými minútami zavrčalo. Čosi, čo tu mohlo byť naďalej, čo naňho mohlo striehnuť s vycerenými tesákmi a ostrými pazúrmí. Čosi, čo mohlo pokojne ohroziť jeho život, ktorý už aj tak visel na vlásku.

„Tak si po mňa pod!“ zreval do tmy

Mocný vietor ho zhodil z nôh, spadol do snehu. Zakašlal, odhrnul si mokré vlasy z tváre, pretrel oči a klakol na všetky štyri. V tej chvíli sa na okraji jeho zorného poľa čosi objavilo – stopy! Väčšina z nich bola zanesená snehovou pokrývkou, ale najhlbšie z nich sa predsa zreteľne vynímali v snehu. A tie stopy... Pátral v mysli, kedy ich už videl...

Beží lesom, sleduje stopy. Pozorne na ne hľadá, nechce, aby mu unikli. Pritom sa čoraz hlbšie dostáva do lesa, ale neobáva sa o svoju budúcnosť. Mozog má podvedený alkoholom, to vie, hoci si to nepriznáva...

Tu všetky jeho spomienky končili. Všetko ostatné sa ponorilo do mútnej vody, do bielej hmly. Jediné, čo po nich zostalo, bol pocit, že tie stopy boli preňho dôležité. Ale prečo?

Sneh už našťastie nepadal ale za to cítil závaný studeného severského vzduchu. Sneh pomaly primrzal k zemi. Netušil, koľko už kráča. Občas si kla-kol a prešiel po stopách rukami – akoby sa chcel presvedčiť, že sú skutočné.

Zima ho zmárala a prenasledovala únava. Nájst' odhodlanie na ďalší krok bolo čoraz ťažšie – až raz prišiel čas, keď to vzdal. Uzimené nohy sa mu podlomili, ako vrece zemiakov sa zrútil do snehu. Nenabral silu vstať, mohol iba pomyslieť na to, čo sa stane, keď sa už nezdvihne. Pravdepodobne ho pokryje sneh, chlad jeho telo zamrazí ako dokonalá mraznička. A čo potom? Bude ho niekto hľadať? Ďalej túto myšlienku nedokázal rozvíjať – mozog mu zahmlil spánok, z ktorého sa človeku len ťažko prebúdzá...

x x x

Cítil pach bytosti, uvedomoval si jej prítomnosť, mal podozrenie, že ho sleduje. Čoskoro ju našiel, ani mŕtvu, ani živú, ležiacu v snehu s nepravidelným dychom... Umiera!

Priskočil k nej. Vôňa mäsa a krvi ho privádzala do vytrženia, hladný žalúdok ho nabádal zaútočiť – ale pud sebazáchovy, jediný pud silnejší ako hlad, mu nakazoval zachovať si rozumný odstup... ale predsa ... tá vôňa... Jazykom prešiel po vrchnej vrstve kože, chutila zvláštne. Zovrel ju v čelustiach a prudko trhol hlavou. V papuli mu zostalo obrovské kusisko, ktoré váhavo požul. Pod tou zvláštnou vrstvou narazil na teplú pokožku. Oblizol ju, priložil k nej ňufák... zubami sa dotkol lákavo voňajúcej teplej pokožky a ...

V tej chvíli sa bytosť pod ním strhla a otvorila oči.

x x x

Náhla bolesť ho vytrhla zo spánku. S tlúčim srdcom sa snažil vyškríabať na nohy. Dezorientovaným pohľadom mimovoľne pátral po hrozbe. Inštinkty mu radili utiecť, ale jeho nohy sa triasli tak veľmi, že nebol schopný postaviť sa. Trvalo, kým si jeho oči privykli na nekonečnú belobu snehu, preto obrovského, psa pripomínajúceho tvora, nezbadal ihneď. Keď sa však jeho oči stretli s očami tej beštie, šokovane, chrapľavo vykrikol.

Tvor pred ním mal kožušinu z väčšej časti sivej farby, ktorá mu po bokoch prechádzala do hnedej, brucho smotanovo biele, laby a chvost rovnako výrazné. Cez hustý zimný kožuch mu prečnievali rebrá. Lavú zadnú labu držal hrozivo vykrútenú v zvláštnom uhle a z pravého ucha mu chýbala polovica. Upieral na neho jantárové oči blčiace hladom a túžbou po krvi ... jeho krvi. Vlk! Táto myšlienka udrela mužovi do hlavy a on sa strhol. Skutočnosť, že sa v jeho blízkosti nachádza vlk, však nebola jediná vec, ktorá ho zdesila. Skôr ho zmiatol pocit, že tohto vlka už niekde videl ... nemohol si však spomenúť !!!

Narovnal svoje uzimené telo a cúvol. Vlk spravil opatrný krok vpred, odhalil papulu a zavrčal. Uši mal pritisnuté k veľkej hlave, oči zúžené do dvoch štrbiniek.

Pomaly ustupoval, až sa ocitol chrbtom proti stromu. Jeho boľavé prsty a skrehnuté ruky by mu isto nedovolili vyliezť naň, to vedel, ale cítil sa istejšie, keď mal za chrbtom, pevný objekt, a nie prázdny priestor.

Vlk sa k nemu ešte viac priblížil a on sa dostal do zvláštneho stavu, akéhosi zdesenia a eufórie zároveň. Nevedel ako, ale v jeho tele sa objavila duchaprítomnosť, a praveké inštinkty mu kázali brániť život, jediná vec, ktorá je skutočne jeho. Zohol sa a v ruke zovrel konár posiaty ihličím, jediný tvrdý predmet nablízku.

Vlk akoby stratil odhodlanie čakať a zaútočil. Vyrútil sa oproti nemu, s papulou otvorenou a zubiskami vycerenými, pripravený zaťat' mu zuby do tela. Skôr, ako to však mohol urobiť, prešiel mu palicou po rebrách. Úder to bol určite bolestivý, vložil doň všetku silu, a zdalo sa, že zatriaslo každou kosťou vo vlkovom tele. Konár sa roztrieštil na niekoľko kúskov. Vlk zaskučal...

Pohľadom sledoval zviera, ktoré sa zaborilo hlboko do snehu a už sa viac nezdvihlo. Roztriasol sa a na rozklepaných nohách neisto cúval. Dúfal, že sa najbližších pár minút zviera nepreberie. Veď vyzerá ako mŕtve... mŕtve...

Sedí v tichom salóniku, v ruke drží fľašu koňaku a zamŕknuto pozerá do telky. Potiahne si z cigarety a vydýchne sivý obláčik dymu, ktorý sa rozplynie v priestore nad jeho hlavou. Sedačka je pokrytá kožušinou a on po nej občas prejde rukou. Pohľad upriami na parohy a vypchaté vtáky visiace na stene, ktoré ho pozorujú mŕtvymi očami, neskôr opäť na televíznu obrazovku. Kamera zaberá

muža s puškou v ruke, v pozadí z konára za nohy visí mŕtvy vlk. So skrvavenou hrudou.

„... je to asi šesť rokov starý mocný samec,“ vysvetľuje bradatý starý poľovník. „A pozrite sa na tie jeho svaly, na tie zuby...“ Priakročí k vlkovi, rozhrnie mu pysky a ukáže na biele tesáky: „Je to hodnotný úlovok, vážení, takého vlka nezastreli hocikto.“

„Ja teda áno,“ zamrmle si a pozrie na vlčí kožuch rozťahnutý po zemi. „Hneď dnes sa vypravím do lesa a odstrelím vodcu svorky!“

Tu spomienka končila, ale predsa mu poskytla viac než čokoľvek iné. Chcel uloviť vlka... Ale ako sa ocitol tu v lese, a bez zbrane?

Potácavým krokom sa pustil lesom v snahe dostať sa čo najďalej. Márne. Zviera sa pri zvuku jeho krokov okamžite prebralo z mdlôb a vztýčilo hlavu.

x x x

Keď precitol, mal pocit, akoby sa vynoril z tmavých vôd. Všetko okolo neho sa točilo, nič nestálo na svojom mieste. Chvíľu trvalo, kým sa mu ustálil zrak, a keď sa tak stalo, zbadal ju ako sa snaží dostať čo najďalej od neho. Nechápal.

Bytosť k nemu obrátila hlavu a pozrela naňho zvláštne skúmavým pohľadom, ktorý prezrádzal zdesenie i strach, ale zároveň akúsi úctu.

Vstal, oprášil zo seba sneh, a pozrel jej do tváre. V tej chvíli sa ním prehnal jeden z najčudnejších pocitov, aký ešte nezažil - zvláštny pocit, ktorý prenikol do útrob jeho slabého tela. Neuveriteľne výrečný pocit, ktorý mu našepkal, že pokiaľ v živote existuje niečo, čo má nejaký zmysel, tak je to práve spojenectvo s bytosťou. Pomaly k nej podišiel, rozhodol sa na veľmi trufalý čin – oblizol jej tú čudnú labu, ktorá sa hojdala po boku jeho tela. A ona ... Pozerala naňho vystrašene i dojata, až napokon natiahla svoju dlhú labu do vzduchu...

Stiahol uši k hlave a prikrčil sa. Tá čudesná labu bola čoraz bližšie, mohol zreteľne vidieť jej zvláštne predĺžené prsty, ktoré sa napokon vnorili do srsti na jeho hlave. Po dotyku pocítil zvláštny druh nehy ...

... v tej chvíli pochopil, čo musí urobiť...

Hoci ho rebrá boleli, poskočil a netrpezlivo vyštekol. Bytosť na neho sústredila svoju pozornosť, spravila krok vpred a on zavrtel chvostom, – podporoval ju. Potom opäť odskočil a zašvihal chvostom. Ticho zakňučal jej smerom, ona zrýchlila. Opäť skočil dopredu. Rozbehol sa však až vtedy, keď nadobudol istotu, že bytosť všetko pochopila a bude ho nasledovať.

x x x

Prečo sleduje akési hlúpe zviera? Čo ho to napadlo? A čo vôbec napadlo to zviera? Správalo sa k nemu... priateľsky. V ničom nepripomínalo tú beštiu, ktorá naňho ešte pred pár minútami cerila zuby. Správala sa celkom uvoľnene ... akoby ho považoval za... nie, to je hlúposť...

Pocit, že toto zviera už niekde stretol, sa v ňom každým krokom stupňoval – tie oči, ten kožuch, tie zuby, to všetko vyzeralo tak, akoby to zviera už niekedy videl. A nielen videl. Muselo v tom byť čosi viac...

Nasledoval ho lesom, potkýnal sa a padal, a vždy, keď sa tak stalo, vlk trpezlivo zostal a čakal, kým sa opäť nepozviecha na nohy. Každý jeden pohyb skrehnutých končatín ho bolel, ale predsa sa potácal vpred. Hľadel na to zvláštne krívajúce zviera, ktoré v ňom prebúdzovalo zvláštne pocity...

Uvedomil si, že vlk čoraz častejšie zastavuje, dvíha nos a vetrí. To znamená, že ho podľa čuchu vedie na konkrétne miesto. Ale kam? Nesnaží sa ho náhodou doviešť k svorke, keď nemal dosť síl na to, aby s ním skoncoval sám? Nie je to jeho navonok priateľské správanie len krycí manéver? Vlky sú predsa PREFÍKANÉ a KRVILAČNÉ.

Zviera pred ním klusalo čoraz rýchlejšie a rýchlejšie a on musel nasadiť dynamickejšie tempo, hoci to bolo v nerovnom, klzkom zasneženom teréne takmer nemožné...

... medzi stromami sa zalesklo čosi hnedé. Vlk zdvihol nos, zavetril, akoby sa chcel o čomsi presvedčiť, potom sa striasol, dal sa do behu a verne i pyšne pri tom vrčal. Z postoja jeho tela vyžarovala akási hrdosť a zároveň radosť. Ale kam ho dovedol? Je to...?

Potriasol hlavou, nechcel si robiť falošné nádeje. Nie. Je predsa uprostred lesa. Namýšľať si, že je tam, kde si myslí že je, je hlúposť. Iba čo by mu to uštedrilo ďalšie sklamanie... A vo chvíli, ako sa snažil sám seba presvedčiť, že sa ešte stále nachádza v hlbokom tmavom lese, začul nezameniteľný hukot, pri ktorom sa jeho divoký spoločník prikrčil k zemi. Je to vôbec možné? Auto!

Dal sa do behu, vlk ho verne nasledoval. Prebíjal sa listím, rukou odhŕňal ihličie a... stromy sa zrazu rozostúpili do strán a rovno pred jeho očami vyrástla dedina ožiarená mesačným svitom. Domy so zasneženými strechami, cencúľmi, visiacimi spod odkvapov a zasnežené záhradky odrážali svetlo žiariacich hviezd, uličkami sa ozýval štekot psov.

Vlk ňufákom skúmal stopy. Vlčie stopy... ďalšia spomienka :

Sleduje vlčie stopy. Míňa dedinu, nízko frekventovanú, soľou posypanú cestu a vnára sa do lesa. Tu stopy pokračujú. Vedú dolu svahom. Opatrne ho

zdoľá, dáva pozor, aby pri tom neuvolnil sneh. Mohol by zasypať tých zopár na pohľad nevýznamných odtlačkov a bolo by po všetkom.

Obloha je zatiahnutá mrakmi, zaiste sa o chvíľku spustí sneh. To ho však netrápi. Túžba vychvaľovať sa priateľom v krčme vlčím kožuchom ho celkom zaslepí, neobáva sa o svoje zdravie. Vrčanie motora áut a vrava ľudí znie čoraz slabšie, až napokon celkom utíchne, les je hustejší a on sa do ríše stromov vnára čoraz hlbšie a hlbšie...

Cíti, ako v ňom účinky alkoholu doznievajú, bezstarostnosť ho opúšťa. Začína sa obávať... Ako sa dostane späť?

A v tej chvíli sa to začne. Spustí sa sneh a zasypáva vlčie stopy, čoskoro celkom zmiznú.... Občas zaduje vietor. Mal by sa vrátiť späť. Zviera nenájde. Zahreší, dupne nohou o zem. Vietor sa zmení na vetrisko...

Pokúsi sa vrátiť smerom, ktorým prišiel, ale na polceste medzi dedinou a lesom sa búrka zmení na víchricu. Nestačí sa vzpierať vetru, sneh mu zastiera zrak, nevidí si ďalej od nosa, iba sa smiešne potáca a... Cíti, ako pod nohami stráca rovnováhu. Padá. Puška mu vyletí z ruky, on smiešne rozhodí nohami. Jeho dopad je tvrdý, otrasie každou jednou kostičkou v jeho tele, a po pár sekundách bolesti o sebe prestáva vedieť...

Tá dedina... Je to vôbec možné...? Naozaj ho to zviera dovedlo až sem, na miesto, kde sa všetko začalo ... domov? Naozaj mu pomohlo z lesa a zachránilo ho tým pred istou smrťou?

Pozrel na vlka, ktorý si ho premeriaval pohľadom živých očí farby tekutého jantáru a radostne švihal chvostom, pocítil zmes zvláštnych pocitov. Zmätok. Vďaka. Strach. Úľavu. Nedočkavosť a ... PRIATELSTVO.

Zabudol na všetko. Zabudol na túžbu po vlčom kožuchu, zabudol na obľúbený koníček, ktorý prezýval „lov.“ Kľakol si. Vlk k nemu opatrne prikrčil, on ho pohladil po boku. Zviera sa pomaly stiahlo, on ho zacmukaním privolal späť...

Onedlho začul dupot štyroch láb... Ale vlk predsa stojí na mieste ... vrčí do priestoru...

Čo sa to deje ???

x x x

Neváhal. Videl tvora, ktorý sa mu podobal vzhľadom, ale nebol tak celkom jeho krvi, ako s vycerenými zubami mieri ich smerom. Cítil z neho šialenstvo a krvilačnosť. Musí niečo spraviť. Musí ochrániť tú bytosť, ktorá sa sama nezmôže na nič, len na zdesenie, bytosť, z ktorej cítil priateľstvo... prosebné hľadiacu bytosť, ktorá potrebovala pomoc, jeho pomoc...

Sprvu váhal. Možno ten tvor nemá nepriateľské úmysly... Ale keď sa vyšvihol vysoko do vzduchu a zrazil bytosť k zemi, pochopil, že nemôže čakať.

Zavrčal tak dunivo, až sa od toho chvela i zem. Labami sa tvorovi zaprel do boku, schmatol kožu na jeho zátylku a prudko trhol ...

x x x

Všetko sa udialo príliš rýchlo na to, aby dokázal vnímať detaily súboja. V jednej chvíli zbadal obrovského vyhladovaného vlčiaka, ako sa k nim rúti šialenou rýchlosťou. Pokúsil sa utiecť. Meravé nohy mu však vypovedali službu a telo ho zradilo. Nezmožol sa ani na krok, nohy mal ako zrastené do zeme. Nezostávalo mu nič iné, iba bezmocne pozeráť na zviera ako sa ženie k nemu a keď ho zrazilo ťažké telo k zemi pohľadom prosebné šibol k vlkovi pokiaľ mu ho nezastrel les hnedej srsti.

Zopár sekúnd nevidel nič, cítil iba tlak obrovského tela a čeluste. Hruď sa psisku od toľkého vrčania a chrčania chvela. A potom, keď sa už pripravoval na to najhoršie, k nemu vietor doviaľ iný zvuk – iné, dunivejšie vrčanie, tak hrozivé a zúrivé ...

Cítil, ako telom vlčiaka prebehol akýsi záchvev, a potom... Hnedá farba spred jeho očí ustúpila a on zbadal sivé telo, letiace vzduchom. Od prekvapenia sa nemohol ani nadýchnuť. Je to vôbec možné?

Šelmy dopadli po pravej strane jeho tela. S námahou otočil hlavu a cez sneh zbadal vlka, ako zúrivo kmáše srst psa. Jeho telo vyzeralo oproti mocným labám väčšieho vlčiaka slabé a ľahké, preto nebolo divu, že ho pes odhodil nabok a vyštveral sa späť na laby.

Vlk sa s námahou zdvihol zo zeme, aby čelil vlčiakovým útokom. Sklonil hlavu, uši pritisol k hlave a vyceril zubiská. Pes mu jeho agresívne gesto opäťoval.

Pohľad na oboch ježiacich sa súperov bol hrôzostrašný. Oči im neškrotne blčali, uši mali sklopené a chvosty ako prejavy svojej sily vysoko vzpriamené. Pohľady navzájom uprené do očí prezrádzali zúrivosť a vrčanie, ktoré sa im dralo spomedzi rozďavené papule, pripomínalo dunenie hromu. A potom, vo chvíli, keď sa zdalo, že zvieratá budú ako dve nehybné sochy stáť večnosť, pes zaútočil.

Chvíľu sa v snehu váľalo kľbko svalstva, srsti a ostrých zubov. Vrčanie neutíchalo, len občas ustúpilo bolestivému zakňučaniu. Sledoval boj so zatajeným dychom, srdce mu išlo vyskočiť z hrude, tak silno mu búchalo. Keby bolo všetko iba na ňom, už dávno by sa vrhol medzi nich, ale strach ho držal

od oboch súperov v bezpečnej vzdialenosti. Jeho telo bolo stuhnuté od hrôzy, nedokázal sa ani pohnúť. A zakaždým, keď sa ozvalo cvaknutie zubov, sykavý zvuk trhania mäsa a zakňučanie, krv sa mu zamrazila v žilách. Báł sa o osud vlka, ktorý teraz bojuje, aby on mohol žiť.

Šelmy po sebe skákali, občas balansovali na dvoch labách, zakliesnené jedna do druhej, a chniapali tak divoko, až sa ich zuby len tak mihali vo vzduchu. Vlčiak neúnavne tlačil na telo vlka, snažil sa ho zhodiť z láb, a šelma len tak-tak zotrvala vo vzpriamenej pozícii. Bol to najkrvavejší súboj, aký kedy videl. Sledoval ako pes skočil na vlka, ktorému sa laby podlomili a následne tvrdo narazil na zem. Psisko si naňho ľahlo a stislo mu bok v čelustiach. Nasledovala nerovná časť boja, pri ktorej vlk ležal a zúfalo bránil svoj holý život...

... dobre vedel, čo bude nasledovať. Protestný výkrik sa mu sám od seba vydral z hrude.

x x x

Nechcel bojovať. Toľko východov a západov slnka bez riadnej stravy a zranenie ho oslabovali tak veľmi ... Ale vedel, že pokiaľ nespraví nič, bytosť zahynie. A to nesmie dopustiť!!!

Zavrčal. Napäl celé telo, uši pritisol k hlave, vzpriamil chvost, vyceril rad ostrých tesákov a pohľadom upretým do očí súpera čakal.

Jeho súper urobil to isté, chvíľu mu hľadel do čí povýšenecky a agresívne, akoby striehol na akýkoľvek prejav slabosti. A potom zaútočil.

Samotný boj nevnímal. Jeho súper bol oveľa mocnejší, silnejší a rýchlejší. Na stratégiu nebol čas. Konal čisto intuitívne, nepremýšľal o svojich výpadoch. Snažil sa nevnímať bolesť zo zranení, ani pach krvi, vpíjajúcej sa do jeho tela, ale občas bola bolesť taká silná... Súperove čeluste nemali zľutovania...

Tvor na neho skočil a on tvrdo narazil na zem. Celou svojou váhou si na neho ľahol a stisol mu bok. Snažil sa uniknúť súperovým čelustiam, ale márne. Darmo vzdoroval, tvor trhal jeho telo, chniapal a vrčal ...

... nedokázal sa už viac brániť, sily ho opustili a vystriedala ich neznesiteľná bolesť. Oči sa mu zaliali krvou...

Cítil, ako z neho vyprcháva život, ako uniká každou kvapkou. Bolesť ustupovala, rozlievalo sa v ňom tupé teplo, ktoré bolo zvláštnym spôsobom príjemné.

S vypätím všetkých síl otočil hlavu, aby sa zahľadel na bytosť, ktorá ho verne nasledovala až sem, a ktorú sa snažil ochrániť. Bola ochromená stra-

chom, neschopná pohnúť sa z miesta, vydávajúca zvláštne zvuky, ktoré počul iba raz ! ... ale tieto znejú akosi inak !!! ....

Bytosť sa odrazu zahľadela na približujúceho tvora pripraveného na posledný výpad, s vystrašeným, ale zmiereným pohľadom. Vedela, čo sa stane ... vedela, že umrie ... aj on to vedel. Nedovolí, aby bytosti ublížil ... nie nedovolí ...

Pomaly sa pozviechal na nohy, a nevnímajúc bolesť i zvláštny pocit ospalosti, prikočil k tvorovi... Jediným mocným pohybom odrazil tvorove čeluste a ocitol sa tak pri jeho krku a tepne, ktorou prúdila krv života. Jeho čeluste zaklapli, stisli so všetkou silou, zostávajúcou v umierajúcom tele. Pocítil sladkú teplú tekutinu a pach krvi, ktorá sa miešala s jeho mu vrážal do nosa. Od vyčerpania uvoľnil stisk a padol na zem v rovnakej chvíli ako tvorove mŕtve telo spočinulo pri jeho labách.

Chcel pozrieť na tú zvláštnu bytosť, ale nenašiel na to sily. A tak iba hľadel na oblohu zastretú závesom sivých mrakov, pokiaľ mu tie jeho nezastreli zrak.

x x x

Kľačal pri nehybnom tele vlka a oči, v ktorých sa súcit neobjavil už niekoľko desiatok rokov, sa mu naplňali slzami. Vlkovu hlavu mal položenú v náručí, prechádzal po jeho doráňanom krku, a prial si, aby sa jeho nehybná hrud' opäť zdvihla v hlbokom vlčom nádychu. Hľadel do jeho zastretých, neprítomných očí, na krv, ktorá sa mu zrážala v ranách , a CÍTIL ...

Prvá slza vytryskla na jeho líce, zanechávajúc na ňom ľadovú stopu, a spolu s ňou sa uvoľnila spomienka, doteraz pevne zamknutá, neprístupná v jeho mysli, spomienka z dávnej minulosti :

Tvor pred ním má kožušinu z väčšej časti sivej farby, ktorá mu po bokoch prechádzala do akejsi hnedej, ale smotanovo biele brucho, laby a chvost sú rovnako výrazné. Má jantárové oči, vsadené po bokoch dlhej, rozdávenej papule, a pozerá naňho zvedavým, skúmavým pohľadom.

„Konečne ťa mám, ty krvilačná špina,“ zasyčí smerom k vlkovi. Ten naňho chvíľu hľadá, potom ohrnie pysk, zavrčí a zvrtnie sa na útek. Sotva však stihne spraviť zopár prvých krokov, stlačí spúšť. Nemieril presne – guľka sa mu zaryje do ľavej zadnej laby. Zvieraťu z nej vystrekne krv, zavyje a spadne na zem. Opäť zamieri, guľka však preletí tesne vedľa vlka. Ten sa v bolestiach škriabe na nohy.

Nadáva na svoje trasúce ruky, ktoré akoby nedokázali stisnúť spúšť. Napokon sa mu to podarilo, ale guľka akoby naschvál mieri vlkovi ponad hlavu.

Odtrhne mu dobrý kus z ucha, zviera zaskučí a opäť spadne z nôh. Tentoraz sa však skotúla dolu nízkym svahom... Po chvíli sa odplazí do húštiny a on ho už zrazu nenájde. Zahreší, strieľa naokolo, náhodne, dúfajúc, že opäť začuje vlčie skučanie, ale nič.

Vlk je nenávratne preč...

Ten istý vlk, ktorý mu teraz leží pri nohách....

Ten istý vlk na ktorého pôvodne poľoval a takmer zabil ...

Ten istý vlk, ktorý mu zachránil život...a obetoval pritom ten svoj...

Zaboril tvár do krvou nasiaknutého kožucha a rozplakal sa ako malé dieťa...

x x x

Psy idú vždy do neba.

Platí to isté aj o vlkoch?

Dostali sa tí chudáci, ktorých kožuchy teraz zdobia ľudské obydlia, do večných lovísk?

Alebo len zhnili v zemi?

Človek koná mnoho krutostí.

Sťahuje kožu zvierat a nemyslí pri tom na ich život, mláďatá, spomienky...

S pýchou nosí to, čo sa kedysi šťastne prehánalo lesom.

A robí veci, ktoré bude neskôr ľutovať...

...a možno ani nie !!!

Spravil z najúspešnejšej šelmy vypchaté bábky s umelými, neprítomnými očami.

Z tvora, ktorému je chladnokrvné vraždenie celkom cudzie, krvilačného zabijaka.

Z miliónov tvorov obývajúcich našu zem berie životy pre zábavu iba človek.

A predsa titul „zlý“ a „krvilačný“ prislúcha nevinnému.

Vlk by si zaslúžil prežiť. Nie je nečestný a falošný ako človek. Nemrhá životmi slabších.

Je to dobrá bytosť. Omnoho lepšia ako my ľudia.

A predsa ju ženieme do záhuby. Len tak. Pre vlastné potešenie.

Môže sa stať, že vymizne celkom. Len tak. Pretože ľudia potrebujú potešenie.

A lesy bez vlčieho zavýjania budú zrazu také tiché...

Martin Bednařík
vek 21 rokov, Žilina

Ak ťa na hriech zvädza moje pravé oko

(úryvok)

Do kostola chodí dievča. Sedáva vpredu a každú omšu ide na prijímanie. Sem-tam nesie obetné dary alebo prečíta prosby, a keď je na rade skupina číslo šesť, osem, či jedenásť, upratuje kostol. Je zapojené do činnosti farnosti, a ja preto chcem byť dobrým kresťanom - vďaka nemu mi to príde veľmi ušlachtilé a správne.

Schovával som sa v zadných radoch, ale postupne, priemernou rýchlosťou jedna lavica za mesiac, sa prepracúvam dopredu. Na spoveď chodievam preto, aby som mohol chodiť na prijímanie, na prijímanie chodím preto, lebo to robí ona, a najväčší problém spočíva v tom, že po každom takomto prijímaní musím ísť na spoveď.

Dievčina má totiž rôznofarebné oči. Jej ľavé je modré, jej pravé je zelené. To modré je v pohode, ale to zelené mám nezastaviteľnú chuť vylúpiť, odnieť domov, hodiť do akvária medzi rybky a kochať sa pohľadom na ulovenú trofej.

Blbé ale je, že vo svojich predstavách jej tú buľvu celkom násilne vytrhávam (vidličkou) z hlavy a som si istý, že naplno prežívať niečo také je hriech.

Nie je to platonická láska. Ale funguje to úplne rovnako. Nedá mi to spať, dokým sa neodhodlám a neurobím nejakú hlúposť.

Spovedám sa z toho ako z „nečistých myšlienok“ a mám šťastie, že sa ma ešte ani jeden spovedník neopýtal na detaily, ale hneď prešiel k téme „nebezpečný vplyv pornografie na mládež“.

Moje myšlienky sú skazené. Asi som sa taký nenarodil, asi to je prosto vina okolia, hudby, knižiek a filmov a kamarátov, no som si istý, že keby ste mi odrezali vrchnú časť hlavy, ovalil by vás nechutný zahnívajúcí puch.

Bez skazených myšlienok to ale nejde, bez skazených myšlienok by som nevedel, čo všetko sa nemôže. Ak vo svojich snoch nevraždiš malé mačiatka, ako vieš, že to, čo bežne robievaš, nie je zlé?

„Počuj, ako je možné, že máš jedno oko inej farby ako druhé?“

„Moje pravé oko ma zvädza na hriech, a tak som si ho vylúpila. Odtedy mi je fajn. Toto nové je tiež celkom dobré. Je trochu slizké, ale parádne sa odráža od stien. Chceš vyskúšať?“

„Nie, ja sa ho nesmiem dotknúť.“

„Prečo nie?“

„Pretože ti ho chcem ukradnúť a nikdy nevrátiť späť. Je to vec, o ktorej som presvedčený, že po nej túžim najviac na svete, ale som si istý, že to nie je pravda. Vieš, čo tým chcem povedať? Ja nie som zlý človek. Mám len v hlave nejaké pochybné túžby, s ktorými nesúhlasím. Viem, že ak sa ťa čo len dotknem, všetko sa zrúti a hlavne ja, na cestu do pekla. A to nechcem. Ja som napevno rozhodnutý stať sa dobrým kresťanom.“

Dievčina sa pozrie na moje ruky, ako keby v nich hľadala ostrý predmet, a keď si uvedomí, že nevie, čo si má o mne myslieť, odpovie: „Vylúp si svoje. Nezvaluj to na mňa,“ a dá sa na odchod.

„To sa ti povie!“ zakričím a dúfam, že sa otočí, „Ale ako zistím, ktoré oko ma zvädza na hriech? Čo keď si vylúpim pravé a potom sa ukáže, že to bolo ľavé? Ja sa nemôžem náhodne mrzačiť! Piate prikázanie som študoval asi tri hodiny a mám v ňom veľmi jasno!“

„Tak sa modli za to, aby si na to prišiel. Aj ja sa budem za teba modliť, nech vieš, že v tom nie si sám. Vedel si, že ak sa za teba budem modliť, nikdy nebudeš sám?“

„A možno ma skôr na hriech zvädza moja ľavá ruka, keď sa nad tým zamyslím,“ pokračujem, lebo jej návrh s modlitbou nepovažujem za použiteľné riešenie, „Som ľavák, tak to nemôže byť pravá, nie? A keby som si chcel odťať ruku, stačí si odrezať zápästie, alebo treba celé predlaktie? Či je azda do zvädzania zapojený aj lakeť?“

„Nerob si z viery srandu,“ to sa už definitívne zastavila a otočila.

„Ja si ale nerobím srandu! Ja len viem, že som hriešny, že sa chcem polepšiť a namiesto toho sa mi do hlavy pchajú agresívne nápady nejakého poondeného diabla! Neviem to ovládať a netuším prečo. Netuším prečo!“

„Skús zatvoriť oči a počúvaj svoje svedomie,“ povie mi opatrne, „Ono ti povie, kde robíš chybu. Čo vidíš? Čo počuješ?“

„Teba. Vidím teba.“

„Vravela som ti, aby si ma z toho vynechal,“ odvetí netrepežlivo zo vzdialenosti šiestich metrov.

„Lenže to sa nedá! Keď zavriem oči, predstavujem si, ako ti vyberám oko vývrtkou na otváranie fliaš!“

„No teda, ty si riadne skazený! Niečo ťa na hriech očividne zvädza. Zatvor oči ešte raz. Stále vidíš iba mňa?“

„Stále.“

„Ach jaj. Čo som ti urobila, že o mne premýšľaš takýmto spôsobom?“

Do kostola chodí dievča. Sedáva vpredu a každú omšu ide na prijí-

manie. Je zapojené do činnosti farnosti a ja ho nenávidím, pretože diabol mi našepkáva, že ja nikdy nebudem.

„Prečo by si nikdy nemohol byť ako ja? Veď ja nie som ničím výnimočná. A prečo vlastne taký chceš byť? Nechceš byť radšej ako ty?“

„Jeminé, jasné, že nechcem byť presne ako ty. Ja sa chcem stať lepším kresťanom. To je všetko.“

„Vieš, predstav si, že by si bol diabol. Čo by si robil ľuďom, ktorí sa úprimne rozhodnú stať sa dobrými kresťanmi?“

„A do prdele,“ poviem potichu po krátkom zamyslení.

„Ale neboj, všetko bude v pohode.“

„Nehovor.“

„Bude. Len sa musíš modliť a konať pokánie. A myslím to úplne vážne.“ „Ale to všetko robím!“

„Tak sa musíš snažiť viac. Pamätaj, vždy sa musíš snažiť viac. Ak sa raz uspokojíš sám so sebou a povieš si: „Tak, už som dobrý kresťan,“ jediné, čo si je v prdeli. Napríklad, teraz by som sa mala snažiť nájsť slušné synonymum k výrazu „v prdeli“, ale ak sa rozhodnem, že netreba, ostanem v poriadnej kaši.“ „Odstúp, prosím ťa,“ hovorím jej s rozhodným výrazom.

„Prosím?“

„Odstúp odo mňa aspoň na dva metre. Prepáč. Nenávidím tieto reči o tom, koľko sa treba modliť, čoho všetkého sa treba vzdať a koľko treba trpieť. Keď ich počúvam, mám chuť niekomu ublížiť.“

Dievčina mi neverí a snaží sa ma upokojiť dotykom. Odsotím ju a ona si ublíži pádom na zem. So slzami v očiach hľadám slzy v jej očiach, ale žiadne tam nie sú.

„Dotkol si sa ma a nezrútil si sa do pekla,“ povie mi tichým hlasom, „Diabol nad tebou nemusí mať žiadnu moc, je to na tebe. Po dievčatách sa dá túžiť aj nehriešne. Vieš, žena nie je iba pomenovanie pre určitý tvar ľudského tela. Alebo aspoň ja sa tak určite necítim,“ a potom odíde.

Po piatich minútach utekám na spoveď.

„Prečo mi o tom nikto nepovedal!? Prečo mi nepovedali, že ak sa rozhodnem Boha hľadať, Boh ma bude skúšať tak, že nechá diabla aby nad mnou vyhrával!? Prečo ma učili, že Ježiško nosí darčeky!?“

„A ste si istý, že sa modlíte a robíte pokánie?“

„Prečo mi všetci dokola opakujú, že sa mám modliť!?“

„Lepšou otázkou je, prečo ich neposlúchate? Viem, že chodíte do kostola, vidím vás každý piatok a každú nedeľu. Ale to nestačí. Poviem vám to asi takto: Väčšina ľudí chodíeva sedieť do kostola a kľačať na spoveď a tým to hasne. Nemodlia sa. Nevedia alebo nechcú si nájsť čas na modlitbu. Myslia si,

že to netreba. Viete, ako veľmi sa mýlia?“ Prišla s páskou cez oko a zastavila sa tri metre odo mňa.

„Tak čo, ešte stále ťa moja prítomnosť provokuje?“

„Hej.“

„Vážne?“

„To, že si zakryješ časť tela oblečením, nemení nič na tom, že viem, čo sa nachádza pod ním.“

„Takže mi chceš ešte stále ublížiť?“

„Áno.“

„Tak prečo to neurobíš? Urob to! Neverím, že si toho naozaj schopný.“

„Prečo ma pokúšaš?“

„Ja ťa nepokúšam, ja sa ti snažím dokázať, že sa mýliš.“

„Chod' odo mňa preč,“ požiadam ju.

„Chod' preč odo mňa ty.“

„Nemôžem.“

Urobí krok dopredu.

„Nemôžeš,“ zašepká s dvojfarebným pohľadom upriameným do mojich rozklepaných očí a mám pocit, že sa ma snaží chytiť za ruku. Začínam sa cítiť beznádejne, pretože dievča je asi presvedčené, že mu nehovorím pravdu. Strčím si ruky za chrbát. Keď je meter odo mňa, krčvovito sa skrčím do kľbka a ona konečne pochopí, že to myslím vážne.

„Ja to nechápem. Ja som si myslela, že si sem prišiel kvôli mne.“

„Nie.“

„Tak prečo si sem prišiel?“

„Potrebujem sa vyspovedať.“ Prestane rozprávať. Potom sa rezignovane usmeje.

„Vieš, mňa nikto nemá rád,“ povie po chvíli, „Nazývajú ma kostolná myš a ani sa neobťažujú hovoriť to tak, aby som ich nepočula. Vrávia, že sa snažím byť zaujímavá. Že keď čítam prosby a nesiem obetné dary, vraj sa cítim dôležite. Myslia si, že som šialená. Vedia, že som si vylúpila oko. Ale ja nie som šialená. Ty vieš, prečo som to urobila. Ja viem, že ty to vieš, pretože tebe sa to deje tiež.“

„Mal som nečisté myšlienky a bol som lenivý modliť sa. Na viac sa už nepamätám.“

„Zmenilo sa niečo od poslednej spovede? Polepšili ste sa v niečom?“ „Nie.“

Možno to netreba brať doslovne a nemusím si hneď vyrezať obe oči. Skúsím jednoducho prestať nosiť okuliare. Bez nich vidím pomerne zle. Budem chodiť po svete a hovoriť ahoj každému, kto mi bude pripomínať niekoho známeho. Ahoj, teta. Nový účes?

Najdlhšia a najkrivšia priamka

(úryvok)

Zaznel mužský vzdych. Poštárka už prikladala ruku k zvončeku, no ďalší výrazný ston jej ruku zastavil. Vo svojej profesii sa stretla už s viacerými pochybnými ľuďmi. Medzi kamarátkami hrdo tvrdila, že ju už nemôže nič prekvapiť. Chlap, ktorý jej prišiel otvoriť nahý, na jej tvári vyvolal len úsmev. Pozrela sa na odhalené miesto a rozosmiala sa. Vždy to fungovalo. Exhibicionista zbledol a zabuchol dvere. Čakal krik a príjemný pocit rozkoše a odrazu sa z neho tá ženská rehoce. Sebaistota sa stráca rýchlejšie ako prvý prekvapivý sneh v novembri. Razom sa zrodil nový problém, dozvoníť sa k takému človeku, aby si prevzal doporučenú zásielku bolo nemožné.

Teraz bola situácia iná. Rozvážne zadržala na zvončeku prst. S touto úchylkou sa ešte nestretla. Musí si dávať pozor, za tými dverami sa môže diať všeličo. Na ochranu tých, ktorí sú dnu, sa myslí, no každý zabúda na bezbranné poštárky vonku. Nemala možnosť nahliadnuť do vnútra bytu, odkiaľ podivné vzdychy vychádzali. Dvere neboli z vonkajšej strany vybavené žiadnym bezpečnostným zámkom na jej ochranu. Nakoniec usúdila, že to nemôže byť až také zlé, nie je príčinou prekvapivých stonov a zjavne pri nich nikto príliš netrpí. Ešte raz si vypočula dlhý mužský vzdych a pritlačila palec k zvončeku. Nezvonila dlho. Ruku chytró odtiahla a odstúpila od dverí. Oči sa zvedavo dívali a vyčkávali nebezpečenstvo. Neustále si kontrolovala únikovú cestu. Dvere sa otvorili. Spravila ešte jeden bezpečnostný krok dozadu. Vynorila sa mohutná mužská postava. Po čele mužovi stekal pramienok potu. Bol do pol pása nahý a svaly sa mu pod kožou vlnili. Pociťovala živočíšnu túžbu pohľadiť to telo. Nevedomky natiahla ruku dopredu. Držala v nej doporučený list. Pokojne si ho vzal a usmial sa. „Netreba ešte niečo podpísať?“

Prebrala sa zo sna a začala v taške hľadať papiere. Hľadala dlho, až to vyzeralo, že úmyselne predlžuje túto chvíľu. Oprel sa zatiaľ o rám dverí a svalstvo sa okamžite prispôbovalo novej situácii. Zaregistrovala túto zmenu a so záujmom si ho prezerala, na hľadanie bolo stále dosť času.

Aj on sa pozeral. Staršia žena v rokoch, ktorá už mala za sebou svoje najväčšie životné víťazstvá. Na prste zachytil zablýsknutie obrúčky a intuitívne vycítil dva pôrody. Jej úsmev nepostrehol, hľadal sám seba, svoje meno v zozname a cítil sa dobre. Zvláštna spokojnosť. V končekoch prstov cítil prí-

jemné mrvenie. Stačí, aby sme videli, ako sa má niekto horšie a svet je razom krajší. Očarujúco sa rutinne usmial spolu so slovami vďaky a zavrel za sebou dvere.

Vrátil sa do obývačky. Len veľká obrazovka televízora naznačovala prienik s predstavou, ako by mala vyzeráť. Obrazovka naprázdno otvárala ústa a priestor ožarovala modrastým jasom zbytočnosti a ticha, pretože zvuk bol vypnutý. Priamo pred ňou sa vypínala benchova lavica. Zjavná náhrada gauča, len z nej sa totižto televízia dala pozeráť. Vedľa boli pohodené nesúrodo jednoručky, medzi ktoré sa zamiešalo zopár kotúčov, diaľkový ovládač a nedefinovateľné kusy zhužvaného šatstva. V prachu ostali stopy po premiestnených kotúčoch. Cvičenie alebo upratovanie nebolo zrejme pravidelné. Zamieril k lavičke. Vzal si jednoručku a zamyslene ju držal v ruke. Necvičil. Drnčanie zvončeka ho znechutilo. Ignoroval ho a začal prvú sériu. Priestor ovládlo jeho stonanie. Existovala len činka a on. Spájala ich nenávisť. Masachizmus si ťa vždy nájde, ty si už len vyberáš obal. Zvonenie ho nekompromisne nachádzalo taktiež. Spomalil posledné opakovanie. Tupá bolesť sa zvýšila. Svaly sa chveli a vysielali do mozgu signály, že treba prestať. Poslúchol. Rozčúlila ho ďalšia séria zvonenia. Rázne zamieril k dverám a namrzene ich otvoril.

Stála tam ona. Príčina jeho prekvapivej radosti. Nechápavo nadvihol obočie. Sklerózu si k nej nepriradil. Bola zadychčaná, zrejme sa sem dostala po schodoch. A už nebola nalákaná ako po prvýkrát. Všimol si, ako si žensky prihladila vlasy automatickým pohybom a to sa mu zapáčilo.

„Vráťte mi,“ prerývane sa ozvala cez kyslíkový dlh. „Vráťte mi pero.“

„Ja som ho nevezal!“ Urazene sa ozval a chystal sa zabuchnúť dvere.

Do dverí strčila nohu, takže sa nepribuchli. Noha ako prejav znechutenia. Mala už plné zuby takýchto hrdinov. S krásou a očarujúcim úsmevom sa plavia životom a myslia si, že im všetko patrí. A keď prídu problémy, odkráčajú s úsmevom preč. Spomienka ju bodla vlastným životom. Ešte stále to bolelo. Nohu však z dverí nevytiahla.

Stroho sa na ňu díval, už ako na protivníčku. Čosi nad 50 kíľ, ak by ju chytil, tak by pri lete dole schodmi predstihla aj svoje papiere. Už k nej nepociťoval ľútosť, stála pred ním odporná ženská, ktorá si čosi priala. Lieči si na ňom akési vlastné mindráky. V hlave mu preblesklo viacero chytrých odpovedí, ktoré by zaručene zaboleli. Nevyslovil ich, pociťoval k tej nohe rešpekt. Odvaha bezbranných, ktorí bez zaváhania pomáhajú vlastným nešťastiam, vzbudzuje neistotu. Čo ak je za tým niečo viac? Za tou nohou musí byť niečo, nejaká prekvapivá sila.

„Musí byť u vás!“ nevzdávala sa. Nikam inam som nešla. „Viete, koľko

mi zmizne za rok pier?“ Oči sa blýskali spravodlivým hnevom.

„Ja som ho nevezal!“ zaťato zopakoval svoju verziu príbehu.

„Môžem sa pozrieť?“ Veta jej vyletela z úst. Hneď si vynadala do husí. Čo tam chceš nájsť? Obzrieť si milenku a vyskúšať si, ako chuti trápnosť? Čo ak to pochopí ako ponuku a túžbu pridať sa? Vetu už nemohla stiahnuť ako nohu z prahu dverí.

Otázka ostala visieť vo vzduchu. Premeriaval si ženu, ktorá odrazu prešla do protiútok. To nemohlo byť pero, za tým muselo byť čosi iné. Žeby akýsi nový druh zlodějov? Vojde dnu a premyslenými chvatmi ho zloží na zem? Čo si mal o tom myslieť? Odrazu ho bodlo vedomie, že sa bojí tejto útlej ženy. Bojí sa nohy vo dverách, vyzývavých slov. Príjemná a ľahko nadobudnutá istota sa strácala. Chcel ju späť, chcel mať opäť pocit nadradenosti, rázne otvoril dvere a ruky dal teatrálnu nahor, aby ukázal, že nič neskrýva.

Ponuka ju prekvapila. Dnu sa jej vôbec nechcelo. Pozrela sa na vypracovaný hrudník, ktorý bol dvakrát mladší ako ona a predstavila si titulnú stránku, na ktorej by bola ona. Rozrezaná na šesť kusov. Maniak sa znova napil krvi. Ľudia sú vraj dobrí, opakovala si mantru poštarok. Aj on bol akýsi strnulý. Bol napätý, akoby čosi čakal. A možno sa na čosi chystal. Ak sa za ňou zavrú dvere, príde prvý úder. Intuitívne sa stiahla a chcela z celej situácie vycúvať. Sú určité stereotypy konania, ak nám pozdravia, tak odzdravíme. Ju otvorené dvere ťahali dnu. Zmietala sa medzi slušnosťou a strachom. Jej rodičia odvedli zlú prácu, slušnosť zvíťazila. Nakoniec aj druhá noha prekročila prah dverí. Obaja striehli na konanie toho druhého. Odhadovali navzájom svoje schopnosti. Vedel, že je budúci víťaz, tak začal: „Kde by ste chceli hľadať? Snažil sa do hlasu dodať čo najviac sarkazmu.

„Ak vám za deň zmiznú tri perá, dívali by ste sa na to inak. Každý kradne, keď môže, aj v domoch za milióny mi už potiahli pero.“ Pozrela na neho a vycítila, že sa mu to nepáči. „Nevravím, že ste zloděj, to nie, to by som si nedovolila, na vine je príležitosť. Už sme raz takí, ak kdesi nie je strážnik a je tam kopa piesku, našinec si ju hneď odvláča na záhradu. Vždy sa mu zide. Aj ten môj taký bol.“ Zmietlo ju, kam sa dostala. Mávla rukou a zmazala ňou, čo povedala.

„Tak ste sa zoznámili s mužom?“

Rozosmialo ju to, bariéra sa prelomila. „To ste tomu dali, spravili ste z neho zlodēja. Tým by ste ho urazili. Kradnúť sa má tak, že o tom druhí nevedia. Ukradol mi najlepšie roky života a zmizol. Nechal mi decká na krku, spomienky a obrúčku. Ak by mu niekto do očí povedal, že je zloděj, vymlátli by to z neho, na také veci bol háklivý a ešte na vyžehlené košeľe, vždy si ich žehlil sám, ja som to vraj nevedela.“ Potriasla hlavou a odohnala z nich spomienky.

„Vás to aj tak nezaujímá, vy máte svoju lásku pri sebe a žijete v prítomnosti. Prepáčte, že som vás otravovala. Občas človek uletí aj na hlúpom pere. Ja by som sa v mladosti na tom tiež len smiala. Idem ja... som trápna, robím cirkus kvôli peru za pár centov, asi to je tá profesionálna deformácia.“

Zastavil jej cestu k dverám. Nevedel by vysvetliť, prečo tak spravil. Nebola to ľútosť, ani zvedavosť. „Môžem vám dať iné pero,“ ponúkol jej dobrý skutok. „Pokiaľ to vaše nebolo nejaké špeciálne, nemal by to byť problém.“

Usmiala sa na neho nacvičeným úsmevom. Blysla pohľadom. Oči boli modré. Zúfalo modré. Preblesol v nich celý jej život. Prebdené noci pri posteli dcér. Privreté oči pri prvom orgazme. Modrý pohľad. Díval sa do tých očí a cítil vlastnú starobu.

Prešiel do obývačky a začal sa prehrabávať v akejsi škatuli, ktorá mala skrývať slúbené pero. Jej oči sa dívali na činky naokolo a na celú tú neporiadnu snahu udržať si mladosť a krásu. Pokľakla si k jednej jednoručke a snažila sa ju dvihnúť. Na pohľad bola ľahká, no mala problém s jej zdvihnutím. Pomohla si ďalšou rukou a spoločným úsilím ju dostala nahor. Odvážne jednu ruku pustila a snažila sa činku vytlačiť nahor. Ťarcha sa jej vymkla spod kontroly. Ruka vystrelila nekontrolovane nadol. Pohyb vyzeral neprirodzene, na konci čosi zapraskalo. Tlmene vykrikla a činku vypustila z ruky. Zaznel rachot kovu po strete s plávajúcou podlahou. Priskočil k nej a snažil sa pomôcť. Tváril sa, že jej chce pomôcť. Vlastne len bezmocne stál a pýtal sa, či to bolí. Nezmyselná otázka vyvolala ďalšie blysknutie modrých očí. Radšej zbabelo utekal po ľad. Pozerala na jeho chaotický únik a usmiala sa. Poslušne sa za ním vydala a on si to ani nevšimol. Pozeral do roztvorenej mrazničky na kopec zmrazených kuracích prs a rozmýšľal, čo vybrať. Nedôverčivo sa natiahol za jedným balením a obracal ho v rukách, akoby zisťoval jeho trvanlivosť.

„Môže byť,“ snažila sa mu pomôcť.

Nečakaný hlas ho vystrašil a balíček mäsa letel k zemi priamo na jeho bosú nohu. Splnilo sa pravidlo, že človek si vie najlepšie ublížiť sám. Mäso neomylnne trafilo palec na nohe. Vykrikol a dal sa do tanca bolesti. Voľná noha nekontrolovane ťapkala po podlahe v nebezpečnej blízkosti zmrazeného polotovaru, ktorý ešte aj po troch mesiacoch niesol hrdý nápis čerstvosť je samozrejmosťou. Sú situácie, keď viete vopred neomylnne, čo sa stane v najbližšej chvíli. Je to akési chvíľkové čarodejníctvo. Ak začujete škripajúce brzdy, vyčkávate následný buchot a vtedy si vydýchnete, že ste mali pravdu.

Jej oči hľadeli na trojmesačnú čerstvosť a akosi vedeli, aký bude koniec. Fatalizmus sa naplnil, noha trafila svoj cieľ a telo sa zviezlo k zemi. Kuracie mäso zvíťazilo. Priskočila k nemu a pýtala sa, či ho to bolí. Otázka neznela príliš presvedčivo, už vopred vedela odpoveď.

Štyri prikázania jari

(úryvok)

1. Poznanie je ohraničené našou skúsenosťou. (I. Kant)

S hlavou znalecky naklonenou doľava Katka konštatuje, že tento Diabol vôbec nevyzerá zle. Súhlasím. Farby sú síce na môj vkus trochu temné, ale atmosféru moderného pekla vystihol autor celkom dobre.

Víno je lacné, ako pri vernisážach mladých, málo známych umelcov býva, ale uvoľňuje mi svaly aj náladu. Ešte dva poháre a začnem filozofovať.

„Ako pokračuje románik s Tuomo?“

„Nijako. Skončila som to.“

„Čo? Posledný mail predsa vyzeral kajúcne.“

Fermentované bobule hrozna majú zázračné vlastnosti, cítim sa dnes večer dobre, veľmi dobre, a nechce sa mi hrať v minulosti. „To možno, ale Fínsko je príliš ďaleko pre akýkoľvek vzťah. Konečne som si to uvedomila.“

Víno mi zachutilo. Katka sa tvári tak súcítne a sklúčene. „Nechajme to, som v pohode, vážne. Jednoducho to nebola ona. Myslela som, že je tam, že som ju konečne našla, ale zjavne nie. Musím hľadať niekde inde. Už mám aj pár nápadov, miest, kde som ešte nebola, vecí, čo som ešte neskúsila. Aj Kant tak postupoval, najskôr si skúsenosťou overil, určil hranice poznania, až tak poznával.“

„U mňa prišlo poznanie pred skúsenosťou. Milan bol môj prvý a bude aj jediný. Nepotrebujem skúšať iné možnosti, to je ono.“

„Výnimka potvrdzuje pravidlo. Mala si šťastie.“

Vzdychne si a za ruku ma odvedie k stolu so sklennými pohármi. „Dajme si ešte jeden a kašlime na to.“

Moje líca a myšlienky opäť chytajú farbu. V hlave začínam rozhodovať názorový boj medzi stoikmi a hedonistami.

„Diana, ten umelec na teba stále pozerá. Pozri, ide sem, ide sem!“

„Dobrý večer, dámy, ako sa vám páčia moje obrazy?“ pýta sa množnom čísle, no očami sa o Katku obtrie iba úkosom. Na veľmi príťažlivej tvári, podobnej Diablovej, teraz dominuje sebavedomý úškrn, akoby chcel naznačiť, že to galantné oslovenie je iba fraška pre naše pobavenie.

„Páčia, dokonca veľmi. El Greco je jeden z obľúbencov, všakže?“ od-

povedám s úsmevom.

„Nielen krásna, ale aj inteligentná. Umelkyňa?“

„Študentka umenia. Snažím sa urobiť umelecké dielo zo svojho života.“

Katka sa iba usmieva, neznámy sa usmieva a pohľadom sa ma snaží celú pohltiť a ja sa hrám s pohárom vína. Nie je prvý, kto sa na mňa takto pozerá, ani kto mi hovorí, že som krásna, preto ma to neohuruje.

„Som Goran. Mýty o balkánskej krvi sú nepravdivé – je oveľa horúcejšia.“ Podáva mi ruku a ja viem, že už má číslo mojej podprsenky v oku.

„Diana.“ Jeho dľaň je príjemná, teplá, stisk silný. Chvíľu moju ruku takto podrží a potom si ju nečakane priblíži k perám a vtisne na ňu krátky, intenzívny bozk. Nespúšťa zo mňa zrak, pomaly sa nakloní až celkom k môjmu uchu a pošepká: „Mňa si ulovila, dávna bohyňa z južných lesov.“

Odtiahne sa, chvíľu sa na mňa uprene díva a potom venuje svoju pozornosť predstavovaniu sa s Katkou.

Práve vtedy mi zazvoní telefón a ja musím rýchlo odbehnúť von.

V najlepšom. Príťažlivý muž.

„Ahoj, Diana. Tu Emil. Môžem dnes večer prísť a opraviť ti ten notebook, čo si minule spomínala?“

„Ahoj, Emilko. Si úplne zlatíčko, ale dnes to nepôjde. Mohol by si prísť napríklad zajtra?“

Samozrejme, súhlasí.

Zapaľujem si jednu slimku a okoložijúci ľudia zamestnajú moju pozornosť na pol cigarety. Počujem buchnúť dvere. Goran.

„Nemám zapaľovač, pripálila by si mi?“

Nakloní sa, blízko, príliš blízko, nespúšťa zo mňa zrak. Korenistá vôňa. Jeho diablovitá energia sa ma dotýka na tvári.

„Mal som ťa spoznať skôr, keď som maľoval svoj antický cyklus. Vtedy som si Venušu musel iba predstaviť, teraz stojí predou mnou.“

Vyfúkne dym. Ja tiež. Rozprávame sa a Goranovo telo sa stále viac nakláňa k môjmu.

„Keby si bola obraz, už dávno by si priviedla do šialenstva všetkých znalcov umenia.“ Spodný tón jeho hlasu masíruje moje uši a schádza mi po chrbtici ako pávie pero. „Ale keby si bola mojím dielom, nemohol by som na teba prestať myslieť. Bol by som tebou posadnutý, maľoval by som ťa vo dne v noci.“ Odhodí ohorok, topánkou ho rozmliaždi, iba mimochodom, mimovoľne. Rukou mi zájde do vlasov. Na líci, kde ma predtým štekľilo strnisko, teraz cítim jemnú kožu pier. „Ak obraz pohltí svojho tvorca, môže sa to skončiť iba dvoma spôsobmi. Extázou alebo zničením.“

Pomaly sklízne po mojom ramene až k dlani, vezme ju do rúk a napíše mi na ňu svoje číslo. „Ozvi sa.“ Palcom mi pohladí končeky prstov a vráti sa dnu.

Zrazu vôbec nemám chuť nasledovať ho do praskotu drevených parkiet a tlmeného distingvovaného smiechu. Zahasím slimku a odchádzam, po Katku má aj tak prísť Milan, len jej neskôr zavolám, že som už šla domov.

Číslo z chrbta ruky si chcem zotrieť, lebo existuje pravidlo, že ak chlap dá svoje číslo tebe, namiesto toho, aby si vypýtal tvoje, nemá záujem. Ale neurobím to. Ktovie. Teraz sa riadim iným pravidlom. Musím odhraničiť svoje poznanie.

Prelistujem si dnes ešte pár sociálnych filozofov, mohli by mi poradiť, čím sa mám vlastne riadiť.

2. Človek zmietaný pudmi a túžbami nikdy nenájde trvalé šťastie a pokoj. (A. Schopenhauer)

„Ešte ho reštartujem a mal by byť v poriadku.“ Emil sedí za stolom a čosi sústredene ťuká. Od okuliarov bez rámov sa mu odráža svetlo monitora a jeho pokožka má ako dôsledok práce s počítačmi typicky bledý IT odtieň.

Zdvihne zrak a usmeje sa na mňa. Ako chlapček, nie ako muž.

„Ani nevieš, aká som rada, že tu si. Ja o svojom notebooku viem akurát to, že je čierny. Nevieť, čo by som s ním bez teba robila.“ Z jeho potešeného smiechu vycítim dva fakty: to, že ja nerozumiem počítačom, ho riadne teší a to, že on áno, ešte viac, lebo sa môže cítiť ako hrdina. Som rada, že je rád. Starý dobrý Emil.

„Tak, hotovo. Úplne apgrejdnutý.“

Postavím sa zaňho, vidím svojho Nietzscheho na pozadí, všetky veci zachované, všetky ikonky tak ako majú byť a od radosti Emila objímam a vtisnem mu na líce bozk. „Emil, ty si skvelý!“

Stuhne.

Odtiahnem sa, kolieska na stoličke zahrkocú po podlahe, ako sa mi otáča tvárou v tvár. Vidím, ako sa na mňa díva a je mi to jasné, je mi to jasné skôr, ako to vysloví, starý dobrý Emil, môj starý dobrý Emil.

„Diana, ja...“

V jeho pohľade je predsa len čosi iné. Nepozerá sa na mňa tak, ako väčšina mužov, keď mi hovoria, že som krásna. Viem, že mi nenápadne neskúma postavu. Očami nalieha, aby som sa sústredila, poriadne sa pozrela a pochopila, čo mi chce povedať, lebo je to preňho príliš veľké.

„Už dlho som ti chcel povedať... Chcel som ti povedať... Si... si super.“

Veľmi super.“

Emil. To v jeho očiach, to by mohlo byť to, čo hľadám. Mohla by to byť ona. Tuomo bol pre mňa dokonalý a nevyšlo to. S Emilom by mohlo. Možno stačí, ak on, ak iba on, sa bude takto dívať. Možno to stačí. Možno sa potom, niekedy, po čase, budem dívať rovnako aj ja naňho.

Pomaly si naňho obkročmo sadnem, prsty si prepletiem za jeho krkom a v svetle monitora sa z dvoch čiernych bodiek v modrých dúhovkách snažím vyčítať, či sa to prenáša vzduchom alebo kontaktom.

Položí dlane na môj chrbát. Chvejú sa mu. Cítim, že by chceli robiť mnoho vecí, ale neodvažujú sa. Pritiahnem sa bližšie. Tvárou v tvár, telo na telo. Jemne, ľahko priložím svoje pery na jeho, iba dotyk, skúšam teplotu. Vnú. Ale k ničomu inému sa nemajú. Budem musieť počkať, kým trochu vychladnú. Pobožkám ho na líce, silno sa k nemu priviniem a s hlavou na jeho pleci rozmýšľam, koľko kytíc ruží mi prinesie trpezlivosť. Iba zvnútra, z hrude, sa mu vyderie tichý výdych, malé zamrčanie, drobný ston.

Tempo jeho rýchleho dychu a búšiaceho srdca neladí s mojím, normálnym. Mala by som zavrieť oči.

Radovan Potočár
vek 18 rokov, Čadca

Čumide man

(úryvok)

Do potravín vošlo dievčatko s prázdnu pivovou fľašou a zamierilo rovno k pokladni. Predavačka si malú zákazníčku najprv vôbec nevšímala. Potom krížovku odložila a ponad okuliare na ňu hodila spýtavý pohľad.

„No?“

„Dobrý deň!“

„Ahoj. Čo potrebuješ?“

„Brat kázal jedno pivo. A mamina kilo múky.“

„Korunky máš?“

Dievčatko na okamih zaváhalo a potom k pokladni vyložilo prázdnu fľašu. Hrdo sa na predavačku usmialo.

„Tak ale... To je málo! Vieš čo, fľašku tu nechaj, prines ešte päť korún a dám ti tú múku.“

Dievčatko nemo civelo na pivovú fľašu. Na chrbte mu naskočili zimomriavky.

„No šup! Prines tie korunky!“

„A nemôžte mi dať aspoň to pivo?“ zašepkalo dievča.

„Dones päť korún! Najprv peniaze, potom múka. Pivo nie.“

Dievčatko zvesilo hlavu. Predavačka zdvihla časopis a pero.

Eva vycupkala von. Malinkými krôčikmi zamierila domov. Ponad hornú peru jej pretekal pramienok riedkych sopľov a hromadil sa v ústach. Prehltla. Brada sa jej z ničoho nič rozochvela, až si ju musela schovať do dlaní. To pivo tam mala kúpiť!

„A kedy odchádzaš?“

Otázku úplne ignorovala.

Sedeli na svojej lavičke a ďalej civeli do prázdna. Mlčali. Občas sa jeden z nich zamrivil na mieste, kútikom oka skontroloval toho druhého a zamračil sa na najbližší krík.

„V pondelok. Ráno má prísť po mňa. Pán Németh,“ ozvala sa po chvíľke.

„A chceš?“

„No. Hej...asi...“

„Takže nie. Všetak? Pozri sa na mňa!“

„No ale veď potrebujeme peniaze, vieš predsa. Marco, brat mi povedal, že ak...“

„Brat?! Núti ťa, viem to. Viem to! Sviňa...“ skočil jej Martin do reči.

Eva sa zamračila, čosi zahundrala a odmietla sa s ním ďalej baviť.

Nemotorne ju jednou rukou obišiel a pritisol ju čo najbližšie k sebe. Rozhodol sa. Do žiadneho Belgicka Evička nepôjde, modelky nech im robia staršie, štrnásťročné dievčatko im bude aj tak nanič; áno, zostane tu, na tejto lavičke počkajú až do pondelka; potom pôjde za jej bratom a všetko mu pekne krásne vysvetlí. Evička skončila iba ôsmu. Má pred sebou ešte rok školy, to je prioritá a...

Ukazovákom jej utrel líce.

„Neplač.“

Pokrútila hlavou, chvíľu sa tichučko natriasala a potom mu padla na plece. Zvrátila tvár a žmýkala zo seba slzy, akoby mala na krku namiesto hlavy špongiu plnú vody.

Netušil, čo má robiť. Plačúce dievča na sebe ešte nemal.

„Čumide man!“ zašepkal jej do ucha.

Zabralo to. Dokonca sa slabučko zasmiala. Otočila sa k nemu.

„To som ťa naučila, keď bol ešte sneh! Pamätáš si to!“ usmiala sa.

Na ústa mu krátko pritisla pery.

Martin bol na seba mimoriadne hrdý.

Kosa ako v tanku. Jedinou výhodou bol ten sneh.

V parku vtedy skončili samí chlapci. Štyri dievčatá sa objavili až neskôr. Ôsmačky. To si Martin pamätal dokonale.

Bola tam Pavlíková, Juhászová a jedna, ktorú nepoznal. Za nimi kráčala Evka. Tú rozoznal ako prvú. Bývala vo vedľajšom činžiaku. Na ceste do školy ju vídaval skoro každý deň. Otec mu zakázal, aby sa s ňou bavil.

„Baby! Poďte sa guľovať!“ trafil Šimon guľou do Juhászovej tašky.

Tri predné pozreli jedna na druhú. Nabrali do rúk sneh a rozprchli sa každá iným smerom. Deviatáci za nimi lietali ako osi.

Martin si spravil guľu, zľahka ju utlačil, namieril, hodil. Trafil.

Eva sa usmiala. Pravdupovediac, robila to vždy, keď sa s Martinom stretli.

V dlaniach ucapkala guľu a plnou silou ju hodila na Martina. Rýchlo sa uhol, nabral sneh, spravil si guľu a hodil; neskôr sa k nej dostal bližšie a sneh na ňu hádzal rovno zo zeme.

Smiala sa. Utekala.

Odpojili sa od ostatných, tí na Martina zízali: asi mu načisto preskočilo,

a cez celý park preleteli až k jazierku.

Eva na guľovanie po chvíli úplne rezignovala. Kľučkovala pomedzi stromy, pozrela sa cez plece: Martin za ňou bežal s tromi guľami v rukách - vtom zakopla, ruky vystrela pred seba a zrútila sa do snehu.

Pribehol k nej a gule šmaril nabok. Smiala sa, akoby ju práve štekli. Tmavými rúčkami naňho metala sneh a odháňala ho, zelenými očami ho zasa vábila k sebe. Toto sa nedalo vydržať.

Kľakol si k Eve: príležitosť. Nemotorne sa ku nej zvalil. Chcel ju pobozkať. Odtisla ho. Ťarbavo to skúsil znovu. Uhla sa.

„Ako to poviete vo vašej reči?“ zamračil sa.

„Čo?“

„No... že daj mi pusu!“

Zasmiala sa.

„No povedz!“

„To načo chceš vedieť?“

„Len tak,“ mykol plecom.

„Čumide man.“

Po bokoch nosa sa jej koža sfarbila dočervena. Bola nejaká čudná. Iná. Pekná.

Pritisol sa ku nej a skúsil ju objať.

Ušla.

Od Martinovho vchodu to bolo nanajvyš sto metrov. Túto vzdialenosť prekonal drobnými krôčikmi asi za desať minút.

Vošiel. V cigánskom činžiaku doposiaľ nebol. Ak sa to otec dozvie, s najväčšou pravdepodobnosťou ho zabije. Presnejšie povedané: najprv ho prefacká, potom naňho riadne nareve, znovu mu jednu strelí, potom mu pošle husle, povie, že na žiadne konzervatórium nejde a nakoniec mu napaří domáce väzenie na zvyšok prázdnin.

Pomaly vycupkal na samý vrch. Keď sa s Evkou vonku lúčili, jej mamu pár razy zazrel v jednom z dvoch okien. Obidve boli zasklené. Ten byt si nemohol pomýliť.

Zastal pred dverami. Nadýchol sa. Zaklopal.

Po chvíľke sa dvere odchyľili a objavila sa v nich guľatá tvár s tmavými vačkami pod očami. Evkina mama.

Rýchlo si ho premerala. Zatrešala.

„Čo chceš?“ ozvalo sa spoza dverí.

„Chcem hovoriť s Evkiným bratom,“ posadil hlas o kústik nižšie než zvyčajne.

V rozhodujúcej chvíli ho však vlastný hlas zradil a nečakane vyskočil hore. S mužnosťou to očividne málinko prestrelil. Cítil sa ako idiot.

„A s kerým?“

„S Marcom,“ vylovil meno z pamäte.

„Načo?“

„To... nejaké chlapské veci,“ improvizoval.

Posral to. Toto fakt úplne posral. Malý školáčik sa môže pobrať domov, nedostal sa ani na začiatok; aj tak neveril, že by tá návšteva mohla mať nejaký zmysel.

Otvorila. Ono to zabralo! Znovu sa naňho pozrela a potom sa stratila vo vnútri.

„Av ade!“ doľahlo na chodbu z bytu.

O chvíľu ďalšie hlasy.

Nato sa vo dverách zjavil vysoký mladý muž. Tričko bez rukávov, na krku kilo zlata. Prívetivý výraz.

Pozrel sa na Maťa a potom – akoby na chodbe nik nestál – otočil pohľad na mamu.

„Ko hin oda čho?“ spýtal sa.

Žena pokrčila plecami.

„Kto si? Čo tu chceš?“

„Som Martin,“ už-už mu podal ruku, no napokon si to predsa len rozmyslel.

„Som tu... ja som tu kvôli Evke.“

„Jáj, to si ty! Kurva, no čo chceš od nej, há? Mi vravela mama, že sa s ňou vláčiš. Ale ju nechaj, do piče! Jasné?!“

Byť chlapom, naplúť tej svini do ksichtu, tresnúť mu jednu po papuli a šmariť ho dolu schodmi; potom si zobrať Evičku a z toho pajzla čím skôr vypadnúť. Martinovi sa nepodarilo ani jedno.

Cúvol. Jeho spodná pera práve dostávala epileptický záchvat.

O hlavu vyšší Marco si vylizoval kútiky úst.

„A načo si došiel vlastne?“

„Eva. Prečo ju zoberú? Mala by chodiť do školy,“ zmobilizoval v sebe všetky sily.

„Ty, počúvaj ma, môj zlatý, ty čo si myslíš? Neni to tvoja starosť, tak drž piču radšej! Však ona už malé decko neni, kurva, tak musí robiť troška! Bude mať kariéru v oné... v modelingu,“ vyšiel na chodbu so založenými rukami.

Vo dverách za ním sa objavila zelenooká tvárička.

„Dobre. A čo rodičia? Kde je otec? Potrebujem s ním...“

„Ty kokot,“ skočil mu do reči, „ti hovorím, že nestaraj sa do nás! Neni tu otec. On... na stavbe je. Robí. V Košicoch, v Čechách je. Ma chceš už nasrať asi!“

Vianočné rozprávky

(úryvok)

Prológ

Raz do roka to tak býva. Môžu sa pobaliť len tie najdôležitejšie veci, ktoré sa dávajú na seba na jeden večer. Potom vytiahnuť z garáže auto, sviatočné úsmevy a zaprášené ozdoby, aby jedno malé dieťa, ktoré je v priemere v každej rodine, malo radosť a pekné spomienky. Prejsť niekoľko sto kilometrov zasneženou cestou, nadávať na cestárov a počúvať koledy zo šuštiaceho rádia. Zaparkovať pri dome s opadanou omietkou, ale rozžiarenými oknami, posypať chodník, zapáliť pár mokrých sviečok na mrazivom cintoríne, vypnúť plynový sporák aj elektrickú rúru a pri teplom kozube čakať v „rodinnom kruhu“ na príchod toho, o ktorom každý (aj to malé dieťa) vie, že dnes večer určite nepríde.

Rozprávka prvá

„Mami, cukor už nemali. Asi ho rozobrali, keď začala tá akcia.“ „Viktorko!“ Nastavila zvráskavené líca a on ich ohľaduplne pobozkal z oboch strán. „To nič, aj tak ho máme dosť... Akú ste mali cestu?“ Skladal tašky a úkosom si utieral spotené čelo. „Celkom dobrú, už nesneží. No ty vyzeráš každý rok lepšie!“ Chichotala sa, dosť neprímerane. „Prestaň s tými táraninami! Kde je Kubko, tak dlho som ho nevidela...“ „Saša ho vzala na dvor. Užíva si, že môže byť vonku, keď si zmyslí.“ „A vy v tom novom dome nemáte záhradu?“ „Máme, ale Júlia nemá rada, keď nivočia trávnik...“ „Aha.“ Špáral sa v surovom ceste. „Ešte stále si si od toho neodvykol?!“ so smiechom ho švacla po prstoch. „Ozvala sa ti?“ z ničoho nič šepkala. „Kto?“ „Anička.“ „Mama...“ „Prepáč, ja viem! Ale mohol by si jej zavolať aj ty.“ „Ak si si nevšimla, neprišiel som sám!“ „Prepáč, ja viem...“ Nahnevane trel ukazovák o vyhriatu kuchynskú utierku. „Má rada deti?“ „Kto?“ Obaja naraz pozreli kamsi k obývačke. „Samozrejme. Len si na ňu ešte nezvykli, nie je to ani rok.“ Prikývla a vyplla rúru. „Pomôž mi!“ Vytrhol sa zo zamyslenia a poslušne pridržoval mohutnými rukami so zhrubnutou kožou rozpálené dvierka pece. „Saša vraj nechodí domov a prespáva u kadejakých...“ „A to ti zas natáral kto?!“ Skoro jej privrel druhý plech, ale našťastie si včas uvedomil, kde má ruky so zhrubnutou kožou. „Nikto.“ Zmierlivo mu podala trocha pripálený kúsok z kraja.

„Venuj sa im, Viktorko. Nebuď ako otec...“ „Chceš povedať, že otec sa nám nevenoval?!“ Šmaril ho do koša. „Každú sobotu, každú nedeľu... Pochodili sme toho viac, ako všetci susedia dokopy! Evu dal na klavír, mňa na hokej, chodili sme plávať, lyžovať, učil nás po francúzsky...“ „Veď práve,“ vzdychla si a pustila sa do oškrabávania ďalších pripálených kúskov. „Že to Eva neocenila ako ja, nie je predsa jeho chyba!“ Prikývla viackrát za sebou. „Chcem len prežiť pekné sviatky so svojou rodinou, nech je akákoľvek. Tak sa ma nepýtaj na blbosti, nepoučuj ma ako nejaká babka Vševedka a rýchlo vypekaj, vyváraj, nech máme tie najkrajšie Vianoce!“ Ticho sa usmiala. Vianočne, keď počuť padať iba sneh a pochybnosti.

Rozprávka druhá

„Môžem ti s tým pomôcť, babi?“ Nasadila si okuliare, akoby nevidela ani kto stojí za jej chrbtom. „Saška! Vymrzla si poriadne, čo?“ Bolo to trochu nepríjemne násilné zvítanie, ale našťastie vedela, aké zvyknú byť staré mamy. „Ani nie.“ „Nechceš sa radšej najprv zohriať pri kozube?“ „Nie.“ V jej očiach nebola len nezištná ochota, ale aj naliehavosť. „Dobre.“ Podala jej jeden nôž. „Ešte sú teplé, pozor!“ Lahostajne vzala uvarený zemiak rovno zvrchu. „Ako sa máš?“ „Ja? Dobre. Ako inak by som sa mohla mať, dom plný detí a vnúčat...“ „Myslím tak všeobecne.“ „Bolievajú ma kríže a kĺby, ale to už v takom veku nestojí ani za povšimnutie.“ Skúmavo ju prepaľovala sivými očami spod zamastených skiel. „A ty? Urobila si všetky skúšky?“ „No...mám ich ešte pár v januári.“ Prikývla a nepýtala sa, prečo zrazu musí tak dôkladne študovať šupu prilepenú k čepeli noža. „A doma?“ Vzdychla, hoci to ani neplánovala. „Chýba ti mama, však?“ „Hlavne Kubovi.“ Nevedela, čo s nožom a so sebou. „Tá Júlia vám dáva vôbec niečo jesť? Ste obaja kosť a koža!“ „Jedávam na intráku. Otvorili nám novú jedáleň.“ „Dobre tam varia?“ „Lepšie ako doma.“ Tvárila sa, že hľadá majonézu. „A čo otcova firma? Nekrachuje?“ „Asi nie. Míňa viac ako pred rokom.“ „Je šikovný, to hej,“ so zvráteným obočím si prezerala podivuhodne zožltnutú etiketu, „ale nikdy mu to ktovieako nemyslelo. To skôr Eva...“ „Príde aj ona?“ „Samozrejme, ako každý rok.“ „Od minulých Vianoc som ju nevidela.“ „Myslím, že sa vôbec nezmenila.“ Rozpučila medzi prstami posledný zemiakový kúsok. „A inak máš nové čo?“ Tuho rozmýšľala, ale v poslednej chvíli si zahryzla do jazyka, aj do noci v byte Rómea s talianskym pôvodom, novej značky antikoncepcie, skvelých žúrok na izbe č. 312, nezahojenému tetovaniu na chrbte a kopy ďalších vecí. Našťastie vedela, že staré mamy sú chápaté len do istej miery. Bohužiaľ. „Dúfam, že si bola pred Vianocami na spoved?“ Ticho. Vianočné, keď počuť padať iba sneh a ľahšiu polovicu tajomstiev. „No...jasné.“

Rozprávka tretia

„Doniesla som ti to Ginko, čo si chcela,“ stála vo dverách spálne s malou zelenou krabičkou a cítila sa trápne. „Mohla si mi to dať pod stromček. Načo si robíš výdavky!“ Krútiac hlavou prehodila posteľnú bielizeň cez drevenú peľasť a podišla k nej. „Čo máš také horúce ruky?“ „Je tu teplo.“ „Mala by si to začať brať aj ty.“ „Ale prosím ťa...“ Pomohla jej zakryť zájdený dvojmatrac snehobiellou plachtou. „A kde budeš spať ty?“ „U Viktora.“ „Vždy tam spali deti.“ „Tie budú u teba, je tam teplejšie. Vadí ti to?“ „Nie. Ja len že Anička nikdy nechcela...“ „Anička tu tento rok nebude!“ Vytrhla jej obliečku na vankúš, akoby sa bála, že s ňou niečo urobí. „Čo máš nové?“ Zrejme to adresovala skôr nepoddajnému rohu periny ako jej. „Dokopy nič. Škola mi zaberie takmer všetok čas a...“ „Počula si, že Viktor vzal ďalší úver?“ Znelo to tak zvláštne hrdo. „Vážne?“ Musela si sadnúť. „Asi sa mu darí, tá Júlia je nahodená ako monacká kňažná, predpokladám, že nie za vlastné... Ja som vždy vravela, že o tom jeho autoservise ešte budeme počuť!“ Nezaujato prikývla. „Je ti niečo?“ Prekvapene na ňu pozrela, ale neodvážila sa hneď ozvať. Vianočné ticho, keď počuť padať iba sneh a nenaplnené očakávania. „Prečo?“ „Si biela ako stena.“ Vstala. „Nič mi nie je.“ Veľavýznamne pustila obliečku na posteľ. „Tak predsa, čo? Berieš aspoň tabletky?“ „Nie.“ Chcela čo najrýchlejšie odísť. Možno aj z domu. „Tak si daj nejaké predpísať. Vyzeráš hrozne!“

Rozprávka štvrtá

„Facies articulares, cartilago articularis.“ Skoro zakopla o prah kuchynských dverí s hrubým zošitom v ruke. „Discus et meniscus articularis, to je ľahké...“ Šalát obvykle býval v chladničke. Vlastne počas týchto dní vždy býval v chladničke. „Labrum articulare...ježišikriste!“ Našťastie pustila len dvere od chladničky. „Čo tam robíš, teta?!“ Naskytl sa jej mierne zvláštny pohľad do tmavej kúpeľne s pootvorenými dverami. „Sedím.“ Na chvíľu zabudla, že chcela druhýkrát večerať. „A prečo nesediš v kuchyni?“ „Môžem aj v kuchyni...“ Trochu rozpačito prešla okolo nej. Vrátila sa do vysvietenej chladničky. „Si hladná aj po večeri?“ „Na intráku si zvykneš na všetko,“ pokrčila plecami, „ale keď máš možnosť doplniť polročné zásoby, prečo to nevyužiť?“ Usmiala sa. „Naložím aj tebe?“ „Nie, ďakujem.“ So zaťatými zubami stísкала nepoddajné viečko skleneného pohára. „Žiaci poslúchajú?“ „Ako ktorí,“ žmolila okraje obrusa. „A čo tvoja škola? Čo to vlastne študuješ?“ „Medicínu.“ Nepomohla ani plátenná kuchynská utierka. „Naozaj? A darí sa ti?“ „Zatiaľ ma nevyhodili.“ Nechcela byť uštipačná – a obe to vedeli. „Aj keď...“ „Nespravila si nejakú skúšku?“ „Ako vieš?“ prekvapene zdvihla pohľad od zásvuky preplnenej všetkým možným, len nie vidličkou. „Mám oči. Pri každej

narážke na školu sa tváriš, akoby dnes neboli Vianoce, ale súdny deň.“ Pokrčila plecami a našla vidličku. „Vykašli sa na to! Ja som fyziku robila na trikrát a ani na dekanskom mi to nevyšlo. „A čo si urobila potom?“ „Zmenila školu!“ Skoro sa rozosmiali. „Prečo ma neprídeš pozrieť?“ „V Blave?“ „No.“ Teraz by jej nepomohla ani uštipačnosť. „Otec?“ „Nie, to nie. Nemala...nemala som kedy. Je to dosť náročná škola.“ „Jasné.“ Na chvíľu zavládlo ticho. Vianočné, keď počuť padať iba sneh a zábrany. „Mohla by som ti niekedy niečo navariť. Aby si potom nemusela naberať polročné zásoby.“ Aj ona sa usmiala. „To by bolo fajn...teta.“ Viečko konečne povolilo. „Čo ti je?“ „Mne?“ Bola zabratá do vyškrabávania posledných zemiakov v majonéze, no možno to pre ňu v tej chvíli nebolo najdôležitejšie. „Celý večer si ako duch. A sedela si na vani. Potme. Ja to nerobím, keď mi nič nie je.“ Odsunula stoličku rovno oproti tej jej. „Stalo sa ti niečo?“ „Prečo?“ znova sa usmiala, ale omnoho nervóznejšie ako pred chvíľou. „Chápem, som len tvoja neter, ktorú si rok nevidela...“ „Mám strach.“ Bolo to rýchlejšie ako jej vôľa. „Z čoho?“ prestala jesť. „Nahmatala som si niečo na...na...“ „Na prsníku?“ nedočkavo, ale ohľaduplne jej pomohla dokončiť vetu. „Ako vieš?“ „Mám oči. Ak si sa ich dnes ‚nenápadne‘ nedotkla aspoň desaťkrát, tak ani raz.“ Sklopila zrak. „Aké veľké to je?“ „Čo?“ Vstala. „Čo robíš?“ „Rozopni si podprsenu.“ „Čo?!“ Prešla k dverám a poobzerala sa napravo aj naľavo. „Je to v pohode, otec drichme pred telkou a ostatných nevidieť...“ Zasvietila veľké kuchynské svetlo. „Ježiš, čo na mňa tak pozeráš?! Nie som úchylná, študujem medicínu. My už aj operujeme!“ Rozosmiala sa. „Čo zas?“ Ešte stále neprestávala. „Nič. Len je mi trochu divné, že...“ „Že ti neter, ktorú si rok nevidela, ošaháva na Štedrý deň v kuchyni prsia?“ Podišla k nej bližšie. „Celá naša rodina je divná. Bolí?“ „Nie. Nebola.“ „Viem, keď som bola malá a tak. Teraz?“ „Trochu.“ „Zmenila sa ti nejako veľkosť alebo tvar prsníkov?“ „Nie.“ Vrátila sa k šalátu. „Môžeš sa zapnúť.“ Našťastie si uvedomila, že ešte nie je najvhodnejšie pokračovať v jedení. „Nič ti nie je. Podľa mňa sú to len cysty.“ „Cysty?“ „Si v prechode, však?“ Už nebolo počuť ani sneh. „Môžeš sa dať po sviatkoch vyšetriť. Ale už sa nemusíš báť.“ Spoza dverí začuli hlasné zachrápanie. „Asi sa zobudil.“ „Ešte stále chrápe?“ „Neviem. Odkedy sme sa presťahovali, spálňa je na druhom konci domu. A nikto okrem Júlie tam nechodí.“ „Aha.“ „Vlastne teraz bývam skôr na intráku.“ „Môžeš...“ „Pridem, tetá. Veľmi rada.“ Pre zmenu vstala ona. „Ďakujem Saši. Aj keď bude po sviatkoch všetko tak isto, ďakujem.“ „Nie,“ prudko k nej vystrela ruku, „si časť mojej rodiny. Nič nebude tak isto!“

Podzemné miestnosti pod obývacími priestormi

Keby neexistovali víkendy, neboli by ani voľné popoludnia a Elena by neseďávala v spálni na stoličke pri okne, nedoliehal by k nej Rolling Stones z manželovej pracovne zmiešaný so Živými kvetmi z dcérinej izby a nemyslela by toľko na to, že posediačky sa nedá skočiť z okna. V súvislosti s oknami by jej napadlo len toľko, aby už niekto nejaké otvoril, lebo od únavy nemôže dýchať.

Teraz mala vzduchu dosť. Až sa v ňom nevedela nájsť. Očami prechádzala z obrazu na obraz, ale pri žiadnom sa dlhšie nezdržala. Boli jej všetky nepríjemne blízke. Tlačili sa na ňu v jej osobnej zóne a nebolo kam uniknúť. Keď po štvrtý raz v to popoludnie začula úvodné tóny piesne *Vráť mi, čo si mi vzal* a Mick Jagger do toho zakričal *I can't get no satisfaction*, zavrela oči. Už nešla do dcérinej izby a nevidela operadlo jej stoličky, keď sa rýchlo otočila tvárou k oknu, aby mama nezbadala jej slzy. Nepristúpila neisto k nej a nepohľadila ju po vlasoch, aby si vzápätí mohla vypočúť, nech odíde, lebo chce byť sama. Nedoniesla jej obľúbený čokoládový puding s mandarínkovým kompótom a nepovedala jej, že rok predtým, ako spoznala ocka, ju opustil dlhoročný priateľ a mesiace nebola schopná vymeniť si kazetu v prehrávači.

Len sedela a striedavo si pospevovala *Vráť mi moje ruky, oči, vráť mi moju tvár!* a *Cause I try and I try and I try and I try, I can't get no, I can't get no*. Keď utíchli Živé kvety, vedela, že dcéra prešla k ďalšej metóde trúchlenia a číta si Váľkove básne. Vstala, zamierila do manželovej pracovne a bez zaklopania vošla.

„Karol,“ oslovila manžela, ktorý si ju v tom rámuse ani nevšimol, zaujatý sťahovaním hudby z internetu. „Zlatko, internet človeku priniesol nekonečné možnosti. Je to fantastické, čo všetko je tam možné nájsť,“ akoby ho počula hovoriť. Ako tam tak stála a čakala, kým zaregistruje jej prítomnosť, nadobudla pocit, že internet nás naozaj priblížil k nekonečnu. Krátila si čas počítaním vežičiek s napálenou hudbou, ktoré Karol skladoval v obrovskej policovej knižnici, tiahnucej sa po stenách miestnosti.

„Elena, preboha! Čo sa neozveš a stojíš tu ako duch?!“

„128,“ zahlásila nevzrušene.

Karol si sťažka povzdychol, stíšil hudbu a Elena videla, že sa ledva ovláda. „Akých 128?“ precedil, snažiac sa o normálny tón.

„128 ovečiek,“ provokovala. „Ozaj, Karol, počítaš si ovečky, keď nemôžeš zaspať?“

„Elena, prosím ťa,“ zaúpel. „Nemohla by si niekedy klásť také otázky, ako všetci normálni ľudia? Bola by to príjemná zmena.“

„Ako napríklad Nepôjdeme na plaváreň?“

„Alebo Nezájdeme na rockový večer?“

A takto by to mohlo pokračovať, až kým by sa Elena nerozplakala alebo Karol nezačal nadávať na spôsob: „Môžem ja jebať takýto život! Že som ja neposlúchol, keď mi radili, aby som sa s tebou neženil!“ Elena si však včera pred siedmou uvedomila, že už svojho manžela nemiluje a Lenka si vedľa čítala básne, a tak len prehodila: „Napísala som poviedku o možných pokračovaniach tohto rozhovoru. Poslala som ti ju na email,“ a zamerala sa na dôvod, pre ktorý sa podujala na návštevu jeho svätyně: „Kde si odložil obrazy, ktoré tu predtým viseli?“

„Na tú veľkú policu v pivnici. Prečo?“ spýtal sa Karol bez záujmu a na dôkaz toho, že sa uspokojí aj bez odpovede, zosilnil hudbu na pôvodnú hlasitosť.

„Chcem si ich zavesiť do spálne.“

Karol vyskočil z kresla, prešiel sa hore dolu po pracovni, buchol pästou do steny, sadol si späť do kresla, trikrát sa s ním otočil okolo svojej osi a pomaly, ako keby sa rozprával s cudzincom, povedal: „Tam už na ne predsa nemáš miesto. Nevmetíš sa ti tam už ani nálepka.“

„Nemôžem už tie obrazy vystáť. Všetky ich zvesím a dám si namiesto nich tie z pivnice.“

„Krucinál, Elena, začni už chodiť na aerobik, lebo toto je už fakt...“

„To poznám, je to v tej poviedke na strane 2 dolu,“ prerušila ho. „Akurát, že som namiesto aerobiku použila jogu, znie to poetickejšie.“ Vrátila sa do spálne, zvesila obrazy, dcéra si medzitým znova zapla Živé kvety, a šla do pivnice.

Nedele boli pre Máriu čímsi čarovným. Vyzliekla si stereotypný ubehanný život, obliekla si jednoduché domáce šaty s kvetovaným vzorom, vlasy si vypla do starodávneho účesu a premenila sa na žienku domácu. Vstala skoro ráno, nakrmila zajačika (to robievala denne, ale v nedele tento akt naberal úplne iný rozmer –ako keby sa starala o gazdovstvo) a zamiesila cesto na chlieb. Keď manžel vstal, dala vyvetrať na balkón periny a začala pripravovať obed, bez použitia moderných spotrebičov. Medzitým upiekla chlieb a popri tom všetkom si pospevovala ľudové pesničky.

Manžel si šiel poobede trochu ľahnúť. Keby mali dcéru, Mária by jej

zaplietla vrkoče a hrali by sa spolu s drevenými hračkami, kým by sa Peter nezobudil a nešli by všetci spolu na prechádzku, držiac sa za ruky. Keďže však dcéru nemali, Mária si sadla ku knihe a čítala v hojdacom kresle, až kým Peter nevstal. Keď počula, ako hlasno zíva a niečo si mrmle, odložila knihu a šla si prezliecť domáce šaty za vychádzkové.

V ten deň však Peter vošiel do spálne, práve keď ho Mária chcela po-prosiť, aby jej pozapínal gombíky a oznámil jej, že sa môže znova preobliecť, pretože dnes na prechádzku nemá chuť.

„Ale... akože...“ habkala zmätene.

„Keby sme mali syna, vyrobil by som mu šarkana a mohli by sme si ho hore na lúke púšťať. Nechce sa mi ísť na lúku bez šarkana,“ vysvetľoval trochu netrpelivo, ako keby šlo o niečo vysoko logické a každý by to mal chápať aj bez objasňovania.

„Drahý, ale veď sa môžeme ísť prejsť do mesta a kúpiť si kopček zmrzliny. Nemusíme chodiť na lúku.“

„Mária, preboha, zmrzlina je pre deti. Nebudeme si ju kupovať pre seba.“

„Tak skočíme do kaviarne, kávu si snáď dať môžeme,“ zamračila sa a nezapnuté svetlobéžové šaty jej smiešne odstávali. Trochu ako krídla.

„To je zbytočné, veď o piatej prídu tvoje kamarátky. Keď máš takú chuť na kávu, uvar si ju namiesto popoludňajšieho čaju. Ja si idem zahrať s Robom squash.“

„Squash?“ zbledla. Šaty nechala spadnúť na podlahu, lebo jej zavadzali, keď sa zúrivo snažila zakomponovať uvoľnený prameň vlasov naspäť do účesu.

„Zatiaľ prosím ťa upeč ten výborný čučoriedkový koláč,“ usmial sa zmierlivo. Nedokázal sa však otočiť a odísť, keď pred ním stála v spodnom prádle, s krídlami na zemi. Pohladil ju po chrbte. Zachvela sa a sklopila oči. Nežne jej prešiel po ramenách. Odrazu nástojčivo zatúžil po jej mäkkých prsiach a nedočkavo jej rozopol podprsenu. Zohol sa a láskal ju po prsní-koch, bral si ich do úst a nemohol sa nasýtiť.

„Nechaj,“ vyhlesla Mária. Peter na chvíľu stuhol a vzápätí sa zviezol na kolená. Oprel si hlavu o jej brucho a tuho ju objal okolo nôh. Nikdy by mu nebolo napadlo, že slza môže stiecť až k pupku.

Keď Nina práve nečítala alebo neviazala náramky, trávila všetok svoj voľný čas v mohutnej skrini na konci pivničnej chodby. Nieкто ju tam kedysi umiestnil, lebo už bola stará a nedala sa poriadne zavrieť, len tak provizórne. Obyvatelia domu sa nazdávali, že je plná harabúrd, ktoré tam ich predchodcovia a sčasti aj oni sami za dlhé roky nahádzali, keď sa im už nevmetili

do vlastnej pivnice. Nevedeli, že ich mladučka susedka z druhého poschodia postupne povynášala, aby mohla nepozorovaná počúvať suseda z tretieho poschodia, ktorý sem dolu chodieval, aby mohol v súkromí cvičiť hru na gitare a spievať. Býval to veľmi pekný mladík – dlhovlasý, závratne modrooký, vysoký, s tvárou starogréckeho boha Apolóna. Až príliš pekný. Ninina babka zvykla hovoriť, že takí nie sú pre dievča vhodnými partnermi, lebo po nich vždy pokukuje ešte desať ďalších a chlap je chlap, ľahko podľahne. Nine sa tak aspoň vysvetlila záhada, prečo sa babka vydala práve za starého otca. Nijako jej to však nebránilo obšmietať sa okolo domu, aby ho každý deň „náhodou“ stretla pri príchode zo školy a celá červená sa mu potichu pozdravila. Takto zistila, že má v šatníku dve nohavice, tri tričká a jednu mikinu a za celý rok si nekúpi žiadne nové oblečenie. Tento zanedbaný imidž sa jej zdal veľmi príťažlivý. Hlavne preto, že to ani nebol imidž. Pochybovala, že si je vôbec vedomý, čo má na sebe.

Teraz to už nebol ten pekný apolónsky mladík. Nina už na neho skoro rok nevyčkávala pred domom, aby ho aspoň na chvíľu videla a počula jeho usmievavé „Ahoj“. Stal sa pre ňu nadpozemským hlasom, ktorý sa rozliehal pivnicou, hlasom bez tváre, lebo cez oblaky v nebi tváre nevidno (a ani cez dvere skriň nie). Božský status si teda zachoval.

Keď túto nedeľu zišla Elena do pivnice s náručou plnou obrazov, nič zvláštneho si nevšimla. Mala problém udržať rovnováhu, aby ju ťarcha maľieb neprevážila. Musela ich poznávať na trikrát. Keď konečne všetky navštila na najširšiu policu, odkiaľ predtým zoskladala na zem exobrazy z pracovne, schmatla jednu z diel pohodených v kúte a celá udychčaná a spotená sa rozvalila v pivničnej chodbe, keďže v malej pivničke na to nebolo miesta. Mimovoľne si začala pospevovať: *Ja som nevedela, že si iba oblak, že vyzeráš jak boh, ale si žobrák, že si len oblak dymu, oblak nálad, že nemáš váhu, nemáš obsah.* Akonáhle si uvedomila, že za tým nasleduje *Vráť mi, vráť mi, čo si mi vzal,* začala sa nekontrolovateľne rehoť. Tak ju našla Mária, ktorá si dole prišla po čučoriedkový kompót.

„Pani Borovčinová?“ jemne ju oslovila.

Elena sa bleskovo posadila a nechápavo hľadela na susedku.

„Ehm, ste v poriadku?“

„Ale áno, áno, ja len... Poznáte Živé kvety?“ vystrelila Elena akoby v sebaobrane a rýchlo skladala deku.

Mária pokrútila hlavou a trochu sa zamračila. Po chvíli ticha sa opýtala: „Ako sa má Lenka?“ Znelo to akosi vyčítavo.

Elena hodila deku do pivnice, zabuchla dvere a zamkla. Rozhodla sa,

že si tie obrazy z pracovne do spálne nezavesí. „Lenka?“ zopakovala zamyslene, ale neodpovedala.

„Keby som ja mala váš dôvod žiť...“ povzdychla si Mária, nechala Elenu opierať sa o zavreté pivničné dvere a zamierila ku svojim. Kým našla posledný pohár s čučoriedkami, susedka už bola preč. Neďaleko miesta, kde predtým ležala, bolo niečo napísané. Mária zo zvedavosti zasvietila aj druhé svetlo a podišla bližšie. Na zemi sa vynímal kriedový nápis: „Chcela by som sa dotýkať tvojej bránice, keď spievaš.“ Mária hodnú chvíľu stála a hľadela na zvláštne vyznanie. Potom pozhasínala a šla manželovi upiecť koláč.

Z ulice sa cez otvorené okno ozýval akýsi hlas. Apolón stál uprostred dvora, hral na gitare a dookola vyspevoval: „Nikto ti nebráni, nikto ti nebráni...“

Quasipotens (úryvok)

„Všemo,“ znel Všemov prvý a ako sa malo potvrdiť neskôr, zrejme obsahovo najbohatší príspevok v práve prebiehajúcim rozhovore.

Záujem o výsledok vypočúvania ho prinútil potlačiť úsmev skôr, ako by si ho človek sediaci oproti nemu mohol všimnúť. Skutočnosť, že na sebe Všemo okolo štvrtej popoludní navzdory udalostiam uplynulého dňa začal pozorovať pravidelný letargický útlm, ho neznepokojila vďaka skúsenosťou potvrdenému vedomiu, že v kľúčovom okamihu sa tempo jeho intelektuálnej činnosti samo od seba intuitívne dostane na nevyhnutnú úroveň. Pobavilo ho však, keď zistil, že ani teraz nemá navonok dôvod čokoľvek v tomto smere zmeniť.

Jediné, čo nepríjemne narúšalo gýčovitú idylickosť kancelárie, bola skutočnosť, že v nej bol až donedávna zamknutý. Nedotiahnutej snahe dosiahnuť stiesňujúci dojem (teoreticky zrejme kľúčový pre psychológiu vypočúvania) vzdorovala s až komickou vytrvalosťou – steny z veľkých nepálených tehál boli natreté farbou len o niečo tmavšou, než je ich prirodzený odtieň, čím boli zbavené akýchkoľvek zvyškov potenciálu pôsobiť chladne a mohli s bukolicou dôstojnosťou využívať všetky výhody orientácie izby na západ, medzi inými sklom plynulo, ale ultimátne nadobúdať podvečernú červeň, pri ktorej Všemovi hral v srdci Badalamenti a pri periférnom pohľade videl nedávno zaveseného Che Guevaru v kompromisne vyzerajúcom práchnivejúcom ráme ronit slzy dojatia.

Každý z niekoľkých ťažkopádnych pokusov vnímať to miesto v širšom kontexte (ktorý by Všemovi umožnil percipovať romantiku len do miery nepredstavujúcej ohrozenie života) skončil zlyhaním a zároveň akoby dovolil kancelárii blahosklonne upozorniť na skutočnosť, že je v prípade záujmu pripravená prijať ďalší odovzdané pôsobiaci kus nábytku. Navzdory vytrvalosti tejto idylky nepochyboval o tom, že jej životnosť je obmedzená a (v tomto bode si veľmi intenzívne uvedomil svoj žalúdok) jej koniec spájal s príchodom dovtedy neznámeho dôstojníka, ktorý bol poverený jeho vypočúvaním: viac ako dva metre vysokej, uniformovanej individuality bez mimických svalov a očných zreničiek, na ktorú nepôsobí odpor vzduchu, nemá fyziologické potreby a vzhľadom na pozorovateľa pri pohybe rotuje spôsobom, ktorý ne-

umožňuje jednoznačne určiť, či má zadok. Chodiace emocionálne vákuum, toxické pre krehkú, organickú celistvosť kancelárie a zbavujúce tak Všema poslednej oblasti jeho vedomia, na ktorú sa mohol aspoň sčasti spoliehať ako na spojenca.

Všemo si nerobil akékoľvek ilúzie o tom, že by mu stále sa prehlbujúca fixácia na pocit statického bezpečia, ktorý mu kancelária čoraz naliehavejšie vnucovala, v konečnom dôsledku pomohla. Ani niekoľko hodín ospalej sebareflexie ho však nemohlo dostatočne pripraviť na okamih okolo jedenástej hodiny večer, kedy sa spoza dverí ozval tlmený zvuk manipulácie so zámkom a každý centimeter kubický kancelárie sa stiahol do seba v šokovanom predsmrtnom krči, ktorý sa dá dodatočne priblížiť ako vysokofrekvenčný vreskot stoviek „dám v ťažkostiach“ zo všetkých románov od Stephena Kinga, spoločne tvoriacich pôsobivý disharmonický akord schopný prinútiť akékoľvek varhany prehodnotiť zmysel vlastnej existencie.

Dvere sa otvorili a do miestnosti vošiel mladý muž tmavej pleti, približne vo Všemovom veku. Jeho robustnejšiu telesnú stavbu na prvý pohľad celkom logicky dopĺňala jeho pohybová kultúra: pomalá, pokojná a (ako Všemo musel neochotne priznať s nejasným pocitom, že ho toto zistenie usvedčuje z hystérie) bez akýchkoľvek náznakov brutality. Jeho mäsitá tvár s neodstrániteľnými náznakmi budúcich kvapiek potu na čele navonok vykazovala celkom neutrálny výraz; pri dôkladnejšom pohľade naznačovala zvláštne, dôstojné presvedčenie, že jeho upokojujúci prejav vo všetkých ostatných oblastiach hovorí sám za seba aj bez takej prvoplánovej banality, akou je úsmev. Dôstojník nebol na tomto mieste prvý raz; očividne si bol rovnako ako Všemo vedomý tichého, pulzujúceho zátišia tvoreného kanceláriou a na prvý pohľad sa zdalo, akoby každý pohyb prispôboval nevyhnutnosti nenarušiť ani kúsok jeho kompozície. O poslednú možnosť pripisovať túto rovinu dôstojníkovho konania svojej vlastnej obrazotvornosti prišiel Všemo v okamihu, keď sa dôstojník ťažkopádne usadil na stoličke oproti nemu a obzrel sa po kancelárii nedvíhajúc pohľad nad hranicu tesne nad pravým uhlom, primeranú pre uspokojivý prejav zbožnej úcty voči jej ezoterickej majestátnosti. Kingove hysterické kontraalty nikdy neexistovali.

Po zlomku sekundy strávenom dôsledným sledovaním zvláštnych zmien vo farbe a polohe jedného bodu na podokenici, ktorý zakrývalo Všemo ucho, dôstojník s dramatickým zaostrením zreničiek vzal na vedomie Všemovu prítomnosť. Skôr, ako mal Všemo čas popremýšľať nad morfológiou úsmevu, ktorý by aspoň sčasti evokoval nadšené zdvihnutie tabuľky s číslom deväť, dôstojník si na svoju stranu stola nenáhlivým pohybom prisunul kancelársky adresár so Všemovými osobnými údajmi, našiel v ňom

prázdnu stránku a, nesnažiac sa zakryť, že podstatná časť jeho osobnej histórie sa viaže k tomu zvuku, odovzdané klikol perom.

„Meno?“ Zdalo sa, že dôstojníkovú otázku budú aspoň zo začiatku mimoriadne prozaické, no namiesto agresívnej vojenskej strohosti (bez ktorej by sa Všemom v konečnom dôsledku zaobišiel, ale nevedel sa zbaviť kacírskoho pocitu, že jej príchod skôr či neskôr prepožičia situácii aspoň nevyhnutné množstvo mechanickej logiky) bola ich obsahom skôr dobre odôvodnená istota, že intímna znalosť citovej kultúry miestnosti na oboch stranách výborne nahrádza akýkoľvek zdĺhavý úvod. Dôstojník sa odvolával na zlomok Všemovej osobnosti, o ktorý sa vďaka kancelárii delili. Úloha, ktorú kancelária začínala hrať v priebehu vyšetrovania, bola dosť veľká na to, aby Všemovi navzdory jeho sebadeštruktívnej ospalosti prebehli po chrbte zimomriavky.

„Všemom,“ so starostlivo potlačeným náznakom rezignovaného vzdychu zopakoval Všemom priezvisko s pôvodom v jeho stredoškolskej prezývke, ktoré sa objavilo na falošných dokladoch pre jeho cestu skôr, ako tomu bol schopný zabrániť. Spomenul si na štátneho zamestnanca, ktorý tesne pred Všemovým odletom viedol školenie o podmienkach v cieľovej krajine. Náplňou jeho práce (a zjavne aj jedným z mála dôvodov, prečo ráno vstať z postele) bolo raz denne odprednášať malému počtu ľudí niekoľko nikdy sa nemeniacich inštrukcií a zároveň podľa možnosti presvedčiť poslucháčov o tom, že význam jeho prejavu sa neobmedzuje na zákonom vnútené intermezzo s pečiatkou o absolvovaní na jeho konci. Tento bod jeho pracovnej zmluvy mal zjavne svoje výlučné miesto v lepšej minulosti, v prvých týždňoch jeho služby verejnosti ako mladého, idealistického referenta s obmedzenou kvalifikáciou pre oblasť Latinskej a Južnej Ameriky s dobrými rečníckymi schopnosťami, bez pokročilej obezity a so záujmom o osobnú hygienu.

„Ďalej budete potrebovať sprievodcu, pýtajte sa na kvalifikáciu. Ďalej, väčšie guerrillové skupiny používajú európskych štátnych zamestnancov ako rukojemníkov pri vyjednávaní s vládou, keby čosi, použite meno na nových dokladoch. Ďalej. Ubytovanie...“

Skutočnosť, že malá časť jeho prejavu niekomu naozaj pomohla, možno dokonca zachránila niečí život, bola v až nelogickom rozpore s letargicky rozostrenou nenávisťou, ktorú k sebe cítil. Všemom zistil, že ho predstava okamihu, kedy sa o tom školiteľ dozvie (a predovšetkým absolútna nepredvídateľnosť jeho reakcie) fascinuje z takého istého lačného experimentátorského hnutia, aké ho svojho času prinútilo hrať sa s radiacou pákou v maminom aute alebo v škole vyliat na mohutný krajec sodíka pohár vody. Keďže mu dôstojníkov prítomnosť nedovoľovala venovať tejto myšlienke ani také množstvo pozornosti, aké považoval za nevyhnutné, zatiaľ sa nechotne uspokoiť

žil s hmlistou predstavou toho, ako školiteľ po vypočutí tejto správy vyskočí z postele v orgazmickom prílive sebaúcty s neveriacim výrazom v tvári, ďalší záber ho ukáže oblečeného v elegantnom tvídovom obleku, blondínka s trvalou vo vzorovanej sukni mu so žiarivým, prázdny úsmevom podá klobúk Fedora a za zvuku sviežej kabaretnej skladby a artefaktov statickej elektriny v popredí neohrozene vykročí do nového čiernobieleho dňa s aktovkou v ruke. Publikum jasá.

„Podľa vašich záznamov ste právnik,“ uplatnil dôstojník svoj nárok na triviálne zamestnávaniu Všemovu pozornosť s (ako Všemom prestávalo prekvapovať) psychiatricky citlivo zvoleným množstvom naliehavosti v hlase. Slovo *právnik* vyslovil so zvláštnym, lichotiacim dôrazom, akoby prepožičaným z katalógu malomeštiackej etiky ako človek, ktorý je pevne rozhodnutý dať pri prvom stretnutí najavo čo najkrčvitejší záujem o osobnosť dotyčného bez ohľadu na to, ako smutne pôsobí výsledok. Vzhľadom na zvyšok dôstojníkovho prejavu to pôsobilo rušivo a z dôvodov, ktorým by bol Všemom rád rozumel lepšie, nepríjemne znepokojujúco.

„Vyštudoval som právo, ale nevenujem sa právnickej praxi,“ pristihol Všemom červenajúcu sa debutantku vo svojom vnútri pri mimovoľnom, ale úspešnom pokuse nadviazať na dôstojníkom navrhnutý spôsob komunikácie. „Pracujem ako... novinár.“

„Novinár, hm? To som vo vašom adresári musel prehliadnuť,“ zareagoval dôstojník a s dynamikou útočiacou na základné body doterajšieho Všemovho úsudku znova otvoril jeho záznamy. Jeho vystupovanie začínalo pomaly (zrejme pomalšie, ako za iných okolností) obohacovať Všemom naivne priaznivý prvý dojem o znepokojujúci postreh, nepatrný, no potenciálne kľúčový intuitívny moment. Dôstojníkov postoj, navonok tak bezvýhradne kopírujúci atmosféru kancelárie, vôbec nevy-medzoval hranice jeho intelektuálnych možností a nebol teda vzhľadom na jeho osobnosť absolútny; to posunulo jeho použitie do roviny, kde prestával byť upokojujúci a začal naopak naznačovať širší priestor neurčitých rozmerov, ktorý sa dôstojník z dôvodov, ktoré zrejme nemali nič spoločné so Všemovými záujmami, zatiaľ rozhodol sotva postrehnutelným spôsobom kamuflovať. To všetko s eleganciou a naznačujúc inteligentnú, chladnú prezieravosť, ktorá by človeku s intenzívnejším záujmom o vlastné perspektívy, než mal Všemom, rozhodne nepomohla cítiť sa pohodlne.

Hic sunt leones. Tu sú levy. Všemom si vzdychol a pri nevysvetliteľnej príťažlivej myšlienke o tom, že toto gesto konfrontuje jeho protivníka s porovnateľnou paletou možných výpovedí o ňom samom, zakončil výdych vo vyzývavom fortissime.

A šachovnicu zavialo snehom ...

(úryvok)

*Viete ako zistíte, že vám prihára pod zadkom?
Keď bude každý tvrdiť, že je všetko v poriadku.*

Neznámy mŕtvy

Sneh nám vŕzgal pod ťažkými topánkami, z nosov, uší a brady nám viseli tenké komické cencúle, pri nádychu a výdychu to v nás zachrapčalo ako sklo v mlynčeku na mäso a do toho nám drkotali zuby ako bodka v krásnej nerytmickej symfónii našich vlastných tiel. Boli sme traja. Ja a Bodža sme sa prikrčili za starým kmeňom mŕtvej jedle. Lenda obišiel čistinku a svoje útočisko našiel v korune stromu. Napriek tomu, že bol zmrznutý až na kosť bral konár za konárom s takou ľadnosťou a ľahkosťou akoby to celé bral ako jednoduchú hru kto z koho. Vedel som čo nás ženie vpred. Prečo sa nezvalíme do záveja a tam nedáme celému svetu prosté zbohom. V žalúdku mi zaškvrkalo a Bodža sa na mňa vyčítavo pozrel. Neznášal som to. Tie blbé pohľady. Akoby som za to mohol. Akoby to bola moja vina, že sme tu skysli už na dobrého polroka. Nad nami zaškriekala vrana. Čakali sme asi pol hodinu, keď sa konečne objavil. Bodža potichu preglgol. Namieril hlaveň pušky na jeleňa s neuveriteľne rozkonáreným parožíom. Bodža zrejme podcenil skrehnutosť prstov, možno mu tá kurevská zima už fakt liezla na mozog. Ako nám všetkým. Proste tam len kľačal a hľadel do tých nekonečných naftových očí akoby hľadel rovno na Pána boha. Jeleň tušil, že je to pasca. Zvieratá to mali v povahe. No to bolo už neskoro. Zafunel širokými nozdrami a dal sa do behu. Ozval sa výstrel a vzápätí na to hneď trepotanie krídel. Zvieratú explodoval krk. Les zaplavilo nemožné, bublavé zachrčanie. Jeleň plesol do záveja a spod jeho tela vytryskol gejzír sypkého snehu. Rýchlo som sa postavil. Zo stromu zoskočil Lenda a pomalým flegmatickým krokom sa blížil k svojej koristi. Lenda zastavil, zamrmlal niečo ako: "Do boha to hádam nie" a skalným, chladným pohľadom si premeriaval zvieru ako sa snaží postaviť na nohy. Srst mu vlhla krvou, parilo sa z nej ako zo sauny, kolená sa triasli tak silno až sa skoro dotýkalo jedno druhého. Stál som asi dva metre za Lendom. Všimol si ma no nič nedal najavo. Bodža sa stále kryl za jedlou. Vedel som čo bude nasledovať. Ten rehot bol neznesiteľný. Neobzrel som sa. Proste by som neznie-

sol ten jeho vysmiaty, krčovitý ksicht bledší ako ten blbý sneh. Jeleň urobil dva kroky do zadu. Parohy sa mu triasli ako choré konáre v chujavici. Lenda stál pri ňom tak blízko, že by mu mohol dlaňou prejsť po srsti. Zviera na nás potichu hľadelo. Hlučne sa nadýchlo a neprestávalo cívať akoby rávalo s tým, že sa nás strasie. Lenda sa na mňa pozrel a usmial sa.

"Vidíš ho? To je kus. Tá rana by zložila aj slona. Možno aj dvoch."

"tak to s ním už skončí." Neznášal som môj detský hlások viac ako toto peklo. Spoza jedle sa neprestávalo ozývať Bodžovo kvílivé rehotanie. Nad hlavou opäť zatrepotali krídla. Ten zvuk ma desil.

"Tak čo kamarát" začal Lenda hľadiac na cívajúce zviera. Sneh kropila vriaca krv. Bol to všeobecný omyl ak si niekto myslel, že krv musí byť automaticky červená či karmínová. Raz som dokonca videl aj oranžovú inokedy aj chytenú trochu do modra. Krv zvierata sa líšila od tej človečej vo veľa detailoch. Človek bol tvor mysliaci, rozumný. Nádhera. Zviera bola potrava. Lenda sa stále blížil k jeleňovi. Podlomili sa mu zadné končatiny. Lenda si prehodil pušku a pažbou dva-krát švihol po čele zvierata. Z úst mu vytryskla čierna brilantína. Teda aspoň mne ju pripomínala. Lenda znechutene zachrochtal, keď si plochou rukavice strel z kabátu krv. Ešte pár krát sa rozohnal, kým jeleň opäť neskončil v snehu. Lenda bol malý zakrslík ale sálal z neho taký chlad a odhodlanie až mi bolo z toho na grc. Vybral z púzdra lovecký nôž s dlhou úzkou čepeľou a zarezal do krku zvierata. Bol to taký jeho malý roztočilý rituálik na ktorý som nemohol hľadiť dlhšie ako sekundu. Vlastne vždy keď sa tá hnusná kudla zaleskla na zimnom slnku odvrátil som zrak a radšej som zíval na Bodžovu nezdravým křčom, skrkvajú a zdeformovanú tvár. Počul som len mľaskávé a špliechavé zvuky, ktoré na moju myseľ pôsobili ako silný jed. O chvíľu sa ozvalo víťazné "hotovo" a trpasličí kráľ krutosti nadšene zodvihol svoju trofej nad svoju hlavu.

"Snáď si zas nestratil hlavu, Jerzy" Pozrel sa na mňa zachechtal sa tak ako to vie len on a ja som mal chuť celú nasledujúcu hodinu naplniť lavór v našej úbohej latríne až po okraj. Proste by som zo seba vygrcal spomienky na posledných šesť mesiacov. Aspoň, že ten Bodža prestal s tým svojim hysterickým zavíjaním.

*Na vojne je zaujímavé to,
že sa s ňou tiahne asi milión rôznych dátumov, čísielok,
a zbytočných údajov, ktoré sú dôležité akurát tak len pre
šedivých historikov. Jedno číslo je ale naozaj dôležité a to stále rastie
až kým nejaká partia pupkatých politikov neuzná za vhodné, že už toho
všetkého bolo dosť, nepodpíšu pár lajstrov papierov, nepodajú si poslušne*

ruky a nezalejú sa tonou úsmevov. Potom to číslo proste zmizne.

Katarína Košarišťanová
vek 13 rokov, Veličná

Neznámy mŕtvy

Boli sme štyria a tri pušky. Božský nepomer. Ja, Bodža a Lenda sme chodili na lov. Rumpáš vždy sedel v našom priateľskom bunkríku a udržoval večný oheň. On proste na boj nebol stvorený. S puškou mu to nešlo. Radšej sa staral o náš improvizovaný domov. Jeho šedé steny boli obmotané ostnatým drôtom a zaviate zľadovatým snehom. Do bunkru sa prichádzalo úzkym, dlhého, lesknúceho hada pripomínajúcim sa zákopom. Keď sme telo zvierata hodili pred dvere bunkru, Rumpáš len vytreštil oči a začal vískať. Lenda ho ihneď uzemnil pohlavkom a začal z jeleňa sťahovať kožu a porcovať ho na menšie kusy. Rumpáš poslušne zahlásil, že je mŕtvo. To znamenalo, že vo vysielacke sa neozýva nič príjemnejšie ako je nekonečné, mŕtvolné praskanie a prdenie. Nikdo sa neozval už dva mesiace. To samozrejme nevadilo. Ak by sme niečo namietli, Lenda by s nami urobil krátky proces podobne ako so zvermi z lesa. Zrejme by nás najskôr priškrtil kusom drôtu a potom by nám otrieskal hlavu o betónovú stenu bunkru. Neminul by na nás guľku, to nie, guľky boli v tomto prípade vzácnejšie ako voz plný zlata. Zlatom nesklátiš zviera ani nepriateľa. Môžeš naň čumieť a nahovárať si, že si boháč ale to nezmení nič na tom, že po pár dňoch zdochneš od hladu. Lenda bol klasik. Všetci sme mali rovnakú hodnotu ale Lenda bol veliteľ. Všetci sme boli príliš slabí, aby sme mohli dať niekomu čo i len ten najprimitívnejší rozkaz. Rumpáš bol najmladší. Ešte decko. Také to neznesiteľné a ujačané, ktoré sa snaží nevyčnievať z davu a potichúčky a s úklonom plniť rozkazy.

Výber z tvorby

20.5.2011 Piatok

Moji kolegovia majú denníky, a tak bolo mojím snom mať ho tiež, no my nemôžeme len tak prísť do obchodu a kúpiť si ho, to by bolo príliš jednoduché. Každý si ho musí zohnať sám (nechcem použiť výraz ukradnúť). Mne sa to podarilo celkom náhodou v jednej dedinke, kde som mal krátku pauzu a prechádzal som sa popri jednom ľadovom potoku (to, že je ľadový viem, lebo som z neho pil). Potkol som sa a z úst mi vyhrklo pár nepekných slov, ktoré však netreba písať. Pozviechal som sa z vlhkej zeme, ktorá mi namočila plášť a pod nohami som uvidel zošit, ktorý bol asi taký hrubý ako prvý diel Harryho Pottera . Otvoril som ho a na vrchu bolo napísaných pár viet:

“Toto je môj denník, takže ho okamžite zavri.” Na túto výzvu som však nereagoval.

5.4.2011

Och, zas som si to schytil najviac. Nevie, čo proti mne všetci majú. Nevedia pochopiť, že ja sa nezmením. Všetci sa mi smejú a neviem ani prečo (myslím, že ani oni to nevedia). Asi iba preto, že som iný. Hneď ako niečo poviem začnú sa smiať a všetko prekrútiť. Proste robia si zo mňa srandu. Dnes si Peťo vymyslel, že som povedal, že Maťa je tučná. No to nie je pravda, ja som vravel, že či pozerali správy, no oni sa už dlho nesmiali a tak si všetko vymysleli a kričali na mňa- dokonca ma aj párkrát udreli. Bol som zúfali a z jedného zošita som si spravil denník, do ktorého práve píšem, no vidím ako sa blíži Peťo a jeho banda, takže bežím preč.

Pomyslel som si, že ten chlapec asi na úteku pred šikanovateľmi stratil svoj denník. Môže byť rád, že skončil u mňa. Vytrhol som z neho strany a začal som písať svoj denník.

Neviem kde sa práve nachádzam, ale viem, že je tu krásne. Také krásne kopce som videl naposledy v Ázii. Aspoň si myslím, že sa to tam tak volá, pretože, nie som terajší. Aha, skoro som sa zabudol predstaviť. Volám sa Picasso, ale kamoši ma volajú Pico.

O mojej existencii doteraz nevedel nikto z vás ponáhľajúcich, hrešiacich a neľútostných ľudí, no teraz o mne vieš aj ty- opovážlivec, ktorý otvoril môj denník. Dúfam, že sa kvôli mne nebudeš strhávať zo sna, no ak budem trochu krutý, radšej zavri knihu a zhlboka dýchaj.

Ja sám neviem kto som, blúdím po svete ako Boží sluha, no neviem ako som sa s Bohom zoznámil. Povedať sa patrí, že Boh je naozaj ten, čo na všetkých z hora pozerá, a keď nie, tak na všetkých dozerajú jeho pomocníci-zomrelí ľudia ako ja. Takých ako ja je viac, no nemýľte sa, nie sme anjeli strážni, pretože my na našom oddelení (to znie ako z nejakej kriminálky) nemáme v náplni práce napísané: Pomáhajte ako sa dá!, ale Trestajte a Skúšajte ako sa dá! Áno, my sme ľavé ruky Boha, ktorý nás posielal, aby sme potrestali alebo vyskúšali vieru niektorých ľudí. Mne samému to nie je vždy po vôli, ale ako vieš- neoplatí sa odvráť Pánovi. Práve som na náročnej ceste, na ktorú vybral sám Boh (teda iba nejaký jeho služobník, ale toto znie lepšie) mňa a môjho kolegu – Franzisca. Jeho všetci voláme Franz. Viem, máme trošku čudné mená, no my si ich nevyberáme. Hneď ako sa tam hore niekto zobudí, vidí pred sebou kartu, kde ma napísane aké dostal meno a akú úlohu bude odohrávať. Ale späť k tej ceste, na ktorej máme vyhľadať Bruna, ktorý vedie v celku fajn život, no vo svojom vnútri pochybuje o Bohu. Boh sám nám prikázal (samozrejme prostredníctvom jeho služobníkov), aby sme ho našli a podkopli mu kolená. On vie, čo chce a ak by sme ho neposlúchli...boli by sme potrestaní smrťou. Zase si si pomyslel, že je to kruté, no ľudia (aj tí čo sa dostanú do neba), sú občas neposlušní a tak ich treba trošku postrašiť. S Franzom sme sa dlho zamýšľali, že čo spravíme, aby sme Bruna vyskúšali, no z informácii, ktoré sme získali po mesiacoch sledovania (takéto akcie trvajú aj roky) sme prišli len na niekoľko nápadov.

Zatiaľ o ňom vieme len málo. Vieme napríklad, že má dve deti, no jedno má choré. Treba potrestať toho nezodpovedného otca, ktorý namiesto pomáhanie svojej manželke chodí pravidelne do mestskej krčmi. Ak ostane na dve deti sám s božou pomocou a osvietením to zvládne, no bojím sa, že on si volanie Boha nevšímne a deti dá do domova. A preto by sme mali vymyslieť niečo iné. Franz zažartoval, že by sme mali podpáliť krčmu, na to som sa len usmial a povedal som: "On by pre tie pívá zašiel aj na kraj sveta". Čo je dosť smutné, pretože po lieky pre svoje dieťa sa mu nechce ísť ani do o desať metrov vzdialenej budovy. Pre toto dôverujem Bohu, on vie čo robí a čo chce potrestaním tohto chlapíka získať. No ako je to zvykom Franz ma zase vypátral. Mylím, že mojím novým denníkom bude nadšený, možno mi ho bude aj závidieť, pretože ten jeho nestojí za nič. Ukradol ho v jednom dome, no tento hriech mu bol odpustený. Veď všetci máme určité metódy.

21.5.2011 Sobota

Stále sa potulovať po meste nás dnes unudilo, a tak sme sa vybrali do parku. Našou novou zábavou je strašenie ľudí, no iba taka by sme ich moc nerozušili. A potom sme pocítili Boží hnev. A preto teraz trčím v "čakačke" na trest. Len dúfam že Pán Boh sa nad nami zľutuje a nehodí ma na nejaké iné oddelenie. Len to nie, mne sa tu páči toto mi nerobte.

22.5.2011 Nedela

Ach nie, dúfať v ďalšie Pánove odpustenie bolo márne, nemal zľutovanie a poslal ma na to najhoršie oddelenie - oddelnie výučby nových trestačov. Takže odteraz sa starám o malých zasratých tínedžerov, čo môže byť horšie. Snáď len oddelnie NPP- Nebeské prospešné práce, kde sa dostal Francis. Asi pojdem za Irenov, našou poradničkou nech mi ukáže linku, ktorá ma dovedie k Francovi, nech mu poviem, že nie je na tom až tak zle.

Zákaz vychádzania, môže byť niečo ešte horšie? Teraz musím čakať na uvedeie do funkcie. Asi si zatiaľ zdriemnem.

Do kelu- zaspal som. A ako vždy cítil som sa ešte horšie ako pred tým ako som si ľahol. Na seminárke ma čakalo jedno príjemné prekvapenie. Na starosti mám iba jedného fagana. Má za mnou prísť na izbu a už aj čosi klope.

Vyzerá fajn, moc toho nenahovorí a už aj ideme na akciu. Konečne môžem niekomu ukázať, že to čo robím, robím naozaj dobre.

„Dobrý!“ ozval sa tichučký ustráchaný hlas spoza dverí.

„No, poď ďalej a cíť sa ako .... hmm cíť sa hlavne dobre.“ Zahryzol som si do jazyka pri pomyslení, že tento chlapec musel opustiť svoj domov a zdalo sa mi morbidne privítať ho tou otrepanou frázou. Bez slova sa posadil, ruky si zložil do lona a zamyslene hľadel na stenu pred sebou.

„Povedz mi niečo o sebe. Ja som Picasso a som tvojím zodpovedateľom na život pred si pamätám len hmlisto. A isto nechceme hovoriť o minulosti hovorme radšej o prítomnosti.

„Mám sa volať. Ouch, teda volám sa Tommy.“

„Páči sa ti to meno?“

„Možno si naň časom zvyknem.“

„Na predstavovačku nemáme moc času. Daj si na seba čo máš a vydáme sa na tvoju prvú akciu.“ prerušil som ho v uprenom hľadení do svojich

Prechod cez stenu mu nerobil problém, prekvapujúce. Dokonca som v jeho očiach nezazrel ani náznak nadšenia.

„Už si to niekedy robil?“ spýtal som sa akoby som mu chcel naznačiť, že by mal prejaviť aspoň štipku emócie.

„Nie, ale vždy som o tom snil.“

Z dverí domu, kde sme mali odvieť nejakú prácičku vyšla typická žena domácnosti- zásterá cez široké boky, v rukách varecha a druhá plná odpadkov, s ktorými smerovala ku smetiaku pred jej domom.

„Ja... ja ju poznám.“

„To sa ti len zdá.“ odhovárať som ho.

„Je to moja matka.“ z jeho hlasu bolo počuť zdesenie.

„Si si istý, to sa musela stať nejaká chyba v systéme ak nás poslali k tvojej rodine, ale ak je toto tvoja mama tak Pavol bude tvoj otec.“ Povedal som pokojne, no vedel som čo sa stalo. Pavol je ten čo má podľahnúť chorobe, ktorú má a ani o tom nevie. Mala to byť Tommyho prvá skúška, no nie na jeho vlastných rodičoch.

Ryšavý Robo zo štvrtej ligy

Prešli sme okolo plotu tety Ireny, ktorú vždy vídam sedieť pred domom, ako sa hrubou kožou opiera o pichľavú ligotavú omietku. Ligoce sa od sludy, ktorú tam kedysi primiešali. Ešte vtedy, keď to bolo in. Minule som tete Irene povedala, že má pekné čižmy a ona že anciáša tvojho!, že to má do záhrady. A ja som jej povedala, že móda sa vracia a ona mi pod nos otrčila hrdzavé diery na šnúrky.

Videla nás. Robo ma držal za ruku a nechcel pustiť ani vtedy, keď som si z jeho dlane začala vykrúcať studené prsty. Pozdravili sme. Teta sa iba pozrela a prikývla. Čistila orechy od černejúcej dužiny. Ujde nám autobus, teta! Pozerala za nami, až kým sme nezašli za roh. Isto by sa rada spýtala, ako sa ten chalanisko volá. Aj by mi povedala, či je pekný, alebo si mám radšej nájsť iného. Aj pred ním. Dnes už si teta Irena nedáva pozor na to, čo hovorí. Je presvedčená o tom, že je dosť stará na to, aby si to mohla dovoliť.

Autobus nás skoro obišiel. A to len preto, že som Roba zatiahla za tuju a tam sme sa bozkávali. Robovi nikdy nestačí, keď si pobozkám prst a potom sa dotknem jeho nosa. Hovorí mi, že som trápna a lakomá.

Museli sme si sadnúť hneď za šoféra, lebo v televíznych novinách nehlásili náhlu zmenu počasia a dedkovia vládali prejsť až dozadu. Barly mali poodkladané pri zadných dverách a balili prísediace babky s fialovými vlasmi. Všetky sklá boli zarosené.

Robo mi vysvetľoval, aké má krčmárka U bobule veľké prsia. Buchol si ruku o plexisklo, ktoré nás delilo od vodiča. Ten nás skontroloval v spätnom zrkadle. Tak ti treba, ty somár. Nemal si mi o nej čo rozprávať. Aj tak chodí s tunajším futbalistom, čo hrá štvrtú ligu. Tu si takých futbalistov vážia. Dedina nemá ani tisíc obyvateľov a hrá štvrtú ligu. Všetci sa chodia pozeráť na futbal. Aj ja som chodila, ale iba dovtedy, kým si Robo nestúpil na nohu a netrafil jednému spoluhráčovi od nervov za ucho. Odvtedy tam má zákaz chodiť. Aj tak boli v publiku väčšinou len samí starci. Sedeli tam v baretoch, opierali sa predlaktami o železné zábradlie a mrmlali. „To bol silný ročník toto, to sa veľa dobrých chalanov urodilo, to som hneď vedel, ešte nemali ani desať, už bolo jasné, že budú všetci futbalisti. Len ten jeden, on bol, chudák, taký tlstý, ten tuším odišiel študovať. Kde je to teraz, niekde vo svete? A čo sa má čo po zahraničí túlať, mame treba na záhrade pomôcť. A však čo, len by

sa mu posmievali, že si od huby nevie odtrhnúť. Tam v tom zahraničí, tam z neho bude možnože aj hviezda. Ale veď taký tlstý človek, ten v tridsiatke umrie na infarkt a čo s ním potom? Mal tu len pekne zostať hrať. Už ho bralo het, čo sa nevedel do kože zmestiť.“

Robo si počúchal boľavé hánky. „Treba nám väčší byt.“

Zasmiala som sa. „A žuľaňu si mal včera kúpiť, kúpil si?“

Robo rozhodil rukami a otrčil spodnú peru. „Zas nebude večera dnes?“

„Budú párky.“

„Aké?“

„Aké si si kúpil.“

„Bravčové neľúbim.“

„Tak načo si také kupoval? Zas žgrlačíš?“

„Tie som kúpil tebe, ja mám v špajzi lekvár.“

„Marmeláda je na koláč.“

„Marmeláda je z pomarančov.“

„Jaj no, Robo, zas si chytrý.“

„A ty nefantazírui.“

Otočila som sa k oknu a rukávom z neho zotrela nepriesvitnú rosu. Zase si ma bude musieť udobrovať. Akoby nevedel, ako nenávidím, keď ma chytá za slovíčka. Už pri ňom nemôžem povedať ani „napadlo ma“, vždy vykrikuje „napadlo MI!“ a všetko pokazí. Nemôžem sa ani veľmi hnevať, lebo potom som agresívna a on mi vraví „upokoj sa“ miesto „ukľudni sa“, ako sa to vždy hovorilo u nás, a vtedy zúrím.

V meste sme zašli na čokoládu a vypevradil ma na autobus. Domov som sa vracala ešte za svetla. A to som s ním chcela zostať až do večera. Stále hovoril o tej marmeláde, ako ju minule jedol, keď sa z Rakúska vrátil jeho otec, a že bola výborná, ale nechutili mu kúsky kôry, čo boli v želatíne. Myslí, že to trvalo asi polhodinu. Vedela som, že mi tým dáva čas na to, aby som si priznala chybu a povedala, áno, mal si pravdu, lekvár je lekvár a marmeláda je z pomarančov. Ale ja som stále hrala hlúpu a dokázala by som sa s ním kvôli tomu jeho sprostému mudrovaniu pohádať aj do krvi. Dokola by som tvrdila, že moja babka každé leto varí jahodovú marmeládu, aj keď to nie je pravda. Pomaly som ho viedla na zastávku a nastúpila som do prvého autobusu, ktorý šiel mojim smerom.

„Si hrozne tvrdohlavá!“ hovoril mi, keď som v dialke zbadala svoj autobus a na rozlúčku ho narýchlo objala. Ja som na to iba pokrčila plecami a nastúpila. Ešte som mu chcela zakývať, nech vie, že sa až tak veľmi nehnevám, ale on sa na mňa nepozrel. Aký je hrdý! Že by ho rozdulo!

Prisadla si ku mne nejaká ryšavá tehotná slečna. Mohla byť asi o dva

roky staršia ako ja. Rozopla si bundu a narovkala na bruchu štrikovaný sveter. Áno, moja, vidím, že si tehotná, nemusíš mi tu ten krtimec pchať pod nos. Rozvalila sa na sedačke a tvárila sa, že spí. V autobuse bolo teplo. Pri vyzliekaní bundy som jej buchla zipsom do boku. Zobudila sa a nepriateľsky na mňa pozrela. Oboma rukami si pohladila brucho. Čš-čš-čš-čš, začala sa kolísať a prstom si okolo pupka maľovala malé koliesko. Asi bola presvedčená, že jej dieťa plače. Akoby nevedela, že vo vode sa plakať nedá.

Domov som sa vracala okolo domu tety Ireny. Ešte stále sedela na drevenej lavičke a šúpala orechy. Vôbec jej z toho neubudlo. Isto na dvor vybieha iba vtedy, keď kohosi vidí prichádzať. Pozdravila som a pozvala sa ďalej. Je rada, keď k nej chodím. Ale musím si vždy dávať pozor na to, aby som sa vyjadrovala jednoducho. Lebo mi potom nadáva, že som premúdreňá. Veď ani o Šatanovi nevedela, že je to hokejista, kým som jej to nepovedala.

Teta Irena mi podala rukavice, že nech nie som daromná a trocha jej pomôžem. Vedela som, že sa bude pýtať na Roba. Ani sa neunúvala spýtať, čo sme varili na obed, ako to robí vždy, keď prídem, hneď na mňa vybehla s tým, že Robo je krpatý. „Ty, baba, ty si ho neber, to si nebudeš môcť opäťky už do konca života obuť! Až si ho vezmeš, tak to sto razy oľutuješ!“ Snažila som sa jej vysvetliť, že je odo mňa o pol hlavy vyššia a ja mám ešte len osemnásť, ale ona už čosi mrmlala o tom, že je šmatlavý a nejako nezdravo sa hrbí. „Teta, to som mu len doma stúpila na palec, keď sme sa tak rýchlo chystali na autobus.“ Zamračila sa na mňa a znova spustila svoje. „Ale čo mi tu ty budeš vyprávať! Možno som stará, ale už mám voľačo v oku! Ja to myslím vážne, baba.“

A Robove nezdravé vlasy. A Robo je ryšavý. A Robo mal dieru na nohaviciach. Rozprávala v jednom kuse, nedala sa zastaviť. Ticho som sedela na lavičke a oberala orechy od slizkej čiernej dužiny. Tie slizké si nechala naposledy. Asi čakala, že jej s nimi ktosi príde pomôcť. Preto z tej hromady neubúdalo už zo tri dni. Ak by teta Irena nezačala po čase rozprávať o svojich vnukoch, ktorí hrajú kdesi v Pezinku druhú ligu, tak by som bola z Roba naozaj zúfalá. A jeden vnuk je taký pekný a druhý taký štíhly a obaja sú vysokí a zdraví s bielymi zubami, že nech sa na nich sama prídem pozrieť, keď prídu. Vraj som pozvaná na jej narodeniny, čo bude mať koncom novembra. „Isto vám prídem zagratulovať, teta,“ povedala som jej, ale už teraz som vedela, že prídem radšej o dva dni skôr, aby som sa s nimi nestretla. Pezinok je príliš blízko Bratislavy na to, aby nemali frajerky. Zvlášť, keď sú také dokonalí, ako ich ona opisuje. A aj Robo by zas vystrájal. A čo?! Nech si vystrája! Ešte raz spomenie tú marmeládu, otca mu!

Večer, keď som tete Irene pomohla so všetkými orechmi a aj sito na

sušenie som jej umyla, keď som odmietla jej pozvanie na čaj a povedala, že s krížovkou jej určite nebudem vedieť pomôcť, mohla som ísť konečne domov. Nestihla som sa ani vyzuť, Robo zvonil pri dverách a zavesil mi za golier veľkú žufanu na guláš, previazanú ružovou stužkou. Vraj tá stužka je ružová preto, aby nám ladila ku kuchyni. Vynadala som mu za to, že nám nepasuje k príborom a on ma zdvihol na ruky, lebo že mám papuče a nemieni si zas kvôli mne vziať v práci dovolenku, aby mi mohol týždeň vyvárať lipový čaj. Sadli sme si na lavičku a Robo začal banovať, že sme si vtedy radšej nekúpili ten gauč s opierkou na hlavu, aj keď bol drahší, ofrflal blikajúcu lampu, pod ktorou nemôže čítať a poslal ma priložiť do kotla. Miesto toho som si na neho vyložila nohy a on ich zo seba zhodil s tým, že po pôrode sa mi ešte stále nepodarilo schudnúť. Bozkala som ho na čelo, ale on ma od seba odtisol. Vraj nech nerobím somariny a radšej idem poumývať riad.

*Viktoria Laurent – Skrabalova
vek 31 rokov, Paris / France*

Jean a cintorín

Volám sa Jean. Pred dvoma týždňami som mal trinásť rokov. Aspoň mi to tak vychádza. Presne pred štrnástimi dňami som totiž počul strýkovu ženu vrieskať: - Ten fagan sa môže začať obraciať sám. Po uliciach behajú hordy dospievajúcich smradov. Prečo by si on sám neporadil?

A tak mi zbalili do špinavej plachty pár ošúchaných košiel a plátených nohavíc. Do ruky mi strčili krajec vyschnutého chleba a vystrčili ma von. V ich pohľadoch som čítal len jedno: - Nevracaj sa !

U strýka ostali len tí najmenší. Kým vyrastú do môjho veku, budú mať strechu nad hlavou.

Práve na mňa čosi kvaplo. Rýchlo uskočím. Hádám nestojím pod oknom! Uf, nik na mňa nevyšplechol obsah nočníka! Začína pršať. Pritisnem si batoh k prsiam a pustím sa do behu. Netuším kam. Akoby som potreboval vytvoriť ilúziu, že sa mám kam schovať. Bosé nohy sa mi zabárajú do konského trusu na dlažbe. Zahrieva ma medzi prstami. Necítim chlad mokrého kameňa. Dážď mi v potôčikoch steká po chrbte. Alebo je to pot? Ako dlho bežím? Čľapot vody, cupkanie drobných potkaních labiek a vyhladovaných psov prerušuje moje fučanie. Otvorím ústa doširoka a nechám kvapky vody dopadať na môj vyschnutý jazyk. Zacítim kŕč v žalúdku. Chlieb som už dávno požúval v malých sústach.

Päť dní. Päť prstov na jednej ruke. Keď si ju priložím k tvári, v dlani ma tlačí kostnatý nos. Na ústach sa mi vyhodil úsmev. Zatiaľ je mi tu dobre. Na cintorín chodia ľudia len zriedkavo. Je obohaný vysokým múrom a zo štyroch strán sú mrchoviská. Tam nadbytočné telá, ktoré uvoľnili miesto novým smrteľníkom, ovieva vietor. Postupne sa kosti rozpadajú na prach. Presne tak ako vravel kňaz: - Prach si a na prach sa obrátiš.

V mojej krypte je síce chladno, ale sucho. Zabalím si nohy do tenkej látky, ktorú som ukradol v kostole. Na každej spovednici visel dlhý kus. Hádám im na tej jednej chýbať nebude! Ešte tam majú ďalšie štyri.

Mal by som sa rozhybať! Ak sa nepostavím na svoj roh, obsadí mi ho ten starý, chromý žobrák. Neraz som kvôli nemu hladoval. Poutieram si pravú dlaň o košeľu a snažím sa vyšpárať špinu spoza nechtov. Nech tá ruka vyzerá k svetlu, keď mi do nej má ktosi niečo vložiť! Aj tak sa budem musieť

naučiť bežať za každým pánom a kričať ako ostatní: - Pane, pane, dajte aspoň dinár. Prosím, prosíiiiiim.

Pred bránou je viac ľudí ako obyčajne. Spätím sa. Ako sa prešmyknem popri nich do krypty? Vášnivo o niečom diskutujú a ukazujú prstom smerom k najvzdialenejšiemu kútu cintorína. Okoloidúci sa pristavujú. Ktosi vykrikuje: - Tak sa tam poďme pozrieť! Nech to vidíme na vlastné oči!

Skupinka ľudí sa rozrástla na menší dav, ktorý sa pohol rozhodným krokom dovnútra. Pripojím sa k nim a nik si ma nevšimá. Ľudia si pošuškávali. Zachytím pár slov. Pri vykopávaní kostí z jedného z najstarších hrobov, nadabli na sochu Smrti. Vraj v ruke drží tabuľku so zvláštnym nápisom.

Dav sa odrazu zastaví a ja nosom takmer narazím do širokého chrbta chlapa, ktorý smrdí močom. Všetci ochkajú a pokyvujú hlavami. Snažím sa predrať dopredu cez zmes rovnako ufúlaných košiel. Nieкто sa pohne a mne sa naskytne zvláštny pohľad. Nad dierou, v ktorej odpočíva rozhádzany pár starých kostí, stojí socha kostlivca. Je neuveriteľne biela. Akoby ju ktosi celý deň leštil. V jednej ruke drží svoj rubáš a v druhej tabuľku.

Keby som tak vedel, čo je na nej napísané... Fascinuje ma. Písmená a znaky sa mi rozpijajú pred očami. Snažia sa mi dostať do hlavy, ale nevedia nájsť cestu. Zdalo sa mi to, alebo na mňa kostlivec žmurkol?

Otrhaný chlap predomnou sa obráti. a vyškerí na mňa zhnité zuby. O pár rokov tie moje budú také isté. Na tvári sa mu premietajú otázky. Tak ako väčšine ľudí zhrčených okolo sochy. V hrudi ma začne hriať. Som presvedčený, že je to odkaz pre tých, ktorí si to zaslúžia. Možno sa mi jedného dňa ten nápis podarí rozlúštiť. Budem jediný, kto bude rozumieť!

Dnes som mal šťastie. Z okoloidúceho kočiara mi panička hodila kúsok mäsa. Dostal som sa k nemu rýchlejšie ako túlavé psy. Začínal som nadobúdať obratnosť.

A v noci sa pôjdem opäť pozrieť na kostlivca. Je mi sympatický. Ten jeho štrbavý úsmev vo forme polmesiaca sa mi páči. Čo však znamenajú tie slová?! Akoby sa mi snažili vryť do pamäte. Zanechať tam stopu. Odvážil som sa ho dotknúť. Bol hladký a studený. Ale len na chvíľu. Keď sa vankúšiky mojich prstov prisali ku kostlivcovým rebrám, zacítil som teplo. Jemné, takmer neciteľné. Bolo tam. Kostlivec žil!

Niečo za mnou zašuchoce. Zježia sa mi chlípky na zátylku. Opatrne obrátim hlavu. Pár metrov napravo vidím mihnúť sa dlhokánsky tieň. Kto to môže byť? Poškriabem sa pod pazuchou. Uštipla ma tam blcha. Zajtra určite pôjdem k rieke. Budem ich musieť vymlátiť z košiel a nohavíc. Z myšlienok

ma vytrhne zvuk krokov. Opäť sa obrátim. Niekoľko centimetrov nad zemou sa vznáša postava. V krku mi navrie hrča. Cítim neuveriteľný tlak na kolenách, na ktorých kľačím. Spomeniem si odrazu na rozprávanie chromého žobraka o obchodníkovi, ktorý vraj predával kacírské knihy. Vytrhli mu jazyk a upálili ho tu zaživa. Zhlboka sa nadýchnem a zavriem oči. Nechcem ho vidieť! Nič tam nie je, nič tam nie je, nič tam nie je.

Mám krče v žalúdku. Už si ani nepamätám kedy som jedol naposledy. Necítim si končeky prstov a moja pokožka sa sfarbila do hnedofialova. Na krku mi navreli dve boľavé hrče. Nemám chuť sa pohnúť. Ležím schúlený do klobka a čakám. Na čo vlastne?

Spod privretých viečok sledujem cintorín. Noc sa blíži a piskot vtáčikov sa ozýva zo všetkých kútov. Obloha je ružovkastá. Zajtra bude fúkať vietor.

Odrazu mi výhľad niečo zatieni. Telom mi prebehne triaška. Hneď na to ma zachváti vlna horúčavy. Sťažka dýcham. Rozoznám pred sebou úsmev vo forme polmesiaca. Ruka s rubášom sa natiahne smerom ku mne a prikryje ma ťaživou látkou. Tabuľku mi položí k nohám.

«Neexistuje živý, či už plný umenia alebo sily a odolnosti, koho neudrie môj oštep a nehodí červom jeho almužnu.»

Na neznámy vírus zomreli nasledujúci rok tisíce ľudí. Tí, ktorí prežili, tvrdili, že sa zázračne vyliečili, keď sa dotkli kameňa krypty, v ktorej spával Jean.

Postupne začali chodiť na cintorín chromí, obsypaní pluzgiermi, ne-duživí, postihnutí a všetci tí, ktorí trpeli hocijakým neduhom. Hluchonemí zbierali zem a súchali si ňou uši. Potom vraj opäť vedeli vysloviť slovo Áno. Slepí recitovali modlitby, mladé dievčatá po hodinách sedenia opreté o kryptu otehotneli, slabí zmocneli. Cirkev zázraky po dôkladnom preskúmaní a konzultácii s pápežom označila za falošné. Návštevy cintorína sa však množili. Až kým sa to nedostalo do uší kráľa.

A tak jedného dňa na bráne cintorína pribudol nápis:

“V mene kráľa, zákaz Bohu robiť zázraky na tomto mieste.”

Výber zo zaslaných prác

Sen pondelku: Mt. McKinley

„Ahoj, som Monika, prišla som z Popradu. Nebojím sa smrti. Je to úplne zbytočné, strach by ma pripravil o všetko potešenie.“

„Hmmm... Mám strašne rada zimu a hory, takže asi preto. A okrem toho, som presvedčená, že ten kopec vyzerá natoľko monumentálne a odstrašujúco, že ostatným hádam nenapadne, aby naň liezli.“

„Veľmi rada snívam, lebo v snoch sa vždy stane niečo nové. Iné. Niečo, čo by som v skutočnosti nikdy nespravila.“

Reflektory ožiaria nevelkú miestnosť. V jej strede sedí asi dvadsaťročná dievčina. Všetky jej telesné súčasti vrátane oblečenia pôsobia úplne všedným dojmom. Ak by ste ju mali neskôr opísať, nevedeli by ste si spomenúť na nič výnimočné, čo by ju výzorovo vystihlo. Avšak v tejto chvíli, keď sa na vás usmieva a kýva vám, máte pocit, že z nej predsa len niečo nezvyčajné vyžaruje.

Stretli sme sa v tábore pod horou. Obzrela som si ju a odtiaľto, z úpätia, ma ohromila jej ozajstná veľkosť. Zasněžená, prikrytá ľadovcom, akoby sa dotýkala neba.

„Bolo by ozaj krásne vyliezť na svoj subjektívny vrchol sveta a opájať sa imaginárnou mocou! Zmocňuje sa ma určitá pieta...“ vzdychla som zbožne.

„Tak to uskutočnime!“ ozval sa vedľa mňa vysoký chalan. Otočila som sa k nemu a on, pokrčiac plecami, dodal: „Predsa si musíme užívať, kým máme tú možnosť. Zdravím ťa, som Laco. Navrhujem, aby sme si ta vyšli my dvaja a nechali týchto lenivcov v tábore variť večeru.“

„Čaute, ja som Kristína!“ priplietla sa k nám krásna baba. „Nevedela som celkom presne, čo si mám na túto príležitosť obliecť, myslíte, že tam bude dosť teplo na toto super tričko?“ spravila otočku na podpätku a predviedla svoj, musím uznať, naozaj príťažlivý, ale na vysokohorskú turistiku značne nevhodný outfit.

„Viete čo, nejako ma celkom prešla chuť,“ zazívala som. Prekvapene na mňa pozreli, najmä Laco. „Niekedy je možno krajšie, ak sa celý svet otáča iba za zatvorenými očami, keď spokojne ležím na posteli.“ Nieкто o mne kedysi

povedal, že náladu mením rýchlejšie než ponožky a on stravovacie návyky. Ani ostatní traja z našej partie však neprejavovali pozoruhodnejšie nadšenie pre lezenie po ľadovci. Jeden chalan si vytiahol notebook, druhý sa tváril za-neprázdnené a čosi si písal do zošita. Malá pehavá baba sedela na zvalenom kmeni stromu, neprítomne (azda skôr zasnene) hľadiac niekam do dialky.

Práve ona sa však odrazu postavila a prišla k nám: „Tak ideme, nie? Pomaly bude večer, začína sa stmievať, a vy, iba čo tu debatujete!“ Chcela som jej niečo príkro odpovedať, ale ona na mňa nedbala, jednoducho vzala batoh a vykročila do prvého svahu, celkom pustého. Potom sa k nej tak trochu váhavo pridala Kristína, obzerajúc sa do našej minulosti. Váhala som, no napokon som za nimi vykročila aj ja, s Lacom. Síce by som práve z celej duše túžila ostať dolu, no nedalo sa. Bolo by to faux pas. Toto je môj sen. Pôjdem s ostatnými. Trochu oneskorene sa za nami pobral aj chalan so zošitom. Zastával asi o päťdesiat metrov.

Kráčajúc zatiaľ celkom bez slova, vystúpili sme na prvý hrebeň, zahŕňajúci surovo explicitný beh nadol, potom zasa hore, a tak ďalej. Mlčanie prerušil Laco až po hodnej chvíli.

„Nechcem sa veľmi vyťahovať, ale je leto a v Aljaške máme polárny deň. Tak skoro sa stmievať určite nebude.“

„Nezaujímam ma, či sa zotmie alebo nie, na samotnom západe slnka nie je nič zvláštne. V živote chcem zbierať neobyčajné veci. Napríklad keby na nás padla lavína. Bála by som sa, ale to radostné chvenie, že sa niečo hýbe, by ma nesmierne vzrušovalo.“

„Azda aj čas môže byť výnimočný,“ poznamenal viacznačne. Chladný vzduch začína mraziť a na tvári som pocítila prvý záchvev vetra. Hora mi pripomínala spiaceho medveďa, ktorý si začína preťahovať údy. Zaveťri nebezpečenstvo. Nieкого, kto sem nepatrí, kto zapadá do konceptu ako falošný tón. Pritiahla som si bundu tesnejšie okolo tela.

„Takže ty by si chcela, aby sa na nás spustila lavína? A to by ťa vzrušilo?“

„Bolo by to zaujímavé. Každý je niečím výnimočný, cnosťou alebo podlosťou, alebo je výnimočný len tým, že nie je výnimočný ničím. Ale nie každý je zaujímavý. Ja chcem byť zaujímavá, aj keď iba niekedy. Inokedy zasa hľadám čosi nezvyčajné okolo seba. Lavínu som ešte nezažila.“

Laco sa počas môjho výkladu tváril zúčastnene, ale neušlo mi, že ho vôbec nezaujal a naostatok si vytiahol chlieb so salámou a horčicou a začal ho prežúvať. Sústredila som sa len na jeho pohybujúce sa ústa, na sneh, ktorý nám začal vŕzgať pod nohami a na vietor naháňajúci moje vlasy. Necítila som však vôbec nič okrem nejasného hukotu z dialky. Vystúpili sme už asi do tretiny horského masívu.

„Veď si strašne zašpinený,“ zamyslela som sa nahlas. Laco mal ústa od horčice a tepláky od prachu. Možno som si nevšimla, že spadol. Možno sme boli zaprášení obaja.

„Toto je len biedne pozliepaná zem, v ideálnom svete by neexistovala špina.“

Usmiala som sa. „V mojom ideálnom svete je veľa špiny. Tak ako tu. Ak by sme nemali špinu, nič by ani nebolo čisté. Bola by to škoda.“

Vtom som sa strhla. Dve dievčatá, ktoré nás už značne predbehli, sa odrazu s krikom rozbehli späť. Vrátila som sa do sveta. Ocitli sme sa priamo nad priepaťou a zhora sa na nás valila lavína, mocný, nezastaviteľný prúd častíc snehu a prachu. Obidve baby prefrčali okolo. Laca strhli so sebou. Obzrela som sa za nimi, ako zabočili doľava pozdĺž priepasti cestou späť, no zbadala som už iba chalana so zošitom.

„Čo tam robíš?“ zakričala som naňho z plných pľúc. Sneh začal lietať cez mňa.

„Píšem si štatistiku, usilujem sa zistiť, či som dobrý alebo zlý!“ volal späť, no už som ho nevelmi vnímala. Všetko sa zahmlilo a ja som mala pocit, že zaspávam s úsmevom na perách.

Policajný vyšetrovateľ: „V noci z pondelku na utorok sa našlo telo Moniky M. pochádzajúcej z Popradu. Vrah ju uniesol do šopy neďaleko hotela, kde bola ubytovaná, a držal ju tam niekoľko hodín. Na mieste sme našli mnoho nástrojov, zrejme sa nevedel rozhodnúť, ktorým ju čo najoriginálnejšie zavraždí, aby ju napokon chladnokrvne zniesol zo sveta. Ďalšie informácie ostávajú zatiaľ utajené z dôvodov vyšetrovania. Vyslovujeme úprimnú sústrasť. Je nám nesmierne ľúto, že ju policajný zbor nedokázal uchrániť.“

Sen utorku: West Palm Beach

„Čaute, ja som Laco. Musím priznať, že nad tým veľmi nerozmýšľam, ale určite nechcem zomrieť, kým som ešte mladý. Na umieranie a všetky súvisiace náležitosti bude dosť času... potom.“

„Pre mňa je tento názov synonymom azúrovej vody, opaľovania a nádherných dievčat!“

„Tak túto otázku by som nerád rozvádzal...“

Všetko sa vyjasní a odhalí mladého chalana, vysokého, vysmiateho, na sebe má len plavky, takže sa jeho vyšportované telo impozantne vyníma. Prvý dojem je jasný: toto je idol, s ktorým by chcela chodiť každá. A on si

je presne vedomý toho, že treba železo pohotovo kuť a nečakať až na trápne upresňujúci druhý dojem.

Ocitli sme sa priamo na pláži, v tieni paliem luxusných hotelov. Lížuc ďalšiu zmrzlinu, predstieral som rozhovor s Karolom a Matúšom, škúliac po dvoch našich dievčatách, Lucii a Kristíne. Obďaleč sa nadšene opaľovali.

„Počúvajte, zavrite už konečne tie krámy a poďte sa baviť!“ vyzval som ich bez dôrazu na presvedčivosť. Vlastne som sa ich potreboval čo najnutnejšie zbaviť.

Karol len čosi nezrozumiteľne zašomral, mykol plecóm a ďalej datľoval do klávesnice, pričom ani nezdvihol pohľad.

„Šiel by som s tebou a zapísal by som všetky pre a proti do svojho sociologického výskumu,“ navrhol Matúš. „Zistím, čo si o sebe myslia.“

„To by bolo asi zbytočné,“ odvrkol som netrpezlivo. „Nestojím o žiadnych sociológov, celkom mi stačí Radičová. Ale ak si trpezlivý a neznechutí ťa to, dávaj teda pozor! Uvidíš, že o chvíľu jednu z nich zbalím,“ uškrnul som sa na záver, aby som ich aspoň trochu podpichol. Nereagovali, aspoň navonok nie. A to je z môjho pohľadu podstatné. Kto mlčí, je ľahostajný.

Zamieril som za dievčatami. Prvotný plán počítal s tým, že oslovím obe a počas rozhovoru si vyberiem tú, čo mi bude viac imponovať. Keď som k nim však priblížil, dokázal som sa zamerať len na Kristínu. Mala absolútne dokonalú postavu, akoby ju vytvaroval špičkový dizajnér, zákazka pre Windows či podobnú spoločnosť. Chvíľu som sa tváril, že sa ostýcham a neviem, ako začať, ona si ma zatiaľ pobavene prezerala cez slnečné okuliare, takže sa jej na perách postupne rozlial sympatický úsmev.

„Máš super klobúk,“ oslovil som ju po chvíli. Sadol som si k nej, keď mi povzbudivo pokynula. Na okamih som stratil všetky slová, pretože teraz som mal pred sebou celú panorámu mora, piesok a vlny. Musel som obdivovať tú krásu.

„Vieš, že naozaj netuším, prečo som si ťa až doteraz poriadne nevšimol?“

„Jasné, len sa netvár!“

„Vážne. Ešte som sa s tebou poriadne nebavil. Stratený čas, ktorý je treba dobehnúť.“

„Uplynul. Nevráti sa.“

„Čas je relatívny,“ usmial som sa. „Hneď som späť aj so zmrzlinou a likérom.“

„Čo sa ti na mne páči najviac?“ spýtala sa, keď som sa vrátil. Odrazu som si pripadal ako v hre, kde si obaja vidíme do kariet, no neprekáža nám to. Naopak, čítame si vzorce myšlienok, potichu rátame a spolu sa zabávame na

súperových predpokladaných výpočtoch, pretože sa vzájomne celkom zhodujú.
„Musím popremýšľať,“ zasmial som sa čo najprívetivejšie. S istotou vedela, že to vravím len tak, aby som získal čas. A možnosť. Prezrieť si ju celkom zblízka, celkom bez prekážok. „Povedal by som, že krása dokonalej harmónie. Sú baby, pri ktorých by som povedal, že majú nádherné vlasy, alebo tvár, prípadne postavu, že sú inteligentné, ale čiastková krása je predsa len nepostačujúca.“

Zasmiala sa a zložila si slnečné okuliare, aby sa mi lepšie prizrela. „Nechceš si ísť zaplávať? Čo by si spravil, keby sme sa potápali a napadol by nás žralok?“

„Hnal by som sa k brehu, ako najrýchlejšie by som vládala!“

Zasmiala sa. „Možno by sme zomreli v dokonalej romantike.“

„Daj mi pokoj s takou romantikou! Čo potom? Radšej sa budeme spolu tešiť, pretože zábava je krásna, a krása je šťastie. Opijeme sa šťastím až do nemoty.“

„Krásou,“ zachvela sa radostne.

„Poďme hneď!“ vyzval som ju zrazu. Obaja sme sa chceli zabaviť, navyše sme vedeli, o čo nám ide. Nebolo treba nijakých oklúúk, zbytočného namotávania. Vyskočili sme, moru sme posmešne ukázali chrbát a pustili sme sa behom po škrípajúcom piesku. Smiali sme sa, najprv som ju chytil za ruku a potom som ju objal. Cítil som jej tep, ako dýcha, utápal som sa v jej bolestne dokonalej kráse a namýšľal som si, že teraz držím vo svojich rukách ľudský osud. Bol som mocný. Na okamih mnou preletela myšlienka, či by si ma Matúš označil za dobrého alebo skazeného, no hneď som ju zanechal. Odpoveď na ňu mi bola totiž absolútne ľahostajná.

Odrazu som Kristínu pustil a všetko sa mi zakrútilo pred očami. Rukou som siahol do prázdna, padajúc na kolená.

„Zavolajte rýchlo záchranku! Musíme za doktorom Houseom!“ zakričala Kristína a mne sa odrazu zdalo, že ju ani tak veľmi nezaujímá, čo sa so mnou deje, a ak, tak nie pre mňa samého. Potom som však v jej očiach našiel aj odrobinku súcitu, popri ďalších pocitoch a nemerateľnej kráse...

Policajný vyšetrovateľ: „V noci z utorka na stredu sme našli telo Ladislava S. z Prievidze. Ležal vo svojej izbe, oblečený len do plaviek. Na jeho pokožke sa našlo množstvo vpichov. Zomrel na predávkovanie drogami. Zatiaľ nie jasné, či mohlo ísť o samovraždu, avšak to, že sa uňho nenašli nijaké drogy, ako aj niekoľko modrín na tele nasvedčuje, že bol zrejme zavraždený, čo nás znepokojuje o to viac, že smrť nastala priamo v hoteli. Zintenzívňime hľadky, aby sa zvýšila bezpečnosť ostatných ubytovaných.“

Dych tvojej tváre

(úryvok)

Prológ

V mene všetkých začínajúcich autorov!

Nie každá stránka prináša pobavenie. Občas sa iba musíme vypísať, aby sme vám dopriali to pravé orechové. Aj my začíname, aj my padáme. Občas je tu papier iba pre nás, a občas niečo dáme i vám. Keď budete dobrí, tak sa dočkáte. Ak však budete príliš dobrí, tak sa nedočkáte nikdy.

„Mne sa báseň páči.“

„Má niečo do seba.“

„Je to úprimné. Akoby sa autor lúčil s láskou. Asi cíti smútok a bolesť.“

Komentovali, prikyvovali. Hmkali. Každý mal názor. Vlastný, čo sa cení. Až tá báseň prišla k nemu. Ohmatal rohy papiera, čítal:

Dych tvojej tváre

Paličkou píšem...

„Myslím, že po prečítaní prvých dvoch viet ani nemusím pokračovať. Prvú metaforu by zvládol aj...“

Zarazil sa. „Zvládol aj prváčik na základnej?“ To bolo preňho až príliš lacné. Má predsa vkus:

„Zvládla by to aj opička so zvýšenou dávkou IQ. Nehnevajte sa, ale mám dosť.“

V ten augustový deň sa teplota v tieni vyšantila na 35. Ale po vyrieknutí kritikových slov sa vzduch v miestnosti premenil na hotovú vriacu rúru. Členovia klubu vzhliadli k majstrovi pera – pánovi B.

„Musím povedať,“ povedal pán B. „Že Lukáš má pravdu.“

A bolo. Lukáš začínal ako všetci. Mal poruke mobil a zapisoval si nápady, myšlienky. To dôležité bolo v hlave. Ale aby sa dôležité dostalo do iných hláv, musíte tvoriť. Maľovať, hrať, spievať. A tak napísal do časopisov, do novín. Zinkasoval pár drobných. Poskytol pár úsmevov k reportážam. Uviedol cenné rady pre začiatočníkov a niekde na konci sveta, v malom mestečku, sa z neho stal umelec.

„Už len prvé dve vety, ako uviedol Lukáš,“ pokračoval pán B. „Sú totálne klišovité. Autor musí mať načítané, aby sa podobným chybám vyhol.“

Takéto verše dokáže zložiť aj prvak na základnej.“

Ale no tak, pán B.

„Asi máte pravdu,“ vyjadril sa autor básne. „Ďakujem vám za názor, pán Mano.“

Lukáš kývol hlavou. „Niet zač, stavec.“

Rozobrali verš po verši. I ďalších. Prichádzali sem ako umelci, odchádzajú ako mierne nasraní umelci, ktorí, žiaľ, nemajú taký talent ako Dumas a Beethoven. Až na jedného. Je sám so sebou spokojný, rozdáva biely chrup, potriasa si rukou s pánom B. Áno, písanie je ako sex. Ako poriadny dúšok nektáru, o ktorý sa delím s tebou. Len pi, ani víno sa mu nevyrovná.

Letná horúčava si k večeru podala ruku s búrkou. Lukáš vychádzal z knižnice ako posledný. Pod strieškou sa krčil autor básne. Mal so sebou kufrik so svojimi prácami, na sebe šlapky, šortky a tričko. Búrky sú jednoznačne svine – zastihnú vás bez dáždika.

„Ešte raz vám ďakujem za názor,“ prihovoral sa mu autor básne.

„To nestojí za reč.“

„Ale áno. Ukázali ste mi cestu. Všimol som si, že každý priniesol nejakú prácu. Až na vás.“

„To áno. Teraz nemám nič nové, viete? Ak si odo mňa chcete niečo prečítať, nájdete to na nete.“

„Internet je pre mladých. Ale aj tak som vám vďačný. Vidno, že sa v písaní vyznáte. Želám vám všetko dobré.“

„Ďakujem.“

Autor básne odkráčal zapršanou prázdnu uličkou. So svojou čiernou aktovkou nad hlavou.

Niektoré dni bývajú ako odhodené sklo – nie a nie sa rozložiť. Obrisy hodín v kuchyni máš uložené v hlave ako otčenáš. Tma knokautuje svetlo a svetlo tmu. Rozhovory, hádky, depresie. Ako prísady rozmiešané mixérom v jedinej miske, z ktorej nejde vybrnúť. Až tú misu omyjú studenou vodou.

Večerné správy boli o beznádeji, pohromách a smrti. Nič neobvyklé.

„...Samovražda staršieho muža ostáva nevyjasnená. Polícia pátra po možných okolnostiach, ktoré ho k tomuto skutku viedli. Čin otriasol jeho najbližšou rodinou a priateľmi. Súdny lekár, privolaný na miesto nešťastia, konštatoval smrť. Muž skočil z móla na Zemplínskej Širave rovno na kamene. Roztrieštil si lebku a zomrel. Mŕtvolu identifikovala družka zosnulého.“

Na obrazovke sa zobrazila tvár autora básne.

Lukáš prestal fajčiť dávno a miesto cigariet žuval žuvačky. Po reportáži

sa však rozhodol zastaviť sa na Sparty v najbližšom kiosku.

„Prosím si jeden...“

„Áno? Čo si prosíte?“

„Žuvačky. Vlastne tri balíčky. Alebo päť.“

Zaplatil za 5. Žuval a premýšľal. Námestie bolo preplnené mladými ľuďmi, fontána očarovala, západ slnka uchvacoval, zvony odbíjali ôsmu. Autor básne je mŕtvy. Zomrel. Kvôli čomu? Do úst si vložil šiestu, boleli ho líca. Zomrel. Kvôli čomu?

Nemohol sa predsa zabiť pre kritiku. Nie, je v tom žena. Alebo nie? Chcel byť básnikom a on mu ukradol papier a pero. Básnici sú krehké duše. Často nejaký skončí v krčme, na povale, na dne. Sú krehkí a citliví. Autor básne bol mŕtvy.

Dožul posledný balíček a šiel spať. Ráno objavil v schránke obálku so svojím menom. Adresa odosielateľa nechýbala. V obálke bola práca autora básne. O päť minút si už Lukáš nervózne pofajčieval na lavičke. Báseň preletel pohľadom. Nič iné v obálke nebolo. Iba tá adresa mu nedala pokoj. Kyjevská Rus 20.

Dych tvojej tváre

Paličkou píšem

Už kričím čau, čau

Volám sellavi

Dych tvojej tváre

„Tvojej tváre,“ povedal si nahlas, po chrpte mu prebehli zimomriavky.

Nemal pochybnosti. Autor básne sa zabil kvôli jeho kritike. Zaslal mu poéziu. Vrchol svojej tvorby. Asi nech ho straší. A strašila ho dosť.

Poobede zamieril na Kyjevskú Rus. Dom s číslom 20 našiel rýchlo. Bol to proste dom. S komínom. Po dvore pobehovali mačky a tam, kde sú mačky, zvyčajne nie sú psy, čo mu dodalo odvahy. Zvonil pri dverách. Dáma, ktorá mu otvorila, mala na sebe čierne šaty s tmavými silonkami. Mohla mať tak päťdesiat. Orlí nos, pri očiach, lícach a na čele tenké vrásky, ktoré jej dodávali pôvab a odstup. Na hlave mala trvalú.

Pozdravil sa. „Vy asi budete...“

„Som jeho družka. Podte ďalej.“

„Áno.“

Vošiel a zatvoril. Dáma sa postavila k stolu v kuchyni, Lukášovi ponúkla stoličku.

„Páči sa vám môj dom?“

„Je veľmi pekný.“

„Veď ste si ho ani neobzreli.“

„Ale nie, je naozaj pekný. Prišiel som sem, lebo som ráno dostal obálku s touto adresou.“

„Čo bolo v tej obálke?“

„Báseň.“

„Napísal ju môj druh. Dnes doobeda sme ho pochovávali.“

„To mi je ľúto.“

„Stále zle. Ak chcete, aby vám ľudia verili, musíte klamať lepšie.“

„Naozaj mi je to ľúto.“

„No prinajmenšom vás niečo desí. Máte strach, pán Mano?“

„Odkiaľ...“

„Neľakajte sa. Môj druh mi o vás rozprával. Čítala som tiež vaše príbehy. Škoda, že o literatúru už nie je taký záujem. Hlavne u mladých.“

„Smiem poznať vaše meno, madam?“

„Všetko má svoj čas,“ usmiala sa, rukou si vošla do vlasov a škrabkala sa na zátylku, dlhé strieborné náušnice sa jej natriasali ako vnady pri behu cez park. „Môjho druha ste donútili k samovražde.“

„Nič som nespravil.“

„Pokoje. Hrali ste sa na kritika a pritom nič nechápete.“

„Ja som nič neurobil, moja milá.“

„Urobili ste, čo ste museli. Ukázali ste mu cestu.“

„Vy ma odsudzujete.“

„Vy už odsúdený ste. Nemusíte sa báť.“

„Ja sa nebojím.“

„Prirodzene. Každý dobrý vrah má alibi.“

„Zbláznili ste sa. Nie som žiaden vrah.“

„Mohol byť z neho básnik.“

„Stál za figu!“ postavil sa. „Strácam s vami čas.“

„Ó, áno. Čas umelca je príliš drahý. Každá minúta, ktorú nestrávi pri práci, je krádežou.“

„Majte sa pekne,“ prešiel chodbou až k dverám, ale boli zamknuté. „Otvorte ich!“

Dáma stála za ním. Jej modré oči sa dívali naňho. Iba naňho. Jej tvár bola blízko.

„Tie dvere nie sú zatvorené, ale nechcem, aby sme sa rozišli v zlom.“

„To máte smolu,“ potiahol kľučku, dvere sa otvorili.

„Písanie je ako sex, však, pán Mano?“ kričala naňho, keď sa predieral pomedzi mačky k bránke. „Po čase vám už ani nestojí!“

Ostal stáť, otočil sa. Opierala sa o zárubňu. Čierne šaty dokonale lemovali tvar jej tela. Usmievala sa. Nohy v pančuchách mala prekřížené.

Šťastná hodinka

Paľo bol čašníkom už dlhé roky. Cítil sa hrozne, lebo okolo neho boli sami mladí brigádnici, študenti, ktorí mali svoje sny a bolo vidieť, že raz budú mať skutočné, vážené zamestnanie. Preto veľmi trpel, fajčil v zadnej uličke za reštauráciou, obzeral inzerciu starých novín povalujúcich sa na okrajoch kontajnerov a čakal, že sa mu naskytne nejaká nová príležitosť. Najviac nenávidel svojich zákazníkov. Stravníci jeho ľudovej reštaurácie s fritovaným ťažiskom jedálneho lístka bývali väčšinou zakomplexovaní starí mládenci, zamestnanci z neďalekých úradov a počas víkendov mladé rodiny s deťmi. Nikoho z tých príčeskovaných a okuliarovaných ľudí nezaujímala Paľova osobnosť. Keď nad nimi stál, ani sa neobťažovali rýchlo si vybrať a spokojne listovali v ponuke jedál akoby šlo o katalóg nehnuteľností.

„Doriti, je to len jedlo!“ mal chuť vykriknúť. „Všetky sú rovnaké, jedlo ako jedlo!“

Práve odbilo jedenásť. Šťastná hodinka.

Rýchlo oklepal cigaretu, pretrel si o seba studené dlane a dal zbohom čerstvému vzduchu uličky. Keď sa vrátil medzi stoly, začali prichádzať prví obedoví stravníci. Staršia pani s bradavicami v kožuchu zo zajaca, napríklad.

„Nechsapáči...“

„Denné menu.“

„Je šťastná hodinka, máte dvadsaťpercentú zľavu...“ oboznámil ju.

Do reštaurácie vošiel bledý štyridsiatnik a Paľo sa rýchlo pohol svojou chudou siluetou k jeho stolu, len čo si zapísal objednávku bradavicovej pani. Štyridsiatnik vybral stravné lístky.

„Neplatné,“ povedal Paľo bezcitne. „Platnosť skončila po Novom roku.“

„Nemyslíte vážne!“

Vzdychol a odišiel. Paľo sa uchýlil do baru a začal leštiť poháre. Trochu sa radostne poľakal, keď mu zadrnčal mobil a uvidel, že mu prišla esemeska. Ale bola to len správa od operátora. Vždy je to len správa od operátora...

Po dvadsiatich minútach sa za roletami okien pohol tiež. Paľo sa potešil možnosti solventnejšieho zákazníka prichádzajúceho na aute. Keď sa ale otvorili vchodové dvere, úsmev mu zamrzol. Boli to dvaja bruchatí mestskí policajti. Poznal ich a považoval za oplanov. Občas chodili na krvavý biftek

a nealkoholické pívá. Sem-tam si z neho urobili srandu, sem-tam niečo potiahli.

Odložil pohár, ktorý práve leštil, lebo inak by mu pukol nervným zovretím.

„Prevedte nás do fajčiarskeho!“ vyzval ho jeden z policajtov. Takmer ich nevedel rozoznať, zdali sa rovnako odporní. Jediný viditeľný rozdiel medzi nimi bol ten, že jeden mal hlavu oholenú a druhý bol ostrihaný na krátko ježka.

„Hneď.“

Vytiahol zo zástery kľúče a otvoril druhú miestnosť. Bola slabšie vykúrená, ale dúfal, že policajti si to vo svojich skafandroch z biftekového tuku nevšimnú.

„Čože tu nemáte od rána otvorené? To už v tejto dobe nikto nefajčí?“ zachechtal sa druhý policajt a rozložil sa do stoličky, pričom sa jeho trup v modrej košeli rozlial do všetkých strán.

„Nie pri jedle,“ zasmrkal Paľo a podal im lístky.

„Kde je ovládač?“ opýtal sa hulvátsky policajt s ježkom. Ukázal na televízor položený na skrinke. „Za päť minút bude loto,“ vysvetlil.

Paľo odbehol pre ovládač a priniesol ho policajtom. Tí ho obdarili cynickým úsmevom, keď sa pred nimi nešikovne potkol na schode. Vždy bol v ich prítomnosti nervózny. Už sa tešil, ako od nich vypadne.

Ešte viac sa to zhoršilo. Za ušami začul klepot vysokých topánok a presne v tej istej chvíli zatuchnutý vzduch presviežil parfém. Žene, ktorá bola za ním, bol otočený chrbtom, ale uvidel na tvárach policajtov, čo asi môže čakať. Keď sa otočil, nebol teda ani veľmi prekvapený. Bola to blondína celá v čiernom a s kabelkou, na ktorú obetovala svoju kožu vychudnutá indická krava. Ani si nesadla a začala z nej vyťahovať cigarety, pričom sa uisťujúco opýtala:

„Je toto fajčiarske, že?“

Paľo obsedantne prikývol.

„Dám si vyprázaný rezeň,“ povedal holohlavý policajt a šmaril lístok na obrus. „Ale nie taký sladký, ako minule. V cestíčku bol cukor, namôjdušu!“

„Nie,“ ohradil sa Paľo zmätene. Dámička sa medzitým posadila a zapálila si.

„Ale bol. Boha, ste dali do strúhanky cukor alebo čo! Tak vás prosím, dnes mi ho osolte.“

„Ja nevarím,“ zahundral Paľo celý červený. Zhodili ho pred ženou, pred krásnou ženou, akoby bol otrok.

„Zemiaky a oblohu,“ dokončil policajt.

„Ja tiež,“ povedal ten druhý s ježkom a prepínal pritom stránky teletex-

tu. „Pozri mi burzu,“ vyzval ho holohlavý.

Paľo zadržal penu v ústach a obrátil sa k žene.

„Dajte mi hlavne kávu,“ vzlykla a unavene si prešla rukou po vyfénovanej hrive. „A preboha, nemáte niečo s petržlenom?“

„Fúha, asi nie...“

„Mám málo železa, viete?“

„Aha.“ Zamrmlal. Nevedel, čo má na to povedať. A aj po piatich rokoch od posledného neúspechu so ženami bol stále v prítomnosti čohokoľvek ženského vyvedený z miery. Táto žena dokonca nebola hocijaká, bol to sto-percentný koncentrát ženy.

Nervózne si krčil rukávy košele pri manžetách a policajti sa potichu smiali. Poznali ho už nejaký ten piatok, aj keď len z reštaurácie, a on si uvedomoval, že sa z neho stal vplyvom nešťastných životných okolností celkom šablónovitý typ človeka a aj tie tupé policajné hlavy vedeli odhadnúť, čo v ňom vzbudzuje rozpaky.

„Ale, mladá pani, môj strýko má železiarstvo, pošlem vás za ním,“ ozval sa holohlavý. Dáma po banálnom vtipe predviedla úprimne pôsobiaci smiech a Paľovi sčerveneli ušné laloky ako vždy, keď bol maximálne vytočený, alebo žiarlil. Alebo oboje.

V televízii začalo loto a miestnosť úplne preťažil cigaretový dym. Dáma si vybrala nejaké cestoviny a koňak. Potom vytiahla z kabelky časopis, diár, trblietavé pero a papierové vreckovky pre snobov vyvoňané harmančekom. Utréla si svoj miliónársky sopleľ a začala písať nečitateľným rukopisom do koloniiek dátumov. Paľo odišiel z miestnosti s hlavou plnou hybridného pocitu obdivu a hrôzy z tej ženy, ktorú nejaký rozmar priviedol do stratenej reštaurácie s piatimi stolmi vo fajčiarskom oddelení, ošúchanými vešiakmi a jedným starnúcim čašníkom.

Kuchárovi predal objednávky a doniesol pondelkové menu bradavicovej pani. Medzitým prišli ďalší hostia, bežní spotrebiteľia supermarketov a občasní riešitelia sudoku a krížoviek v papučiach na záchodoch. Typická klientela.

„Čo je toto?“ opýtala sa pani a povrtala vidličkou do opuchliny zaliatej syrom.

„Marhuľa,“ odsekol Paľo.

„Na mäse?!“

„To je také jedlo.“

„To je absurdné.“

Pokrčil plecami. „Môžete si ju odložiť nabok.“

Takéto on musí riešiť...

Prišlo mu nevoľno. Dal si tabletku na migrénu a pokračoval v maratónne ponížovania sa.

„Bifteky, zemiaky a obloha.“

Položil tanieru pred dvoch nažhavených policajtov, ktorí pripomínali Fica s vidličkou, nožom a obrúskom na krku ako na Shootyho karikatúre.

Dáma mrnčala za svojim stolom. Zdalo sa jej, že je Paľo pomalý a už dávno ju mal zasypať petržlenovou vňaťou. „Prineste mi aspoň ten koňak, čo najskôr, prosím...“ rapotala držiak si čelo.

Policajti sa zarehtali s plnými ústami. Nespustili pritom oči z televízora, kde v spravodajskej televízii sledovali reportáž o kauze platina.

„Nemusíte tu všetko zakydať,“ neovládol sa Paľo. Policajti stíchli.

Paľo vzal servítku a pozhŕňal do nej nastrúhanú mrkvu a kukuricu, ktorá popadala po zemi. Holohlavý policajt na neho opovrhujúco zaškúľil a prepel na inú stanicu.

„Upracte si po sebe sami!“ vykrikol Paľo nakoniec a šmaril im servítku na stôl. „A nieže mi zase ukradnete soľničky, ako minule...“

Dáma vypúlila oči. Policajti sa jeden na druhého cynicky usmiali.

Paľo pateticky odišiel a v kuchyni zo seba zhodil zásteru. Odbilo dvanásť. Skončila ďalšia zo smutných- šťastných hodínok.

Zmoknutá asimilácia

Jar

Ráno zaliate slnečným teplom a vedľa teba človek, ktorý ťa asimiluje. Nie je na svete nič krajšie, keď si k tomu ešte pridáš to, že ťa v noci naozaj miloval. Prichádzajúca jar ti zahmlieva mozog viac ako endorfíny, ktoré sa ti z neho vyplavujú v pravidelných intervaloch. Stretávaš sa s ním teraz každý deň. Vždy, keď od neho odídeš, rozmyšľaš, kedy sa s ním opäť uvidíš. Alebo kedy náhodne stretneš jeho priateľku. Vaše stretávanie je presne také o akom písala Saganová. Ponáhľaš sa k nemu cez pol mesta, v tom lepšom prípade po teba príde, dlho sa rozprávate popijajúc dobré víno a potom z literatúry preskočíte na posteľ.

Vždy, keď od neho odchádzaš, pýtaš sa sama seba jednu otázku. Ale jemu ju nikdy nepoložíš, pretože ťa to takto v podstate baví. Nie v podstate, baví ťa to úplne. Naplní ťa to a zároveň ťa to vysáva. Našla si to, čo si hľadala. Muža, ktorý ťa v noci vypije do dna, ráno ťa naplní až po okraj a nikdy sa s ním necítiš prázdna.

Ale! Možno ťa vôbec nezaujímajú ako na tom je. Je ti ukradnuté, či mu v záhrade kvitnú kvietky. Či jeho drbnutá slnečnica naozaj pohlcuje rádioaktívne žiarenie. Možno chceš len letať, chceš žiť, nechceš zomrieť. Možno chceš len dýchať, možno mu len neveríš.

Lenže. Teraz vonku prší a ešte k tomu je i teplo, čo je nesmierne rušivé. Lebo keď je už raz škaredo, tak má byť škaredo. Žiadne takéto ambivalentnosti nie si schopná akceptovať. Stojíš vo dverách balkónu svojho bytu a rozmyšľaš na ktorú máriu vlastne máš tento veľký byt v malom meste, keď v ňom aj tak nikdy nie si. Odkedy v ňom bývaš, si v ňom nespala. Teda cez noc nespala. Všetci vieme, že keď prídeš zo školy či z práce, čítaš si a potom od takej piatej do ôsmej večer spíš sniac a čakajúc, kedy si po teba príde. Hoci sa snažíš všemožne to popierať, ten dnešný zvrátený dážď sa ti v podstate páči. Sleduješ aké sú tie kvapky ukázané, ako idú pekne jedna za druhou roztrieť sa o zem, presne ako poslušné detičky pochodujúce na metaforickú smrť v klipoch Floydov. Nenávidíš dážď, nezabúdaj na to. Dážď, ktorý sa začal v noc, keď si uňho spala prvýkrát a odvtedy trvá. Do uší si strčíš slúchadlá, Dark side of the moon naplno, pod hlavu si nakuľadáš kopec malých vankúšov a po zvyšok noci Ti už nezostáva nič iné len si čítať Mŕtve duše. Hoci aj po rusky.

Len tak

Keď pijem čaj
a meliemi kávu,
keď sa bojím,
aj keď si kabát obliekam,
ustavične mám v hlave
to tvoje: „A kam?“
Ktoviekam!
Niekam, kde by som ti bol blízko
ako stromu strom,
kde by som sa ti prezradil,
ako prezrádza sa voda vode,
len tak,
ako náhodou.

Ako keď prší.
(Miroslav Válek: Len tak)

Leto

Chodíš po izbe od poličky k poličke. Od stola k stoličke. Aj o tomto čase, keď sovy majú pré, lebo všetky myši už dávno zožrali, je v byte stále horúco horúco horúco. Si stratená akoby ti niekto zobral životne dôležitý orgán. Napríklad pľúca. Nervózne poklopkáš prstami po stole, obzrieš sa na hodiny nástenné, úporne premýšľajúc čo ti to vlastne naznačujú tými ručičkami, ktoré sa dokonale prekrývajú práve v tomto okamihu. A všetci vedia, že si do toho opäť spadla. Tvoje zúfalo pobiehajúce myši a lienky prerušia chlapci z the Cure. Ktorí kašľú na to, že pondelok je depresívny, utorok pochmúrny a streda tak isto. Rozmýšľaš aký je vlastne deň. Určite však nie je piatok a ty nie si zalúbená. „Kto ti teraz volá?“ práve prebudeným a trochu zdeseným hlasom sa ťa spýta M, ktorý by teraz očakával, že budeš vedľa neho a nie, že ťa uvidí nahú, bosú, strapatú a nervóznou chodiť po izbe sem a tam ako hladnú levicu. Natiahol ruku na znamenie, aby si si k nemu ľahla spať spať. Toto gesto neznášaš, akoby si bola nejaký pes, ktorého miesto je v posteli vedľa chlapa a vstať z nej môžeš, až keď dostaneš *pohov*. Namiesto toho si zodvihla telefón. Bol to *on*. R. Ten pravý *on*. Voláš s tým R, ktorý odišiel na týždeň do iného mesta a je to historicky prvýkrát čo spolu nebudete každý deň. Je ti srdečne jedno, čo si M o tom pomyslí. Už je na to aj tak zvyknutý,

že je tvojou náplastou v prípade bolestivej nudy. „Ahoj,“ zanôtiš do telefónu najjemnejším a najnevinnejším hláskom, aký sa ti podarí v tomto čase po pol noci strávenej s M zo seba vydať. Voláte spolu asi tak pätnásť minút, počas telefonovania sedíš na posteli nahá vedľa M a škrabkáš po chrbte jeho devätnásťročného tela. Najlepšie telo aké si kedy videla. V priamom prenose. A preto ho vídaš celkom často. Na to, že je taký krásny, nie je vôbec sprostý. Vie, že z toho nič viac nebude a neprotestuje. Má teba, robíš mu spoločnosť na rodinných oslavách, koncertoch i v prázdnej posteli. Veď načo by takému M bola nejaká hysterická osemnásťročná, ktorá by ho len stále otravovala, kde je, s kým a prečo. Bol tu pre teba vždy, keď ťa tvoji osudoví odsúdili na doživotie v samote. Napríklad ako to bolo s T. V jedno poobedie ti T zavolať a veľmi vážnym a takmer úprimným hlasom na pokraji citového zrútenia ti oznámil, že chce byť s tebou. Že ťa chce mať pri sebe a že ho nebaví byť stále sám. Že sa síce choval ako kokot, no kvôli tebe sa zmení. Dohodli ste sa, že sa stretnete o ôsmej pri fontáne. Išla si cvičiť, lebo si nemala čo robiť. Po cvičení, sprche, po tom, čo si sa obliekla do krásnych šiat a spravila si vlasy aj tvár, ti napísal správu, že dnes to nevyjde, lebo musí ísť tam a tam s tým a tým kolegom, či obchodným partnerom. Bola si prekvapená, lebo si svoju naivitu neuvedomuješ. A navyše od ženatého chlapa v jeho veku by si čakala, že dokáže dostať svojmu slovu. Dobré teda, zavolať si M, aby si sama seba presvedčila, že ti na nikom nezáleží, že ťa nikto neranil, že od nikoho nič nečakáš ani nepotrebuješ. Lebo ty si rada sebestačná a sebestredná. M prišiel a vyrazili ste na ťah. Zvyčajne ste to po tom ťahali ešte asi také tri dni. Teraz však vieš, že čoskoro príde okamih, keď sa R vráti. A celú tú avantúru s M si ľutovala už niekedy s príchodom prvého orgazmu. Keby si bola chlap, prišla by si R naproti s obrovskou kyticou červených ruží a povedala by si mu /teda jej/ ako veľmi veľmi ti tu chýbal/a/. Všetko by bolo vyžehlené a mohli by ste pokračovať tam, kde ste zastali. Ale ty si len úbohá a bezbranná žena. Si to ty. S výčitkami svedomia ťa ešte nezoznámili a teda všetko je ako má byť. Je ti jasné, že ani sám najvyšší R počas svojich prázdnin nehral práve podľa zásad a pravidiel šťastnej monogamie, ktoré si mu darovala k tridsiatke, a teda v podstate sa nič nedeje. R ťa k sebe zavolať hneď ako prišiel do mesta. A môžete začať zase hrať tú svoju drámu.

Intermezzo

Keď si nervózna, priveľa rozprávaš. Akoby si potratila zvyšky zdravého rozumu, o ktoré ťa ešte víno neobralo. Pery sa ti nezastavia a okolie na teba pozerá, či je všetko v poriadku. Slová z teba vylietavajú a v najhoršom ťa už

nezastaví ani pol litra minerálky vyliatej na tvojej hlave. R ťa už v takých okamihoch zažil na vlastnej koži a neutiekol od teba. Nikdy si mu nechcela ublížiť. Nikomu. Ale teraz vieš, že prišiel čas, ktorý ťa naučí správať sa k ľuďom, ktorí ťa milujú tak ako že ich miluješ i ty. Lekcia číslo jeden. Vždy opustiš jedného, aby si mohla byť šťastná s druhým. Robíš to tak dobrých desať rokov, v zásade to funguje a už sa ani nezamýšľaš nad tým, že skáčeš z kaluže do blata. Prisahala si, že nikdy neprekročíš Rubikon. A teraz tu sedíš na druhej strane brehu a s očami plnými mokrých otáznikov pozeráš na šesť šestiek a rýchlo si uvedomíš, že sa musíš zmeniť od základu, ak ho skutočne chceš mať pri sebe. Stáva sa ti to už asi tretíkrát za život. Sľubuješ, že to skúsiš, že sa zmeníš. Ale nie si svätica. Ani v najmenšom. Nie si svätá.

Jeseň

Prebudíš sa a v posteli vedľa teba leží človek, ktorý ťa miluje. Prichádzajúca jeseň so sebou prináša chladnejšie rána, no prejavuje sa to jedine v tom, že ste si namiesto tenkej prikrývky nachystali do postele perové paplóny. Noc bola náročná, ako koniec koncov každá, ale ty sa z toho tešíš. Nechýba ti nudné a dokonalé telo M, ktorý už pochopil, že nebude tvojou náplastou v prípade nudy, lebo on so svojim krásnym telom je jej najväčším zdrojom.

S R to neťaháte tri dni, ale už také tri mesiace. Opäť si sa dala uniešť falošným pozlátkom monogamie, no nie je to také odporné ako si očakávala. Teraz ho vídaš takmer každý deň, alebo skôr každý deň, keď si v meste. K narodeninám si dostala nový titul. Tvoje meno teraz znie Ty, priateľka R. Tento titul ťa neotravuje a zase ho ani tak často nepoužívaš, aby nestratil svoj lesk. Keď ťa R začne nudiť, zbalíš si svoje dva kvietkované kufre a utečieš do iného mesta, do iného bytu, kde si sama aspoň týždeň.

Teraz ale ležíš na posteli, objímajúc svoju plyšovú kravu, lebo niektorých vecí sa skrátka nevzdáš, a spokojne spíš. Nespíš veľmi tvrdo a tak ti do snov prenikajú klopajúce kvapky dažďa a hlboké pravidelné dýchanie R, ktoré ti spríjemňuje senenie o tom, že občas to môže byť medzi dvomi ľuďmi aj krásne.

Zobudíš sa skôr ako R a pozeráš sa naňho ako spí. Aj po troch ročných obdobiach je pre teba stále jedným, ale najmä jediným, veľkým otáznikom, ktorého bodka je však vždy pri tebe. Nedá ti to a zobudíš ho do svojho sna plného asimilácie zmoknutej už i jesenným dažďom.

Zabil som Krista

- Zbláznil si sa ? Ludia si o tebe budú myslieť, že si zošalel. Zavrú ťa. Alebo nechajú sťať. Na to čo sa stalo musíš zabudnúť. - Povedz to mojím očiam. Ja, ja vidím. Vidím celkom zreteľne. Žiadne škvrny na obraze sveta. - Tak ti zabrali tie bylinky, čo ti dala liečiteľka.

- Bylinky?! Lekári v Ríme mi nevedeli pomôcť ! A ty mi tvrdíš, že mi pomohla nejaká tráva od ľudovej bosorky. Nebuď smiešny Gaius. Moje oči sú zdravé, a tie záblesky boli skutočné.

- Záblesky, svetlo, anjeli. U Jupitera, ty si blázon. Počujete ľudia? Longinus sa zbláznil. Prebodol židovského kráľa a stal sa z neho... - Nerúhaj sa ! -Nemám sa rúhať?- Gaius podišiel k priateľovi a chytil ho za ramená.

- Brat môj, poznáme sa od detstva. Vždy sme sa navzájom v ťažkých časoch podržali. Verili si. Ale to čo mi tu teraz hovoríš, prepáč, toto je nad moje chápanie... - To čo sa stalo je aj nad moje chápanie, Gaius. Práve preto s tým musím ísť k Pilátovi. On toho muža súdil. - A aj odsúdil. Nerob to ! Dopadneš ako on. Obyčajný žid ti za to nestojí. Ver mi! - Pilátova žena vraj mala sny o Ježišovi. Radila Pontiovi aby ho nechal tak. Veď si aj umyl ruky... - Naposledy ťa žiadam. Pri všetkom čo ti je sväté. Zabudni na to. Splnil si rozkaz. Zlepšil sa ti zrak, tak sa z toho raduj, choď obdivovať ženy, ale prosím ťa zabudni na Ježiša Nazaretského. Ten teraz leží v hrobe oplakávaní bláznami čo ho nasledovali. - Prepáč mi to, priateľu. Cením si nášho priateľstva väčšmi ako čohokoľvek iného na tomto svete. To čo ma postretlo ale nie je z tohto sveta. Tí blázni ako ich nazývaš. Nazaretský ich volal apoštolmi, zájdem za nimi,- Gaius, rímsky centúrion, len nechápavo rozhodil rukami. V jeho tvári sa zračilo zúfalstvo. - Takže, nepôjdeš za Pilátom, ktorý by ťa zavrel do cely, miesto toho pôjdeš k židom nech ťa zabijú rovno oni. Skvelý plán. Nechceš vstúpiť do armády ? Bol by s teba skvelý taktik. Sto hrmených ! Spamätaj sa ! - Oni ma nezabijú. Ježiš ich učil neoplácať zlo zlom. - Longinus ?! Odkiaľ vieš toľko o tom, čo hovoril ten Nazaretský ? - Od ľudí. - Ty si sa naňho vypytoval ľudí ? Kedy ? - Po tom čo sa stalo na Golgote, keď som ho bodol a videl som tie... - Áno, áno svetlá, anjeli. To som už počul. - Po tom všetkom som ostal ako obarený. V prvom momente som nič nevidel, ale keď som po chvíli otvoril oči zrazu bolo všetko také jasné. Vo vnútri som počul nejaký hlas. Zľakol som sa, a ušiel. Keď som sa neskôr spytoval vojakov, tak mi povedali, že tá, pre mňa chvíľa, trvala asi ho-

dinu. Vraj som ho bodol a ostal pri ňom stáť. Pokrikovali na mňa, nereagoval som. Pamätám si, že som došiel domov, umyl sa, sadol si na posteľ, kde som presedel celú noc. Druhý deň som mal výpadok pamäte, hoci som tú noc vôbec nespal. Ľudia na ulici mi povedali čo sa stalo a keď som sa vrátil domov našiel som na posteli ležať kopiju, hoc som si istý, že tam nebola keď som odchádzal. Ešte na nej bola krv. Podujal som sa, že ju umyjem, no keď som to skúšal tak to nešlo. Drhol som ju až som roztrhal handru a sám som sa porezal (ukázal Gaiovi reznú ranu). Znervóznel som tak som sa šiel spýtať ľudí, ktorí tam na Golgote boli, či tam mal Ježiš priateľov. Odkázali ma na nejakého Ondreja, ktorého som vyhľadal a ten mi povedal všetko čo som chcel vedieť. A nezabil ma ako vidíš. - Lebo bol sám, mal strach, ale teraz. Získal si tvoju dôveru a čaká v jame levovej aj s ostatnými. Stiahnu ňu z kože, Longinus. - Tomu sám neveríš, priateľu. - Ako si môžeš byť taký istý? Znervózňuje ma tvoj pokoj. Záleží mi na tebe, brat môj, nemôžem dopustiť aby si šiel na smrť. Daj mi jeden dôkaz. Nejakú pravdu o tom, že Nazaretský nebol obyčajný manipulátor, akých som už videl mnoho. - Kiež by som ti mohol dať moje oči, - Gaia ale táto odpoveď ešte väčšmi nahnevala. - Toto nie je odpoveď, ktorú som chcel počuť. Kde sa v tebe podel vojak ? Ako môžeš tak slepo veriť ? Kde je tvoja predvídavosť ? Kde sú pochybnosti? Tvrdíš mi, že sa ti vrátil zrak. No ja mám pocit, že si skorej oslepol, kamarát. - Ja mám pochybnosti, - Longinus viedol celý rozhovor so stoickým pokojom, a nenechal sa vyvieť z miery žiadnou poznámkou. - Vážne? A kde sú? Ten Longinus, ktorého poznám ja by si najprv zistil všetky podrobnosti, pripravil plán a až potom útočil, nie naopak! Chceš ísť najprv na smrť a potom tvoriť plán!

- Znova opakujem. Ja mám pochybnosti. Preto tu teraz stojím s tebou. - Tak prečo ma nepočúvaš?! - Chcel by som byť v tom pohodlnom stave. V časoch keď som si plnil svoje vojenské povinnosti a žil tak ako sa to páčilo mne. V časoch keď som nemal žiadne pochybnosti. V čase pred Golgotou... - Ale ? - Ale cítim, že to nie je správne. Pochybnosti, ktoré mám. Hľadám na nich odpoveď a tú mi môžu poskytnúť jedine ľudia, ktorí boli v Ježišovej blízkosti. - Tak si vezmi pár mužov a doved' si tých rebelov sem. Vypočujeme ich na tvojom ihrisku podľa tvojich pravidiel. - Nie to nejde. Nebolo by to správne. - Správne? A kto rozhoduje o správnosti tvojich činov? - Nevie. Ja neviem. Ale niečo mi hovorí, že ich musím navštíviť. Následne pôjdem aj za Pilátom a tak nájdem odpovede na svoje otázky. - Dobre, takže prebodol si na kríži visiaceho kráľa židovského. Po čom si ostal paralyzovaný. Stratil si pamäť, ale zrak sa ti zlepšil. Čo sa dialo na hore, vieš iba do vojakov. Nenapadlo ňu, že si s teba uľahujú? - Vynechal si pár podstatných detailov. Kopija je stále krvavá, - Longinus na chvíľu odišiel a keď sa vrátil držal v rukách inkriminovanú zbraň. - Za-

schnutá krv, to je toho, Gaius preskúmal čepeľ zbrane a ostal zaskočený. - Zasknutá? vyčítavým úsmevom odpovedal Longinus. - Zaujímavý úkaz, ktorý sa dá vysvetliť. Nevie ako, ale dá. Podobne ako tvoje zlepšenie zraku. - A môj výpadok pamäte? - Bohovia ma vyslyšali. Stojí predom mnou Longinus, akého poznám. S kopou otázok. - Ale ty mi priateľu na tie otázky odpoveď nedáš. Nedajú mi ich ani nasledovníci Krista, no oni mi môžu ukázať cestu k svetlu, - Gaius sa zhlboka nadýchol aby v sebe potlačil hnev a pokojným hlasom navrhol, - Svoje rozprávanie si skončil pri akomsi Ondrejovi. Pokračuj prosím. Čo bolo ďalej? Čo ti povedal?

- Rozprával mi o Ježišovi, jeho živote, jeho zázrakoch aj o tom čo robil pred tým, než som ho...zabil. - Zabil? Veď on umieral na kríži. Ty si ho vyslobodil z múk. - Zabil som Božieho syna, to mi povedal Ondrej. - Božím synom bol aj Herakles, pamätáš? Jeho otcom bol Zeus. - Herakles je báj, ja som zabil skutočného človeka. Možno človeka. - Nie! Ty si zabil Boha, máš neuveriteľnú moc! - Priateľu, bolí ma tvoj výsmech. - Odpusť, ale presvedčáš ma o tom, že neexistujú bohovia. Vraj je iba jeden. A ty si zabil jeho syna. Ten bol na Zemi a kadiaľ putoval, tadiaľ robil zázraky. Aby toho nebolo málo, keď si ho ty, rímsky centúrión Longinus dorazil, tak zastal čas, tebe sa vrátil zrak a jeho krv sa naveky nalepila na kopiju. Tá, ma mimochodom teraz čarovné schopnosti, vraj učí prasce lietať. Niečo som vynechal? - Ja som zabil iba jeho telo. Duša človeka je podľa Ondreja nesmrteľná. - To s prasatami bolo zaujímavejšie. - Ježiš vstane na tretí deň z mŕtvych! - Longinus, prvýkrát za celú debatu zvýšil hlas a použil mohutnú gestikuláciu čo zarazilo aj v tom momente sa skvele zabávajúceho Gaia.

- Vstane z mŕtvych? Aj to ti povedal Ondrej? - Nie, - Longinus razom padol na kolená, po tvári mu stekal pot, z nosa začala tiecť krv, Gaius sa k nemu okamžite vrhol a snažil sa ho dvihnúť, ale márne. Longinus bol ako v kŕči. Krv vytekala a na zemi sa miešala s potom, - Krv a voda. Ježišov bok, - zasyčal raneň. Gaius sa rozbehol po studenú vodu, ktorou sa snažil zastaviť krvácanie, čo sa zdalo byť nemožné. Keď Longinus videl, že to nemá zmysel, odstrčil Gaia, nadýchol sa a potichu zachrčal :

- Na tretí deň vstanem z mŕtvych, a otvorím ti oči vojak, - následne vyplul krv, ktorá bola v tele na neudržanie. Zo všetkých síl sa, ale snažil pokračovať, - to som počul v momente, keď som ho bodol. - Ľudia tvrdia, že nič nepovedal, priateľu, - Gaiova snaha pomôcť priateľovi sa zdala zbytočná.

- On nie, ale niekto v mojej hlave, či duši áno...,- Longinus po tejto vete padol k zemi. To už Gaius vybehol na ulici kričiac o pomoc. Akokoľvek sa snažil, nikto ho nepočúval. Prehlušil ho iný hlas. Hlas, ktorý na celú ulicu kričal : „Ježišov hrob, je prázdny!“

Krátky príbeh človeka (úryvok)

Na strechu domčeka, jedného zo stovky jemu podobných, vystavaného v klasicistickom slohu, bubnoval dážď. Pršalo už niekoľko dní. Každé ráno sa zobúdzať zavčasu a dnešok nebol výnimkou. Otvoril zlepené oči, nemotorne, ešte jasne nerozoznávajúc predmety v izbe rozhlíadal sa okolo seba, obrátil na druhú stranu a naďalej ostával ležať v posteli. Nespál, len sa pomaličky prebúdzať z tvrdého spánku. Rozlepil ťažké viečka a pretrel si rukou celú tvár. Zopárkrát zívól a natiahol si všetky údy. Harmonický dážď bubnujúci na strechu len viac umocňoval nechúť zo vstávania a zanechával Rastignaca pasívne ležať v jeho rozhádzanej a vyhriatej posteli. Chvíľu si utriedoval myšlienky z unikajúceho sna, následne siahol po cigaretách. Ovzdušie vo vnútri jeho spálne bolo ťažké, ospalé a tlačilo mu svojou ťarchou na hrud'. Nedbalo odkryl perinu, ktorá sa so šuchotom zvalila na špinavú podlahu, zapálil si cigaretu a uprene sa dívajúc na strop izby, akoby sledoval detaily nejakej fresky, vyfukoval dym. Do izby nevnikalo žiadne svetlo, bolo počuť iba ukludňujúci dážď. V tejto tme myšlienok a sveta niekoľkokrát zakašľal a hneď na to sa zhlboka nadýchol. Cítil ostrý dym ako sa mu prerezáva boľavými pľúcami. V dusivom ovzduší sa spotil a teraz cítil chladivý pot na celom tele. Hnusil sa mu dotyk mazlavého povrchu trička na koži, zatiaľ čo jeho telo stuhnuto a meravo ležalo v posteli. Izba nebola už dlhšiu dobu vetraná a dym sa usádzal čoraz nižšie k podlahe, stekal po zažltnutých pravouhlých stenách a zaplňal celý vnútrajšok. Z posteľe sa nezdvihol pokiaľ nedofajčil cigaretu, až potom podišiel k oknu a odtiahol závesy.

Zobudil sa s nezrozumiteľnými obrazmi zo sna a nateraz sa len sťažka včleňoval do sveta okolo seba. Dom, v ktorom býval, začal ožívať, naberal do svojich betónových útrob tlkot ľudských srdiec. Z vedľajších bytov sa začali ozývať rôznorodé škripoty, predierajúca sa voda cez zhrdzavené potrubia, tlmené zvuky televízie, v ktorej nemohol rozoznať žiadne slová, splachovanie záchodov, zvuk kovových lán privolaného výťahu a kroky ľudí všade naokolo. Začal sa bežný deň. Obliekol si skrkvané nohavice a otvoril balkónové dvere, pripáľiac si druhú cigaretu. Ulica bola úplne prázdna. Maličké obchodíky, zoradené jeden vedľa druhého, ešte spali nočným spánkom, pokryté priesvitným závesom snívania. Zahliadol prvú električku, ktorá rozvážala ľudí, ná-

hliacich sa do práce. Dažďové kvapky mu dopadali na bosé nohy. Na uliciach zhasínali nočné osvetlenie. Sinavé lúče slnka sa predierali cez ťažké mračná, naplnené dažďom. Zádumčivo sa pozeral pred seba na meštianske domčeky stojace oproti cez cestu. Po chvíli sa zasmial, akoby sa niekomu vysmieval, zahodil cigaretu a vrátil sa do izby, kam sa postupne naťahovalo svetlo po plesnivejších kútoch.

Zo spálne odišiel do kúpeľne, zatiaľ čo sa ruch v okolitých štvoruhlych kostrbatých miestnostiach úmerne šírila ďalej. Umýval si tvár studenou vodou, pretekajúcou pomedzi prsty ako ortuť. Na sekundu sa zadíval do zrkadla, rukou prešiel po odraze, pozdraviac ho ako niekoho známeho. Pohľad naň ho vykoľajil. Snažil sa mu porozumieť. Nechcel rozumieť sebe, veď seba poznal, on chcel pochopiť tú tvar a telo, ktoré sa prechádzajú ulicami, no nepodarilo sa mu to ani dnes a tak odišiel do kuchyne.

V tomto byte býval už niekoľko rokov. Žiadny kus nábytku nebol jeho, nič si do bytu nekúpil, získal ho aj s vybavením. Neviazali ho k týmto rárohám žiadne spomienky, žiadne vzťahy. Cítil sa v ňom ako cudzinec pociťujúci prítomnosť minulých majiteľov. V každej skrini, kresle, to nebol jeho život, ktorý tu žil, ale boli to zostatky, ktoré vyprchávali ako nekvalitný parfum. V kuchyni vrčala stará chladnička. Raňajšiu nechúť do jedla zapríčiňovali Viktorovi krčce, ktoré sa v poslednom čase znásobili. Hoci nemal absolútnu chuť jesť, začal si pripravovať omeletu. Sústredil sa na jedlo, prskajúce a škvariace sa v panvici. Nad starou chladničkou viseli nástenné hodiny. Neznášal tieto veci, už pri prenajatí bytu a neznášal ich aj teraz. Otupenosť spôsobená sychravým počasím mu na tvári vymodelovala ustarostený výraz. Po raňajkách odíde von. Posledné dni trávieva túlaním sa v uliciach, bezhlavo chodí sem a tam ako ohrozené zviera, a to len preto, aby našiel príčinu svojho zúfalstva. Už mnohokrát sa snažil sám pre seba vysvetliť, čo za chiméra ho sužuje, ale lingvistika tu zrejme nemôže dostatočne pomôcť. Aj napriek dažďu nedokáže ostať v byte, v ňom by sa jeho ťažoba ešte viac prehlbovala. Nie, musí ísť von. Vedel to aj dnes ráno a v celom tele cítil napätie. V podvedomí čakal na chvíľu, keď za sebou zatvorí dvere a vbehne na ulicu. Pozrel sa na vajička, ako pomaličky menia skupenstvo a naplňal sa dúfaním. „Možno dnes“, pomyslel si, no nechcel to vysloviť nahlas, aby sa opäť nesklamal. Položil tanier s omeletou na stôl a zapálil si ďalšiu cigaretu. Musel sa dlho nútiť do jedla, no keď sa o niekoľko minút pozrel na tanier, bol prázdny. Ponechal ho na stole a podišiel k oknu. Oprel sa o rám, zapálil si opäť cigaretu, ako to mal vo zvyku robiť po každom jedle, a zahľadel sa von. Dlhو premýšľal bez jediného pohybu. Cítil sa sám, sám pred týmto mohutným svetom. Dážď mu dopomohol, aby sa jeho nepokojné myšlienky utiahli do ústrania. Na chvíľu si mohol

od nich oddýchnuť a bez akéhokoľvek rušenia, sledovať nemú ulicu, naplnenú miliónom kvapiek. V električkách posedávali ospalí ľudia s povädnutými očami, upriamenými na chodníky plné kaluží. Nenútený priebeh celého rána dodával svetu prirodzenosť, až sa zdal skutočný a presvedčivý. Zahasil cigaretu v popolníku. Tikot hodín ho rozrušoval. Letmo prezrel celý byt. Stál tu nehybne, ako každý deň. Ten istý nábytok, tikotajúce hodiny s rímskymi číslicami, vrčiaca chladnička, všetko postávalo na svojom mieste dokazujúc svoju úplnosť, dokonalosť a istotu, že ho takto bude môcť pozorovať aj ďalšie dni. Všetky rárohy tu stáli pred ním a uisťovali ho, že naň počkajú, kým sa nevráti. Bolo pre neho ľahké opustiť tento byt a zabudnúť. Keď chodieval do práce, vracal sa späť rád. Pociťoval bezpečie a zázemie, keď si mohol natiahnúť svoje telo na posteli, ale teraz, keď zanechal prácu, sprotivilo sa mu všetko, čo ho niekedy zachraňovalo.

A prečo odišiel z práce? Príčinou bol práve ten pocit, ktorý nevie nijakým spôsobom vysvetliť a napriek jeho tajomnosti, sa ním nechal ovládnuť. V práci si za tie roky vybudoval sľubné postavenie. Mal vlastnú kanceláriu a v ľuďoch vzbudzoval úctu. No jeho svet sa zmenšil na veľkosť rozmerov jeho kancelárie a časom sa tento priestor zmenšoval, až strácal svoj život v tiesnivej cele. Už niekoľko týždňov pred odchodom vedel, že jeho rozhodnutie odísť je nezvratné. Rozhodol sa sám. Často ho nachádzali, ako posedáva v kancelárii s neprítomným pohľadom pozerajúc sa von na rušnú premávku. A vždy, keď ho vytrhli z tohto zamyslenia, prekvapene na nich pozrel a z jeho pohľadu zmizlo niečo, čo sa už celý deň nevrátilo.

Usmial sa na nábytok, ktorý stál v prísnej geometrickosti a pozeral sa naň bezvýrazným pohľadom nezaujateho spoločníka v jeho živote. Obliekol si ťažký kabát a zatvoril za sebou dvere, ktoré rozospievali celú chodbu štvrtého poschodia. Svojich susedov vlastne ani nepoznal. Okrem neho tu býval nejaký lekár s manželkou a tromi deťmi a nejaký bezvýznamný úradník. Rastignac nemal záujem nadväzovať známosti. Zopárkrát sa pozdravili a to bolo asi všetko z ich susedských vzťahov, ktoré mienil uchovať tak ako sú. Nik sa jeho čudáctvu nedivil. Prakticky si ho ani vôbec nevšímali. Schodisko bolo úzke a strmé, dole sa nim schádzalo zľahka aj napriek slabému osvetleniu. Kroky sa rozlievali dutou ozvenou po celom baráku. Schádzajúc dole si pripálil cigaretu. V zamyslení si nevšimol ženu, ktorá kráčala oproti nemu. Kvôli úzkemu schodisku sa musel chrbtom pritlačiť o chladivú stenu a uvoľniť priestor. Keď prechádzala popri ňom, zadívala sa mu na niekoľko sekúnd priamo do očí a potom zahanbene sklopila zrak. Nezamýšľajúc sa nad ňou rýchlo zbehol štyri poschodia, ktoré ho delili od prízemia, kde posedával starý domovník. Ľudí, akým bol on, vyhľadávajú maliari, či spisovatelia. Sedel so

stareckou dôstojnosťou na drevenej stoličke, zahalený do ošúchaného a poplátaného kabátika. S prázdny pohľadom sa pozeral von a odfukoval maličké obláčiky dymu z ebenovo čiernej fajky, ktorú si jednou rukou pridržal pri ústach. Až keď sa Rastignac pozdravil, zdvihol zvráskavenú tvár a obdaril ho letným úsmevom. Okolo kútikov pier mu vyskočili vrásky a tak isto aj pri koreni nosa. Cez krivo nasadenú baretku mu trčali vlasy alebo to, čo z nich zostalo. Len sa milo usmial a opäť sa pohrúžil do svojho sveta, kde už panovala smrť, ktorú pomaly živil vo svojom vnútri. Nebol to on, kto pofajčieval fajku a zdravil sa nájomníkom, kto sa ukláňal a zaspával, bola to smrť, tak zjavná a nehanblivá, dávajúca na známo, že on patrí jej. Pri pohľade naňho človek cítil absurditu života vyhrotenú smrťou. Celé okolie starca požieralo a vťahovalo jeho scvrknuté telo do vnútra živého a mohutného priestoru. Prešiel povedľa a vybehol von na ulicu. Ľudia v dome, kde býval, po niekoľkých minútach strácali význam a kdesi v diaľke zazvonil zvonček električky.

Na ulici pocítil úľavu, no vzápätí ho pochytila jeho čudácka choroba. Dážď vytvoril hustý záves ukradnúc uliciam farby. Pustil sa nadol jednou z nich. Chodníky pokrývali kaluže na každom kroku. Zrána mesto zívalo prázdnotou. Staré barokové domčeky s elektrickými drôtmami obešanými kvapkami, drevené brány, hrdé kostoly v prachu dogmatizmu a neuchopiteľná hra myšlienok. Dnešné ráno bolo lenivé a nepríjemné. Zahliadol prvých ľudí. Obézny majiteľ pekárne otváral vchodové dvere do obchodíku a pridržal nad sebou červený daždník. Pasoval sa s kľučkou a hlasno nadával. V diaľke sa rysovali tienisté postavy s daždníkmi, miznúce na rohu ďalších ulíc. Povedľa Rastignaca prešiel rýchlou chôdzou vychrtlý muž s okuliarmi, v plášti a s aktovkou. Tiché, šuchotavé pohyby ľudí spolu s dažďom vytvárali čarovný svet tak neskutočný a pôvabný svojou eleganciou, až mal Rastignac pocit, že tieto ulice sú vystavané kulisou pre neúspešných hercov. A on, ako divák, sleduje divadelnú hru. Malý chlapec na bicykli preletel okolo prskajúc všade navôkol vodu a hlasným fučaním sa zaberá do pedálov. Mäsiar na druhej strane ulice, sa opiera o vchodové dvere, pofajčieval cigaretu s mdlým výrazom v tvári s jednou rukou v bok. Cestou, vtessenou medzi domiská s čiernymi oknami a výkladmi obchodíkov na oboch stranách, prešlo zelené auto. Kráčal pomaly, dažď mu vôbec neprekážal. Cigareta teraz chutila sladko ako sám život. Chodníky lemovali nahé stromiská, úplne sčernalé a křčovito nťahujúce svoje konáre k sivej oblohe. Ráno akoby nechcelo pripustiť dňu, aby ho vystriedal. Držalo sa v mrazivej nehybnosti pri unavených ľuďoch. Na zastávke čakali električku dvaja ľudia úplne vykoľajení ranným vstávaním a zakrútení do vetroviiek popoťahovali z cigariet. Pozeráť sa na nich, znamenalo pre Rastignaca pozeráť sa na dva nekonečné svety plné zvykov, šťastia, svety,

ktoré nemožno vidieť ich očami. Vysoké domiská stáli v prísnej dôstojnosti strohé a neľudské. Šťastie, že ho chránil hrubý čierny kabát, ktorý však ťažil spolu s jeho čudáckou chorobou. Zastavil sa uprostred chodníka, zahodil cigaretu do kaluže a zatajac dych, nechal nech doň vstúpi celý tento rozmanitý svet. Z dažďa si vytvoril melódiu splyvajúcu so všetkými melancholickými symfóniami. Posledné čiastočky noci sa zlievali s ránom. Nemohol uveriť, že by tieto ulice mohli byť iné ako sú teraz. Svet sa nehýbal, zamrzol v jednom prenikavom momente.

Väčšia časť obchodíkov ešte úplne spala samotou. Potešil sa, že dnešné ráno patrí iba jemu. Hranica, kedy sa noc preleje do rána a ráno do dňa, bola neuchopiteľná, pre nepozorného človeka neexistovala. Vnímal deň ako kontinuum. Tiene mizli milimeter za milimetrom. Do ulíc postupne začínali prichádzať drobné telá, ukryté pod dáždňikmi, s kľúčmi v rukách štrngali v dverách a otvárali obchody, kde rozsvetcovali svetlá, ktoré najprv niekoľkokrát zablikali a hneď ustali do studeného páperovitého svetla. Ráno, premiesené vírivými čiastočkami kvapalnej noci, sa usporiadane zobúdzalo. Pri obchodíkoch zastavili prvé zásobovacie autá. Z vnútra pekárne vybehla kor-pulentnejšia, červenolícá predavačka, uväzujúca si zásteru a s milým úsmevom šla v ústrety chlapovi s čiernou vetrovkou, ktorý držal prepravky s pečivom. K Rastignacovi boli otočení chrbtom. Sledoval ich z druhej strany cesty. Doposiaľ v uliciach ešte snívala noc, no predavači a predavačky v bielych erárnych šatách už očakávali vykukujúc von dverami a netrpezlivo sa vrtiac sem a tam prvých zákazníkov, ktorí sa o niekoľko minút objavili ako príznaky zhmotnené z prázdna. Všetci s dáždňikmi v rukách zapadali do jedného či druhého z obchodov lemujúcich túto ulicu. Aj Viktor zišiel z chodníka do podchodu, kde v učupenom obchodíku predávali cigarety a liehoviny. V trafike, kam smeroval Rastignac, sedel už pol hodinu tučný chlap s mrožími fúzami a veľkým flakom od červeného vína na bielom tričku, ktorý sa snažil zakryť flanelovou košelou. Volal sa Ignac Roštochovič a pracoval tu šesť rokov. Tento priester, kde sa kvôli svojej nadváhe pohyboval neobratne a stiesnene, bol jeho kráľovstvom. Jeho manželka ho občas prišla pozrieť a doniesla mu obed, veď bývali len niekoľko metrov od obchodu v jednom z meštiackych domčekov s malým nádvorím, kde žili poväčšine rodiny inštalatérov, drobných úradníkov a iných malých a skromných ľudí. Ranné vstávanie Ignacovi nerobilo problém, keďže za tých šesť rokov sa naň prilepilo ako špina na topánku. Po práci zašiel vždy do krčmičky na blízku, kam chodieval aj Rastignac, vypil jedno niekedy dve pívá a odišiel domov, kde sa usadil do svojho kresla a až kým nezaspal, sledoval s manželkou televíziu. Nevieme povedať, či bol šťastný alebo nie, on sám nad tým nikdy nerozmýšľal. Dlhoročné man-

želstvo sa ustálilo natoľko, že to vyhovovalo obom. Žili svoj život najlepšie, ako ho dokázali žiť. Dnes, tak ako každé ráno, potichu vstal z postele, aby nezobudil svoju manželku, obliekol sa, vypil rannú kávu a odišiel do práce. Pre tmú v spálni si nevšimol, že si vzal špinavé tričko. Keď príde manželka, povie jej, nech mu prinesie nové. Zatiaľ pofajčieval cigaretu a čítal si ranné noviny. Zrána nemal nikdy mnoho zákazníkov. - Čo je toto za svet! - pohoršoval sa sám pre seba, čítajúc článok týkajúci sa nejakej vraždy. - Človek aby sa bál vyjsť do ulíc. - šomral a sledoval čas na svojich náramkových hodinkách, aby nepremeškal ranné správy v rozhlase. Práve, keď sa začínali, niekto vstúpil.

Zborník vybraných súťažných prác
účastníkov 43. ročníka
Celoslovenskej literárnej súťaže mladých prozaikov
JAŠÍKOVE KYSUCE

vydala: Kysucká knižnica v Čadci
v zriaďovacej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja 2011

Texty neprešli jazykovou úpravou

zostavila: Janka Mudriková

S FINANČNOU PODPOROU
MINISTERSTVA KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

